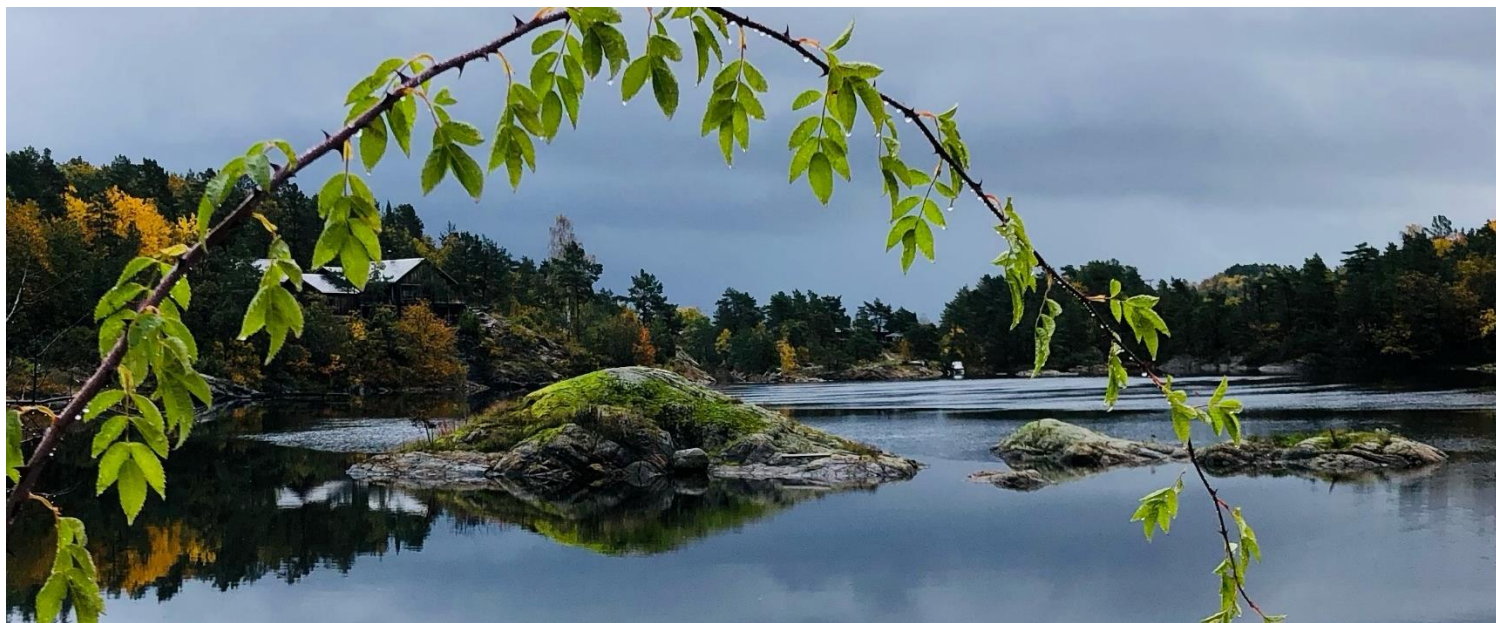

TVEDESTRAND
KOMMUNE

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028, kommunedirektørens forslag

Innholdsfortegnelse

1	Tvedestrand (1)	5
1.1	Innledning	5
1.2	Utgangspunkt og rammer for budsjettarbeidet	7
1.2.1	<i>Gjeldende økonomiplan og vedtatt handlingsplan</i>	7
1.2.2	<i>Statsbudsjettet</i>	7
1.2.3	<i>Kort om kommunelovens regler knyttet til budsjett og økonomiplan</i>	7
1.3	Hovedbilder.....	8
1.3.1	<i>Utvikling i Tvedestrand</i>	8
1.3.2	<i>Hva skjer med handlingsrommet for kommunal sektor og for Tvedestrand?</i>	8
1.3.3	<i>Hvordan ser Tvedestrandsbildet ut i planperioden? - Sammendrag</i>	9
1.4	Hovedstrategi.....	11
1.4.1	<i>Målsetting og forutsetninger</i>	11
1.4.2	<i>Strategi</i>	11
1.4.3	<i>Satsingsområder og nedstyringer</i>	11
1.4.4	<i>Risikoelementer</i>	13
1.4.5	<i>Klima- og miljøutfordringene</i>	14
1.5	Styringssystem og målekart	15
1.5.1	<i>Målekart for kommunen</i>	15
1.5.2	<i>Handlingsregler og finansielle måltall</i>	15
1.5.3	<i>Organisering av arbeidet med økonomiplan og budsjett</i>	17
1.6	Statsbudsjettet	18
1.6.1	<i>Omtale av det økonomiske opplegget for kommunesektoren</i>	18
1.7	Driftsbudsjettet.....	19
1.7.1	<i>Hovedoversikt, bevilgningsoversikt drift</i>	19
1.7.2	<i>Hovedoversikt drift, netto fordeling til sektorer</i>	24
1.7.3	<i>Videreføring av dagens drift - konsekvensjustert budsjett</i>	25
1.7.4	<i>Driftstiltak sektorene</i>	27
1.7.5	<i>Årsverk</i>	31
1.7.6	<i>Likviditet</i>	32
1.8	Investeringsbudsjettet	33
1.8.1	<i>Samlet oversikt over investeringer med finansiering</i>	33
1.8.2	<i>Nærmere om de enkelte investeringsprosjektene</i>	33
1.8.3	<i>Utvikling av lånegjeld</i>	50
2	Kommunedirektør, stab og IKT (200)	52
2.1	Driftsbudsjettet.....	52

2.1.1	<i>Driftstiltak i sektorene</i>	52
2.2	Sektorenes ansvarsområder	53
2.2.1	<i>Nøkkeltall - økonomi og årsverk</i>	54
2.2.2	<i>Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene</i>	55
2.2.3	<i>Målekart</i>	55
2.2.4	<i>Fokusområder</i>	55
3	Samfunn og infrastruktur (210)	57
3.1	Driftsbudsjettet	57
3.1.1	<i>Driftstiltak i sektorene</i>	57
3.2	Sektorenes ansvarsområder	58
3.2.1	<i>Nøkkeltall - økonomi og årsverk</i>	59
3.2.2	<i>Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene</i>	60
3.2.3	<i>Målekart</i>	63
3.2.4	<i>Fokusområder</i>	64
4	Læring og oppvekst (220)	65
4.1	Driftsbudsjettet	65
4.1.1	<i>Driftstiltak i sektorene</i>	65
4.2	Sektorenes ansvarsområder	66
4.2.1	<i>Nøkkeltall - økonomi og årsverk</i>	66
4.2.2	<i>Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene</i>	68
4.2.3	<i>Målekart</i>	69
4.2.4	<i>Fokusområder</i>	69
5	Sektor for helse og mestring	71
6	Velferd, psykisk helse og habilitering (230)	72
6.1	Driftsbudsjettet	72
6.1.1	<i>Driftstiltak i sektorene</i>	72
6.2	Sektorenes ansvarsområder	72
6.2.1	<i>Nøkkeltall - økonomi og årsverk</i>	73
6.2.2	<i>Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene</i>	74
6.2.3	<i>Målekart</i>	77
6.2.4	<i>Fokusområder</i>	77
7	Helse, familie og rehabilitering (240)	79
7.1	Driftsbudsjettet	79
7.1.1	<i>Driftstiltak i sektorene</i>	79
7.2	Sektorenes ansvarsområder	80
7.2.1	<i>Nøkkeltall - økonomi og årsverk</i>	80

7.2.2	Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene	82
7.2.3	Målekart	85
7.2.4	Fokusområder	86
8	Kirke og trossamfunn (270)	87
8.1	Driftsbudsjettet	87
8.1.1	Driftstiltak i sektorene	87
8.2	Sektorenes ansvarsområder	87
8.2.1	Nøkkeltall - økonomi og årsverk	87
9	Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik (280)	88
9.1	Driftsbudsjettet	88
9.1.1	Driftstiltak i sektorene	88
9.2	Sektorenes ansvarsområder	88
9.2.1	Nøkkeltall - økonomi og årsverk	89

Vedlegg

1 Tvedestrand (1)

1.1 Innledning

I Tvedestrand har vi over alt for lang tid hatt utgifter som er høyere enn inntektene.

I år ligger vi an til å bruke nesten 29 millioner kroner mer enn vi får inn. I kommunal budsjettspråkdrakt heter det et *merforbruk* på 20-21 millioner kroner siden 8 millioner av *underskuddet* dekkes fra disposisjonsfondet. Men etter i år disponerer vi ingen penger derfra. Fondet, altså sparekontoen, er tom. I tillegg kommer likviditetssituasjonen til kommunen, der det er brukt av kassakreditten ved flere anledninger.

Samtidig så er de utfordringene vi står overfor nå, ingen engangsforeteelse. Dette er den harde realiteten vi som ansatte, dere som politikere og innbyggerne må forholde seg til.

Ved inngangen til det nye budsjettåret 2025 har vi store utfordringer, men også store muligheter. Forslaget til budsjett for 2025 er satt sammen for å sikre bærekraftig utvikling, for å gi økonomisk stabilitet og for at innbyggerne skal få tjenester av god (nok) kvalitet.

I år har vi tatt viktige, strategiske grep for å omstille driften, på en måte som styrker organisasjonen og tjenestetilbudet. I budsjettforslaget for neste år har vi prioritert de tiltakene som øker leveringskapasiteten, som sørger for bedre utnyttelse av ressursene og ikke minst gir en mer robust økonomi.

Grunnlaget for en mer effektiv drift er lagt, gjennom sammenslåing av sektorer og andre organisatoriske endringer.

Omstillingsarbeidet vil fortsette inn i 2025, der vi konsentrerer oss om å realisere de økonomiske gevinstene og styrke de faglige målsettingene. Dette vil merkes.

Innbyggernes forventninger til hva vi som kommune skal levere vil bli utfordret. Kommunene er nødt til å utfordre innbyggerne på hvilke forventninger de kan ha til tjenestene våre. Vi kan ikke, og skal ikke, gå på akkord med et forsvarlig tjenestenivå, men samtidig så vil vi måtte redusere ytterligere på kostnadene. Å finne innslagspunktet for hva som er *godt nok* er en utfordring for oss, og alle andre kommuner i Norge. Det eneste som er helt tydelig er at vi ikke har ressurser til å fortsette som i dag, sett i lys av det blir færre som skal hjelpe og forsørge stadig flere de kommende årene.

Årsbudsjettet for 2025 er et bindende dokument hvor kommunestyret fastsetter bevilgningene for neste års drift og investeringer. Økonomiplanen viser hvordan de langsiktige utfordringene, mål og strategiene i kommunale planer skal følges opp. Utgangspunktet for kommunedirektørens budsjett- og økonomiplanarbeid er statsbudsjettet for 2025, gjeldende budsjett og økonomiplan, og forslag til Handlingsplan 2025-2028.

Forslaget til budsjett er stramt, det er krevende og det er beheftet med stor grad av usikkerhet. Det viser seg vanskelig å bygge et robust disposisjonsfond i første del av økonomiplanperioden. Uten et solid disposisjonsfond har kommunen mindre økonomisk buffer til å håndtere uforutsette utgifter, eller inntektssvikt. Dette kan føre til at kommunen må gjøre raske og potensielt upopulære kutt i tjenester for å opprettholde budsjettbalansen.

Som følge av de senere årenes store investeringer har kommunen en høy gjeldsgrad. Kommunens høye gjeldsgrad binder handlingsrom gjennom hele økonomiplanperioden. Faren for underskudd i 2025 og i planperioden er stor. Vi vil derfor måtte prioritere de lovpålagte tjenestene i årene som kommer.

Det er også på sin plass å påpeke at det har skjedd en positiv utvikling i Tvedestrand i den senere tid, som legger grunnlag for konkurransekraft og framtidig vekst. Som følge av satsing på næringsarealer, skole og barnehager opplever Tvedestrand en relativt stor økning i antall innbyggere.

Regjeringens nysaldering av budsjettet for 2024, sammen med ekstraordinært utbytte fra Å Energi, har gitt kommunen et økonomisk løft som bidrar til å redusere merforbruket i 2024. Regjeringen har i tillegg innstilt på å gi kommunene en liten inntektsøkning i årene fremover.

Kommunestyret i Tvedestrand står overfor vanskelige prioriteringer. For å lykkes er det viktig med et godt samarbeid mellom politikere, ansatte og tillitsvalgte.

Jeg er trygg på at 2025 kommer til å bli et år med verdifull utvikling og samarbeid, der vi sammen skaper grunnlaget for en enda bedre kommune for innbyggerne våre.

Tvedestrand, 13. november 2024

Kommunedirektøren

1.2 Utgangspunkt og rammer for budsjettarbeidet

1.2.1 Gjeldende økonomiplan og vedtatt handlingsplan

Et vesentlig utgangspunkt for kommunedirektørens budsjett- og økonomiplanarbeid er gjeldende økonomiplan, se k-sak 23/157 og forslag til Handlingsplan for 2025-2028, som skal til politisk behandling 13.11.2024.

1.2.2 Statsbudsjettet

Statsbudsjettet gir rammer for kommunens budsjettarbeid. Skattenivå, statlige rammeoverføringer, øremerkede tilskudd og andre rammevilkår for kommunesektoren avklares i statsbudsjettet. Dagens regjering er som kjent en mindretallsregjering, statsbudsjettets endelige «utforming» vil ikke være klar før det er gjennomført forhandlinger i stortinget. En vil dermed ikke nødvendigvis ha full viten om de endelige statlige rammer når formannskapet og kommunestyret har sin behandling av budsjett og økonomiplan.

Nærmere informasjon om statsbudsjettet gis i kapittel 6.

1.2.3 Kort om kommunelovens regler knyttet til budsjett og økonomiplan

Det er kommunestyret som selv vedtar budsjett og økonomiplan før årsskiftet hvert år. Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunens planer skal følges opp. Økonomiplanen og budsjettet skal vise kommunestyrets prioriteringer og vise utviklingen i den kommunale økonomien inkl. gjeldsutviklingen. Både budsjett og økonomiplan skal deles i en driftsdel og en investeringsdel, settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige. Årsbudsjettet er bindende for kommunestyret og underliggende organer. Økonomiplanen er ikke bindende.

Kommuneloven sier også at kommunene skal forvalte sin økonomi slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Dette markerer lovens ideal og kommunestyrenes ansvar for langsiktig forvaltning, men det gir ingen fasit på hva som er god langsiktig forvaltning. Det er med andre ord rom for politisk skjønn. Det vises ellers til kapittel 5.2 om handlingsregler.

1.3 Hovedbilder

1.3.1 Utvikling i Tvedestrand

De siste årene har Tvedestrand opplevd en positiv utvikling med flere viktige prosjekter som ny E18 gjennom deler av kommunen, «genistreken», nye næringsarealer med en rekke etableringer, ny videregående skole og idrettspark, samt nye barnehager og barneskole. Disse tiltakene legger grunnlaget for økt konkurransekraft og fremtidig vekst. Kommunedirektøren vil påpeke viktigheten av at den resterende delen av E18 gjennom Tvedestrand blir bygget så raskt som mulig. Dette av hensyn til kommunens utviklingspotensialer i forhold til næringsutvikling, trafiksikkerhet og attraktivitet som ferie-, bo- og arbeidssted.

Økning i innbyggertall

I løpet av de siste to årene har det vært innbyggervekst i Tvedestrand. Fra 1. januar 2025 overtar Tvedestrand kommune Røysland krets med om lag 100 nye innbyggere, noe som ytterligere styrker kommunens vekst.

Utviklingsalternativet som nå går over i en stabiliseringsfase

Kommunestyrets «utviklingsalternativ», inkludert innføring av eiendomsskatt, har lagt grunnlaget for en langsiktig tilpasning for fremtidig vekst. Dette alternativet har imidlertid også medført økte langsiktige gjeldsforpliktelser, risikoksporing og behov for ytterligere kommunale innsparinger og omstillinger.

Fokus på bærekraftig økonomi

I planperioden vil fokuset være å sikre en bærekraftig økonomi og opprettholde kvaliteten på kommunale tjenester til tross for økonomiske utfordringer. Det legges til grunn svært strenge vurderinger for investeringer fra 2025 og fremover.

Utfordringer i helsesektoren

Budsjettering for helsesektorene har vist seg spesielt utfordrende over tid. Økningen i behovet for tjenester innen velferd, psykisk helse, habilitering og helse er vanskelig å forutse ved starten av budsjettåret. Dette legger press på kommunens samlede ressurser og krever effektiv planlegging og ressursfordeling. Kommunedirektøren har tro på at sammenslåingen av to helsesektorer til én, vil styrke både helserelaterte fagmiljøer og budsjettkontroll.

Planarbeid og sentrum nord

Kommunedirektøren vil i planperioden ha stort fokus på planarbeid, spesielt området sentrum nord. En del av den langsiktige planen er å legge til rette for sentrumsnære boliger, spesielt for den økende andelen eldre innbyggere.

1.3.2 Hva skjer med handlingsrommet for kommunal sektor og for Tvedestrand?

Tildeling av midler og økte inntekter

Under regjeringens pressekonferanse 1. november 2024 ble Tvedestrand kommune tildelt i underkant av 5 mill. kroner for 2024 og 5 mill. kroner i økte frie inntekter i årene som kommer. Disse økte bevilgningene vil lette situasjonen for mange kommuner og redusere behovet for dramatiske kutt. Samtidig er det viktig å være ærlige om at det fortsatt vil være behov for tøffe prioriteringer fremover. Kommunen har behov for rom til å omstille seg. Det er avgjørende for å levere gode velferdstjenester i fremtiden. Innbyggernes forventninger til nivået på og omfanget av tjenestene samsvarer ikke med hva kommunen kan levere. Når kommunen nå justerer ned tilbudene, blir det

naturligvis reaksjoner.

Underfinansiering og inntektsgap

For perioden 2020 til 2023 viser KS' beregninger pr oktober at kommunene i Norge er underfinansiert med rundt 15 milliarder kroner. Denne underfinansieringen utgjør et inntektsgap som kommunene selv må finne dekning for innenfor egne budsjetttrammer.

Demografiske endringer

Demografien endrer seg med flere eldre og færre unge, samtidig som behovet for tjenester øker i hele befolkningen. I Tvedestrand bor fortsatt rundt 70 prosent av befolkningen utenfor det som er definert som sentrum, noe som utfordrer effektiv utnyttelse av ressursene.

Krig i Europa har ført til økt flyktningmottak, kraftig prisvekst og økt rentenivå.

Økonomiske utfordringer

Kommunedirektøren registrerer at høstens budsjett- og økonomiplanarbeid har vært vanskelig. Årsakene inkluderer manglende fondsmidler, lønns- og prisvekst, relativt høyt rentenivå, lavere skatteinntekter og merforbruk i flere sektorer. Bosetting av flyktninger fra Ukraina har kostet mer enn forventet, og integreringstilskuddet dekket bare 92 prosent av kommunenes kostnader ifølge KS' beregninger. I 2024 ble integreringstilskuddet heller ikke prisjustert.

1.3.3 Hvordan ser Tvedestrandsbildet ut i planperioden? - Sammendrag

Fremtiden for Tvedestrand kommune de neste fire årene vil være preget av både utfordringer og muligheter. Her er noen sentrale punkter:

Muligheter og Vekst

- **Økt innbyggertall:** Med en økning i innbyggertallet på ni prosent de siste to årene og overtakelsen av Røysland krets, vil Tvedestrand fortsette å vokse. Dette gir muligheter for økt skatteinntekt og et mer dynamisk lokalsamfunn.
- **Infrastruktur og utvikling:** Prosjekter som ny E18, «genistreken», nye næringsarealer, ny videregående skole, idrettspark, barnehager og barneskole legger grunnlaget for økt konkurransekraft og fremtidig vekst.
- **Sentrumsutvikling:** Planene for sentrum nord, med fokus på sentrumsnære boliger, spesielt for eldre, vil bidra til en mer levende og tilgjengelig bykjerne.

Økonomiske Utfordringer

- **Gjeld og renter:** Økte langsiktige gjeldsforpliktelser og høyere rentenivå vil kreve nøye økonomisk styring og prioritering av investeringer som kan finansiere seg selv.
- **Budsjettpress:** Økende behov for tjenester innen velferd, psykisk helse, habilitering og helse vil legge press på kommunens ressurser. Effektiv planlegging og ressursfordeling blir avgjørende.
- **Likviditetsutfordringer:** Bruk av kassakreditt er dyrt og bør unngås, men i og med kommunen har lav likviditet er det i ikke til å unngå i noen perioder. I tillegg likviditetsbelastning fra tidligere års premieavvik. Dette er å betrakte som en intern gjeld som må belastes senere regnskaper.
- **Levekårsutfordringer:** Tvedestrand har betydelige levekårsutfordringer som gir høyere utgifter på flere områder. Dette vil kreve målrettede tiltak for å forbedre levekårene og redusere utgiftene.

Strategiske Prioriteringer

- **Bærekraftig økonomi:** Fokus på å sikre en bærekraftig økonomi og opprettholde kvaliteten

på kommunale tjenester til tross for økonomiske utfordringer.

- **Effektivisering:** Øke effektivitetsgraden for å sikre bedre ressursutnyttelse. Omorganisering av helsesektorer for å styrke fagmiljøer og budsjettkontroll.
- **Langsiktig planlegging:** Fortsatt fokus på planarbeid, spesielt for å tilrettelegge for sentrumsnære boliger og møte behovene til en aldrende befolkning og yngre med særskilte behov.

Samfunnsutvikling

- **Integrering og mangfold:** Bosetting av flyktninger og ivaretagelse av innbyggere med funksjonsvariasjoner vil kreve tilrettelegging og integreringstiltak.
- **Lokalt engasjement:** Involvering av innbyggerne i lokale debatter og beslutningsprosesser for å sikre at tjenestene samsvarer med deres forventninger og behov.

Tvedestrand kommune står overfor en spennende tid med både utfordringer og muligheter. Med riktig planlegging og prioritering kan kommunen sikre en bærekraftig og positiv utvikling for fremtiden.

1.4 Hovedstrategi

Det vises til Handlingsplan for 2025-2028 for mer detaljerte beskrivelser av målsetninger, strategier og satsingsområder, som er lagt til grunn for budsjett- og økonomiplanarbeidet.

1.4.1 Målsetting og forutsetninger

Kommunens primære oppdrag er å gi dagens og fremtidige innbyggere kommunale tjenester med god kvalitet gjennom effektiv ressursutnyttelse, og å legge til rette for fremtidig vekst, utvikling og bærekraft.

Hovedmålsettingen for kommunen er, jfr. vedtatt kommuneplanens samfunnsdel for 2018-2030 og vedtatt handlingsplan for 2025-2028:

- Være en attraktiv bokommune med Østre Agder/Agder som arbeidsplassregion
- Styrket næringsutvikling med økt antall arbeidsplasser
- En befolkningsutvikling tilnærmet lik landet
- Gode levekår

Tvedestrand kommune skal være en kommune hvor både organisasjon og samfunn aktivt arbeider for nødvendig endring, for å sikre nødvendig framtidig bærekraft og opprettholdelse av velferdssamfunnet.

1.4.2 Strategi

Strategi defineres her som de overordnede veivalgene og organisasjonens langsiktige kurs. Dette kan komprimeres til følgende strategier i handlingsperioden:

- Kommunen skal jobbe aktivt med å redusere driftsutgiftene slik at økonomien kommer i balanse. For å skape et handlingsrom og redusere usikkerheten må disposisjonsfondet bygges opp igjen.
- Innsatstrappa legges til grunn som en hovedsatsing for omstilling av både organisasjon og samfunnet Tvedestrand. Dette betyr hovedfokus på tiltak som understøtter denne satsingen.
- Kommunen skal posisjonere seg for å være en attraktiv kommune for næringsutvikling og bosetting.

1.4.3 Satsingsområder og nedstyringer

Kommunens satsningsområder er nedfelt i Handlingsplan for 2025-2028 som er gjengitt nedenfor:

Satsingsområder 2025-2028	År (igangsettelse) og kommentarer
Investeringsrelaterte satsinger:	
Legge til grunn svært strenge vurderinger for investeringer etter 2024.	Kontinuerlig arbeid, må vurderes/avklares i økonomiplan
Satsinger som innebærer nye prosjekter/større prosesser eller utredninger:	
Utvikling av lokal strategi for å kunne få best mulig bosettings- og næringsutviklingseffekt av en batterifabrikketablering i Arendal. Evt. boligutbyggingsprosjekter må i hovedsak skje via private aktører, evt. gjennom utbyggingsavtaler. Det skal også vurderes om Tvedestrand Vekst og/eller Tvedestrand kommunale boligstiftelse kan være aktuelle verktøy i denne sammenhengen.	Oppstart høst 2023 etter at det er mer avklart hva som kan/bør gjøres i felleskap i Østre Agder (utredning pågår)
Utvikle en ny lokal strategi for klima og miljø med konkretisering av viktigste tiltak. Ikke minst blir det viktig å fokusere på hvordan kommunens transportbehov kan løses mer klimavennlig.	2026

Satsingsområder 2025-2028	År (igangsettelse) og kommentarer
Arbeidet med planlegging for utvikling av havneområdet i byen skjer i samarbeid med Tvedestrand Vekst AS og er i gang	2024/2025
Det må gjøres en gjennomgang av kommunens bryggeanlegg rundt om i kommunen for å sikre forsvarlighet og funksjon.	2024/2025
Satsinger som er knyttet til løpende drift:	
Salg av næringsområder ved A 67 og Tvedestrand næringspark og fortsette å ha et sterkt fokus på næringsutvikling, herunder gjennomføre de tiltakene som er nedfelt i strategisk næringsplan for kommunen.	Kontinuerlig arbeid
Videre arbeid med en helhetlig innsatstrapp for bærekraftige helse- og omsorgstjenester legges til grunn som arbeidsmetodikk for hele den kommunale organisasjonen. Det innebærer blant annet å skape et felles språk og se felles utfordringer, både i kommunen som samfunn og som organisasjon. Dette innebærer også videre samarbeid med Østre Agderkommunene via regionrådet. I dette arbeidet inkorporeres også videre arbeid med «Leve hele livet» og helse- og sosialplanlegging inkl. bruk av velferdsteknologi.	Det arbeides allerede med dette, er i kontinuerlig arbeid i perioden som må gis prioritet.
Tverrsektoriell tilnærming – følge opp prosjektene BTI/BTS. Målet med dette er å bli bedre på å identifisere utsatte barn tidlig, samt sette inn riktige og koordinerte tjenester til rett tid for å forebygge utenforskap blant barn og unge.	I hele perioden – men må sees i sammenheng med øvrige oppgaver
Fokus på heltidskultur	Kontinuerlig prosess – oppfølging pga. endret lovverk
Intensivere arbeidet med internkontrollen	Må defineres og konkretiseres
Fokus på oppdaterte seriøsitetsbestemmelser knyttet til innkjøp av varer og tjenester i Tvedestrand kommunes regi.	Må defineres nærmere

Kommunedirektøren ser det som nødvendig å fortsette omstillingsarbeidet i hele perioden for å identifisere innsparingstiltak hvor en allerede i 2025 skal kunne begynne å ta ut gevinster. Mest gevinster forutsettes det fra 2026 og utover i perioden. Det legges opp til evaluering av omstillings- og nedstyringstiltak når det er hensiktsmessig. Utover organisasjonsevalueringen er det noen forhold en skal ha ekstra fokus på (ikke nødvendigvis uttømmende):

- Gjennomgang av kriterier for tildeling av tjenester og kvalitetsnivå på tjenester.
- Sterkt fokus på sykefraværarbeid.
- Arbeid med heltid/deltid
- Arbeid med å finne optimale turnusordninger
- Kriterier for overtidsarbeid
- Kriterier for nettverksjobbing
- Fortsette arbeidet med interkommunale samarbeid

Innsatstrappa skal være bærende element og utgangspunkt for tenkning og agering i hele organisasjonen. Kommunen vil i planperioden ha fokus på AI/KI (kunstig intelligens) og ta dette gradvis i bruk når vi er trygge på at teknologien ivaretar den tilsiktede hensikt og effektivitet.

Det som skisseres ovenfor vil kreve prioritering av administrative ressurser, og dette vil måtte gå på bekostning av annet arbeid. Kommunestyret må være innforstått med, og ta konsekvensene av dette, med tanke på hva som bestilles og settes i gang av annen aktivitet.

Tvedestrand kommune har i 2024 startet et omfattende omstillingsarbeid. I april 2024 ble det satt ned fem arbeidsgrupper. Kommunestyrets medlemmer ble på frivillig basis invitert til å delta med fokus på "strategiske veivalg" tidlig i arbeidet.

Gruppe 1. Ikke-lovpålagte tjenester

Gruppe 2. Sammenslåing av sektor for helse, familie og rehabilitering og sektor for velferd, psykisk helse og habilitering.

Gruppe 3. Prinsipielle tiltak som skolestruktur og eiendomsskatt på næringseiendommer.

Gruppe 4. Organisering av «fellestjenester» under sektor for Samfunn og Infrastruktur (SI).
Gruppe 5. Ressursutnyttelse i staber.

De foreløpige resultatene viser positive effekter. Fra 1. september 2024 har kommunen nå en helsesektor (Helse og mestring). Frem mot 2025 har fokuset i Helse og mestring vært å etablere en ny organisasjonsstruktur og styrke de helsefaglige målsettingene med omstillingen. De økonomiske gevinstene er planlagt realisert i planperioden.

I sektor Samfunn og infrastruktur ble det fra 1. september 2024 etablert en ny fellesavdeling der blant annet kultur, frivilligsentral, bibliotek, boligkontor og renhold er samlet under en avdelingsleder. Dette tiltaket er primært gjort for å øke leveringskapasiteten i sektoren. Kommunedirektøren ønsker i planperioden et økt fokus på sentrale oppgaver som avhending av bygg, planarbeid, arbeidet med utvikling av sentrum nord og interkommunalt samarbeid.

For å begrense merforbruket ble det i februar 2024 innført innkjøpsstopp og ansettelsesstopp. Dette kom i tillegg til en omfattende omstillingsprosess. Dette har vært på administrasjonen. Omstilling og nedstyring er krevende, ikke bare for ledelse, men også for øvrige ansatte. Men uten disse grepene og en inntektsøkning gjennom nysaldering 1. november 2024, ville kommunen mest sannsynlig ha havnet direkte på ROBEK i 2025.

1.4.4 Risikoelementer

Alle budsjett- og økonomiplaner er basert på mange forutsetninger og elementer som er mer eller mindre sikre. Dette fordi de omhandler en framtid som er usikker og delvis ukjent. Pandemi, krig i Europa, valg i USA, energituffordringer, inflasjon, rentevekst, er utviklingstrekk de siste tre årene som viser hvor raskt rammevilkår kan endres og stor usikkerhet skapes. Nedenfor er det listet opp noen risikoelement som det er viktig å være klar over, men listen er ikke uttømmende:

- **Skatteinngang og rammeoverføringer:** Forutsetninger, f.eks. knyttet til demografi, skattevekst og inntektssystemet, kan endre seg. At dette stadig kan bli endret, viser mange års erfaringer. Regjeringens forslag til nysaldering av budsjett for 2024 og 2025 er gode eksempler på det.
- **Utbytte Å Energi:** Hvordan utbyttene blir i 2025 er avklart, men i de neste tre årene er det usikkerhet knyttet til nivået.
- **Prisutvikling:** Vi er inne i en periode med økt inflasjon og innsatsvarer i den kommunale tjenesteproduksjon koster stadig mer. Om vi i Norge får mer kontroll på inflasjonen er vanskelig å forutsi.
- **Renteutvikling:** Renta har steget gjennom året og gir allerede økte kostnader for kommunene. Videre renteutvikling er selvsagt ikke mulig å forutsi sikkert. Høy og vedvarende inflasjon vil trolig presse renta videre oppover, evt. resesjon med behov for å stimulere økonomien kan presse renta nedover igjen. Renta har en nedadgående trend når dette budsjettet skrives. Kommunalbanken presiserer stadig at det er viktig å stressteste rentene f.eks. gjennom å sjekke ut om kommunen vil tåle en renteoppgang på f.eks 1 prosent.
- **Lønns- og pensjonskostnader:** Hvordan tariffoppgjørene i perioden vil bli kan vi selvsagt ikke forutsi, eksempelvis kan den økte prisveksten en nå ser påvirke lønnsutviklingen i samfunnet (og skape såkalt lønns- og prisspiral).
- **Presset kommunal drift:** Når økonomien er så vanskelig som det vi opplever blir inntektsforutsetningene strukket lenger enn ønskelig, og forutsetninger knyttet til utgiftene kan også være for optimistiske eller marginale til å takle selv mindre uforutsette hendelser.
- **Omstillings- og effektiviseringstiltak:** Budsjett- og økonomiplanopplegget skisserer at det må gjennomføres kostnadsbesparende tiltak. Her ligger det et risikoelement. Det er usikkerhet knyttet til kapasitet til å arbeide med tiltakene, hvor raskt tiltak kan gjennomføres og om en klarer å få full effekt av alle tiltakene. Kommunal og distriktsdepartementet (KDD) har sendt et

"påminningsbrev" til kommunene som presiserer at det ikke er lov å ha såkalte "ufordelte innsparinger". Slike ufordelte innsparinger kan kvalifisere til ROBEK-lista.

- **Barnehage- og skolebarn:** Antall barn i barnehager og skoler kan variere noe, f.eks. grunnet inn- og utflyttinger, utvikling i antall gjesteelever i skolene og antall gjestebarn i våre barnehager. Antall barn fra Tvedestrand som søker/får plass i private barnehager i nabokommuner er ett element som vanskelig kan forutses.
- **Vekst i tjenestebehov:** Å kunne forutsi tjenestebehov i de nærmeste årene er beheftet med stor usikkerhet. Det vi vet er at en i løpet av de siste årene har fått flere ressurskrevende brukere. En ser et bilde av større utfordringer innen psykisk helse og rus, økende antall eldre og personer med demens og barn med spesielle behov. Generelt oppleves det stadig et større press mot flere av de kommunale tjenestene. Budsjett- og økonomiplanen er basert på dagens situasjon, dvs. de tjenester som er kjent og hvor vedtak er fattet. Det er ikke innarbeidet reserver ift. vesentlig vekst.
- **Sosialhjelpsutbetalinger:** Hvordan samfunnsutviklingen blir, f.eks. evt. økt arbeidsledighet, kan påvirke nivået på utbetalinger.
- **Flyktnings situasjonen:** Bosetting av flyktninger i 2025 og videre i perioden er ikke avklart, anmodning om bosetting for 2025 er i skrivende stund ikke mottatt. Aldersfordeling og hvilke behov de ulike flyktingene har, er i dag ukjent. Det er også praktiske problemstillinger knyttet til å skaffe nok boliger hvis antall flyktninger blir stort. Det vil også handle om plass i skoler og barnehager.
- **Eksterne tilsyn og pålegg:** Kommunen har hvert år flere tilsyn knyttet til ulike deler av tjenestetilbudene og til kommunens bygg og anlegg. I den grad tilsyn fører til avvik og pålegg kan dette også gi økte drifts- og/eller investeringsutgifter.
- **Uforutsette hendelser:** Budsjettet har ikke reserver til å håndtere uforutsette hendelser som større ulykker, ekstra store snøfall, flom eller andre klimatiske utfordringer som vi ser ut til å oppleve mer og mer av.
- **Underskudd:** Eventuelt underskudd i 2025 og i planperioden vil påvirke økonomien i ytterligere negativ retning.
- **Likviditetssituasjonen:** Dersom en må ta i bruk kassekreditt på grunn av lav likviditet vil påvirke økonomien i negativ retning.

1.4.5 Klima- og miljøutfordringene

Klima- og miljøutfordringene vil påvirke kommunene i årene framover. Kommunesektoren er en viktig aktør i klima og miljøarbeidet gjennom sine ulike roller, f.eks. som planmyndighet og ikke minst som tjenesteyter/produsent på mange felt. Kommunen må regne med å ha økt fokus på sentrale områder som mer klimavennlig transport, energistyring/energisparring, gjenvinning, miljøvennlige bygg og anlegg, helhetlig klimaplanlegging og klimatilpasning. Et viktig utgangspunkt er å ha fokus på hvordan våre eksisterende ressurser benyttes på en best mulig klimavennlig måte. En kan heller ikke se bort ifra at en på noen områder vil måtte regne med økte kostnader for å redusere kommunens miljøavtrykk. I forslaget til investeringer i perioden er det innarbeidet midler til infrastruktur for lading av kommunale kjøretøyer, uten å ha dette på plass vil det bli vanskelig med overgangen til el-biler som er et statlig krav fra 2023.

Kommunen setter også fokus på å klimanøytrale investeringer. Tvedestrand barneskole er bygd etter såkalt "passiv-husstandard", det vil si bygg som har vesentlig lavere energibehov i forhold til standarden. Tvedestrand idrettspark ved Mjåvann er bygd etter såkalt "pluss-husstandard", det vil si de produserer mer energi enn det forbruker.

1.5 Styringsystem og målekart

1.5.1 Målekart for kommunen

Balansert målstyring forutsetter at det utarbeides et målekart for organisasjonen.

Tvedestrand kommune har i flere år hatt felles målekart for hele kommunen i tillegg til målekart for hver sektor.

Sektorene har også utarbeidet egne nøkkeltall i tillegg til målekartet.

Målekart for Tvedestrand kommune for 2025 er likt til de foregående årene:

Fokusområder	Indikator	Mål	Resultat 2023
Brukere	Brukerundersøkelse, score		
Medarbeidere	Medarbeiderundersøkelse, score	4,2	4,2
	Medarbeiderundersøkelse, svarprosent	60 %	52 %
	Sykefravær, totalt	8,0 %	11,0 %
	Sykefravær, korttid	1,8 %	2,5 %
Økonomi	Budsjettavvik	+/- 0,5%	- 3,6 %

Målsettingen er å gjennomføre medarbeiderundersøkelser hvert tredje år. Sist medarbeiderundersøkelse ble gjennomført desember 2022. Måltallet er svarprosent på 60 prosent og gjennomsnittlig score på 4,2.

I 1. tertial 2025 legger en opp til å gjennomføre en annen type medarbeiderundersøkelse, en såkalt HMS-undersøkelse. Denne undersøkelsen tar for seg arbeidstakernes fysiske arbeidsmiljø, i tillegg til miljø og helse. Arbeidsmiljøet er summen av alle fysiske, psykiske, sosiale og organisatoriske forhold på en arbeidsplass.

Ambisjonsnivået for samlet sykefravær for hele kommunen er 8,0 prosent. Når det gjelder korttidsfraværet er ambisjonsnivået på 1,8 prosent. Samlet sykefravær i 2023 var på 11,0 prosent, hvorav korttidsfraværet utgjorde 2,5 prosent. I 2022 var samlet sykefraværet på 11,2 prosent og korttidsfraværet på 2,7 prosent.

Pr. 2. tertial 2024 ligger samlet sykefravær på 11,7 prosent og korttidsfraværet på 2,2 prosent. Systematisk og målrettet jobbing med sykefraværsoppfølging vil ha stort fokus i 2025. Målet er å redusere sykefraværet og samtidig ha fokus på ansatte som er på jobb.

1.5.2 Handlingsregler og finansielle måltall

Ifølge den nye kommuneloven § 14-2, punkt c, skal kommunestyret fastsette finansielle måltall for kommunens økonomi. Loven inneholder ikke noen klare føringer på hvilke måltall som kan være aktuelle og hvilke nivå de skal ligge på.

Kommunestyret har i forslag til handlingsplan for 2025-2028 foreslått følgende finansielle måltall, alle i kroner:

- Netto driftsresultat i kroner korrigert for bundne driftsfond
- Disposisjonsfond pr. 31.12.
- Lånegjeld (investeringsslån) pr 31.12.
- Netto finansutgifter

Følgende gradering av ovennevnte finansielle måltall er lagt til grunn i handlingsplanen:

Finansielle måltall	Lite handlingsrom	Moderat handlingsrom	Større handlingsrom
Netto driftsresultat korrigeret for budne driftsfond	< 2 mill. kr	2 - 8 mill. kr	> 8 mill. kr
Disposisjonsfond pr. 31.12.	< 10 mill. kr	10-25 mill. kr	> 25 mill. kr
Lånegjeld (investeringslån) pr. 31.12.	> 600 mill. kr	450-600 mill. kr	< 450mill. kr
Netto finansutgifter	> 35 mill. kr	25-35 mill. kr	< 25 mill. kr

Målsettingen i handlingsplanen er at kommunens finansielle nøkkeltall skal ligge slik i slutten av planperioden:

- Netto driftsresultat korrigeret for bundne fond i «gul sone».
- Disposisjonsfond i «gul sone».
- Lånegjeld i «rød sone», som senest innen 2030 skulle ligge i «gul sone».
- Netto finansutgifter i «rød sone», som senest innen 2030 skulle ligge i «gul sone».

Med utgangspunkt i sist vedtatt budsjett og økonomiplan (2024-2027), årsberetning 2023, vises det følgende resultat på finansielle nøkkeltall:

Tall i mill. kroner	R-2020	R-2021	R-2022	B-2023	R-23	B-2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.pla n 2027
Netto driftsresultatet korrigeret for bundne fond	3,4	0,75	1,6	0,0	-11,7	-10,0	1,427	0,104	0,508
Disposisjonsfond pr. 31.12.	17,4	18,1	19,7	17,34	8,1	10,52	11,95	12,05	12,56
Lånegjeld (investeringslån) pr. 31.12.	597,4	654,2	768,0	799,9	800,2	806,4	809,1	783,1	759,3
Netto finansutgifter	27,6	32,5	32,7	39,3	39,5	53,7	55,7	60,6	61,3

Ved regnskap for 2023 landet alle indikatorene i rød sone.

Netto finansutgifter og lånegjeld for investeringslån skulle etter planen komme i gul sone senest innen 2030. Allerede nå ser en at dette ikke er mulig å oppnå. Nye investeringer f.eks. Holt barnehage og flere VA-investeringer har kommet til etter disse langsiktige målene ble satt.

I tillegg må det forventes en økning i VA-investeringer innenfor selvkost de nærmeste 5-10 årene, med utgangspunkt i rehabilitering av eksisterende ledningsnett og anlegg, samt nye nett og anlegg til nye utbyggingsområder og forventet vekst i kommunens innbyggertall som følge av utviklingsalternativet.

Ovennevnte øker lånegjelden og middelet kunne vært å øke avdragene utover i perioden mer enn det som minimumsavdragene tilsier. Da må en finne rom for det i økonomiplanen.

I og med usikkert resultat for 2024 og ellers usikre forhold rundt rammebetingelsene, kan det bli utfordrende å nå alle målene i perioden. Det forutsettes en svært stram økonomisk styring med særlig vekt på effektivisering og nedstyring av kommunens driftsutgifter.

Finansielle måltall oppdatert med budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028:

Tall i mill. kroner	B-2025	Øk.pla n 2026	Øk.pla n 2027	Øk.pla n 2028
Netto driftsresultatet korrigeret for bundne fond	-4,0	2,3	4,2	8,2
Disposisjonfond pr. 31.12.	0	0,8	7,0	15,2
Netto lånegjeld investeringslån pr. 31.12	795,6	776,7	762,5	745,0
Netto finansutgifter	55,1	62,7	61,6	62,0

Lånegjeld for investeringslån og netto finansutgifter holder seg i rød sone alle årene. Tabellen viser at lånegjelden er på vei nedover. Netto finansutgifter holder seg høyt om lag på samme nivå i perioden.

Netto driftsresultat korrigert for bundne fond øker til grønt nivå i 2028 med 8,4 mill. kroner. Disposisjonsfondet er planlagt å vokse til om lag 16 mill. kroner i 2028.

1.5.3 Organisering av arbeidet med økonomiplan og budsjett

Hovedtrekkene i prosessen er følgende:

- Budsjettprosessen starter med sektorene og gjennomgang av konsekvensjustert budsjett tidlig vår/sommer. Det gjøres oppdateringer av rammer i forhold til gjeldende rammevilkår og innarbeiding av politiske vedtak.
- Førstegangs behandling av Handlingsplanen for 2025-2028 ble gjort i kommunestyrets møte 25.09.2024. Kommunestyrets flertall la ut handlingsplanen på høring. Handlingsplanen behandles av kommunestyret 13.11.2024.
- Utvidet formannskap gjennomførte budsjettseminar 11.09.2024, hvor det blant annet var fokus på oppdaterte rammevilkår og hovedutfordringer for budsjett og utfordringer for de ulike sektorene. Ulike problemstillinger ble tatt opp og debattert i plenum. Det var innspill både fra formannskapets medlemmer og fra hovedtillitsvalgte.
- Statsbudsjettet for 2024 ble fremlagt 7.10.2024.
- Kommunedirektøren og ledergruppen har gjennom høsten arbeidet med budsjett- og økonomiplanen basert på de gitte forutsetninger fra statlig hold og kommunestyret. Hovedtillitsvalgte og hovedverneombud har deltatt på arbeidsmøter sammen med kommunedirektørens ledergruppe. Det har også vært gjennomført møter i arbeidsgrupper for omstillingsarbeidet i kommunen.
- Kommunedirektørens utkast til økonomiplan 2025-2028 og budsjett 2025 offentliggjøres 13.11.2024.
- Formannskapet har drøftingsmøte 20.11.2024 som er viet til budsjett og økonomiplan. Dette er et arbeidsmøte.
- Arbeidsmiljøutvalget skal avgi en uttalelse til forslag til økonomiplan og budsjett 20.11.2024.
- Formannskapet avgir sitt endelig forslag til økonomiplan og budsjett i møte 27.11.2024. Administrasjons- og likestillingsutvalget avgir uttalelse til formannskapet samme dag.
- Formannskapets forslag til økonomiplan og budsjett legges ut på offentlig høring i 14 dager fra den 27.11.2024.
- Kommunestyret behandler og vedtar økonomiplan 2025-2028 og budsjett 2025 på møte 11.12.2024.

1.6 Statsbudsjettet

1.6.1 Omtale av det økonomiske opplegget for kommunesektoren

Regjeringen la fredag 1. november 2024 frem forslag til stortingsvedtak for 2025 (Prop. 1 S Tillegg 1 2024-2025), samt forslag til nysaldert budsjett 2024.

Regjeringen foreslår her å øke overføringene til kommuner og fylkeskommuner med totalt 5 mrd. kroner i «nysalderingen» for 2024, samt 5 mrd. kroner for 2025 («varig økning»). Begge beløpene vil bli fordelt med 4,3 mrd. kroner til kommunene, og 0,7 mrd. kroner til fylkeskommunene. Bevilgningene til kommunene og fylkeskommunene er fordelt med et likt beløp på litt i underkant av kr. 800 per innbygger for både 2024 og 2025.

Sammenlignet med kommuneopplegget presentert tidligere i 2024, vil denne endringen gi en samlet realvekst i de frie inntektene på 11,8 mrd. kroner i 2025 for kommunesektoren. Dette tilsvarer et økt handlingsrom på totalt 8,6 mrd. kroner for sektoren som sådan, etter at merkostnader til demografi og pensjon er dekket.

Regjeringen foreslår også en økt bevilgning med 15 mill. kroner til Statsforvalterne i 2025 begrunnet med at det vil bli behov for en tettere og hyppigere oppfølging av kommuneøkonomien og spesielt kommuner i ubalanse.

Forslagene til tilleggsproposisjon og nysaldering behandles i Stortinget før jul.

Statsforvalteren i Agder har foreløpig ikke delt ut skjønnsmidler til kommunene. Dette er begrunnet i at Statsforvalteren trenger mer tid for å kunne gjøre en mest mulig treffsikker kommunevis fordeling av skjønnsmidlene for 2025.

Den kommunale lønns- og prisveksten (deflatoren) er beregnet til 4,1 prosent for 2025, med en anslått årslønnsvekst på 4,5 prosent og prisvekst (kjøp og salg av varer og tjenester) på 3,5 prosent. For 2024 oppjusteres anslaget på kommunal deflator til 4,4 prosent.

Toppfinansieringsordningen med kompensasjonsgrad for ressurskrevende tjenester er uendret på 80 prosent. Innslagspunktet øker fra 1.608.000 kroner i 2024 til 1.692.000 kroner i 2025.

Toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester har endret innretningen på beregningen av egenandelen på 20 prosent. Den nye toppfinansieringsmodellen vil først beregne en egenandel utover innslagspunktet med et likt beløp per innbygger. Denne er beregnet til 358 kroner per innbygger for 2025. Egendelen vil være en variabel og bli endelig beregnet etter at de samlede kravene er sendt inn fra kommunene våren 2025. Deretter vil det bli beregnet en egenandel på 10 prosent av kommunen sine samla utgifter over innslagspunktet etter at egenandelene per innbygger er trukket fra.

Det blir foreslått å bevilge 14,5 mrd. kroner til toppfinansieringsordningen.

De kommunale maksimalskattørene på alminnelig inntekt foreslås økt i forbindelse med innføring av nytt inntektssystem. For kommunene heves satsen til 12,75 prosent. Det er en endring på 1,80 prosentpoeng. Endringene skyldes bl.a. redusert kommunal andel av formuesskattesatsen, og følger dermed kommuneproposisjonen 2025 og dens stortingsvedtak.

1.7 Driftsbudsjettet

1.7.1 Hovedoversikt, bevilgningsoversikt drift

Økonomiplanen, årsbudsjettet og årsregnskapet fra og med budsjett- og regnskapsåret 2021 skal inneholde følgende oversikter, jf. budsjett- og regnskapsforskriften av 7. juni 2019 §§ 5-1 og 5-2 og §§ 5-4 til 5-6.

Nedenfor følger skjema bevilgningsoversikt drift, jf. kommunelov og ny forskrift § 5-4.

2025-2028, 5-4, 1. ledd

Beskrivelse	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Rammetilskudd	-260 256	-264 355	-303 004	-302 950	-302 950	-302 950
Inntekts- og formuesskatt	-178 560	-204 495	-213 500	-213 500	-213 500	-213 500
Eiendomsskatt	-31 337	-32 000	-29 550	-33 550	-33 550	-33 550
Andre generelle driftsinntekter	-33 703	-32 065	-32 310	-31 510	-27 910	-27 210
SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER	-503 855	-532 915	-578 364	-581 510	-577 910	-577 210
Sum bevilgninger drift, netto	483 095	490 702	523 728	514 210	511 122	506 968
Avskrivninger	42 581	29 909	55 440	55 440	49 940	49 940
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	525 676	520 611	579 168	569 650	561 062	556 908
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	21 821	-12 304	804	-11 860	-16 848	-20 302
Renteinntekter	-9 742	-11 230	-9 564	-9 364	-9 864	-10 364
Utbytter	-16 010	-12 118	-17 200	-9 100	-8 100	-8 100
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	32 648	42 580	40 100	38 200	38 800	38 800
Avdrag på lån	32 570	34 500	41 800	43 000	40 800	41 700
NETTO FINANSUTGIFTER	39 466	53 732	55 136	62 736	61 636	62 036
Motpost avskrivninger	-42 581	-29 909	-55 440	-55 440	-49 940	-49 940
NETTO DRIFTSRESULTAT	18 706	11 519	500	-4 564	-5 152	-8 206
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	518	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-7 568	-1 744	-3 500	-2 250	-1 000	-50
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	814	6 152	8 256
Bruk av disposisjonsfond	-11 656	-9 775	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	3 000	6 000	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-18 706	-11 519	-500	4 564	5 152	8 206
FREMFORT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

KOMMENTARER TIL SENTRALE POSTER I BEVILGNINGSOVERSIKTEN

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat er -0,5 mill., +4,6 mill., +5,2 mill. og +8,2 mill. kroner for årene 2025-2028. Det betyr netto negativt driftsresultat i perioden på -0,1 prosent, +0,6 prosent, +0,6 prosent og +1,0 prosent. Netto driftsresultat måles mot brutto driftsinntekter.

Statlig anbefalt nivå på netto driftsresultat er 1,75 prosent, dvs. noe som ligger over kommunens tall.

Korrigert for netto avsetning til bundne fond vil netto driftsresultat bli følgende for perioden 2025-2028: -4 mill. kroner (-0,5 prosent) for 2025, +2,3 mill. kroner (+0,3 prosent) i 2026, +4,2 mill. kroner (+0,5 prosent) for 2027 og +8,2 mill. kroner (+1,0 prosent) for 2028.

Kommunens handlingsregel er "netto driftsresultat korrigert for bundne fond". Måltallet for "større handlingsrom" er netto driftsresultat høyere enn 8 mill. kroner som gir "grønt lys". Moderat handlingsrom ligger i gult område og er mellom 2 og 8 mill. kroner og lite handlingsrom ligger under 2 mill. kroner og ligger i rød sone. Indikatoren ligger i rød sone i 2025, i gul sone i 2026 og 2027 og grønn sone i 2028.. Det vises til kap. 1.5 for oversikt over finansielle måltall.

Bakgrunnen for at en har valgt "netto driftsresultat korrigeret for bundne fond" som handlingsregel er at størrelsen netto driftsresultat omfatter blant annet øremerkede midler som enten avsettes til fond eller brukes av fond. Dette er i realiteten tekniske forhold rundt tidsforskyvninger for hvilket år en bruker øremerkede midler, og har ikke noe med kommunens økonomiske handlingsrom å gjøre. Videre omfatter størrelsen avsetninger til eller bruk av fond på selvkostområdene. Dersom en korrigerer for denne typen transaksjoner, gir det et mer riktig bilde av utviklingen av kommunens fritt disponible midler.

Skatt og rammetilskudd

Beregningene av skatt og rammetilskudd er gjort med utgangspunkt i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2025 samt nysaldering jf. tilleggspolisjon, Prop. 1 S Tillegg 1 2024-2025.

Kommunenes Sentralforbund har utarbeidet en prognosemodell, som er benyttet ved fordelingen kommunene imellom. I modellen er det innarbeidet folketall pr. 1.7.2024 som grunnlag for den faste delen (utgiftsutjevning og innbyggertilskudd) av rammetilskuddet. I folketallet 1.7.2024 er økningen av innbygger fra Røysland krets inkludert, ca. 100 innbyggere. Innbyggertallet 1.7.2024 er 6.443 personer. Innbyggertilskudd for nye innbyggere fra Røysland krets er estimert til ca. 3,2 mill. kroner.

Inntektsutjevningen skal benytte folketall pr. 1.1.2025, som først er kjent i februar 2025. Det er derfor usikkerhet både til inntektsutjevningen og skatteinntektene. Innbyggertallet er pr 1.1.2025 estimert til 6.524 personer ifølge SSB.

I budsjettproposisjonen er det lagt til grunn en økning i skatteinntektene for landet på 9,3 prosent. Økningen er målt ut fra anslag på regnskap 2024, angitt i statsbudsjettet for 2025. For 2024 er det forutsatt en økning i skatteinntektene for kommunene på 2,1 prosent fra 2023.

I tallet for rammetilskudd i tabellen ovenfor er inntektsutjevningen inkludert. Samlet skatt og rammetilskudd er 516,5 mill. kroner for 2025. Det er en økning fra opprinnelig budsjett 2024 på 47,7 mill. kroner. Beregningene er inkludert økt antall innbyggere fra Røysland krets samt nedjustering av antall skoler.

Tvedestrand kommune har fått en økning i skatt og rammetilskudd på 6,3 prosent (nominell vekst) mot gjennomsnitt for kommunene i Agder på 6,2 prosent. Da er ikke skjønnstilskudd medregnet. Statsforvalteren i Agder har besluttet at fordelingen av ordinære skjønnsmidler for 2025 skal utsettes. Det er korrigeret for oppgaveendringer, regelendringer og endringer i finansieringen av oppgavene til kommunesektoren. Økning for landet er 5,8 prosent. De nevnte tallene er før nysalderingen på 5 mrd. for landet og ca. 5 mill. kroner for Tvedestrand kommune.

Rammetilskuddet består av følgende hovedelementer: innbyggertilskudd (likt beløp for hver innbygger), utgiftsutjevning, saker til særskilt fordeling, skjønnstilskudd og inntektsutjevning.

Anslagene for Tvedestrand kommune bygger på prognosemodellen Prok2405KS fra KS pr 4.11.2024. Tallene er inkludert økninger etter tilleggspolisjonen.

Noe av bakgrunnen for økningen i rammetilskuddet for kommunen er økt *innbyggertilskudd*. Både økt antall innbyggere samt økt sats pr innbygger gir økning. Økningen er på ca. 16,9 mill. kroner fra oppdaterte tall for 2024.

En annen faktor er *utgiftsutjevningen*. Her er utgiftsbehovindeksen redusert fra 1,07635 i 2024 til 1,07438 i 2025. At indeksen er over 1 forteller at kommunen har høyere utgiftsbehov en landssnittet. Økt utgiftsutjevning er om lag 4,1 mill. kroner. Gjennomsnittlig beregnet utgiftsbehov i kroner pr innbygger i 2024 er: 64.893 og i 2025: 71.672.

En annen faktor er *saker til særskilt fordeling*, herunder helsestasjon og skolehelsetjeneste og tilskudd pr grunnskole. Sistnevnte reduseres med ca. 1.6 mill. kroner da antall skoler reduseres med tre. Andre faktorer får økning som nedvekting av kriteriedata for personer med nedsatt funksjonsevne (2,8 mill. kroner) og realvekst for nytt inntektssystem (2,1 mill. kroner).

Samlet for saker til særskilt fordeling er ca. 7,8 mill. kroner i 2025. Økning fra 2024 blir på 2,18 mill. kroner.

Tilleggsproposisjon til statsbudsjettet for 2025 og nysaldering 2024 gir 5,166 mill. kr. For økning i rammetilskudd 2025 - økt realvekst (4,97 mill. kr) samt helårseffekt økt etterspørsel barnehageplasser som følge av endret kontantstøtte (0,194 mill. kr).

Skatt på formue og inntekt får en økning på 18,5 mill. kroner og inntektsutjevning øker med 10,5 mill. kroner fra oppdaterte tall for 2024.

Eiendomsskatt, boliger og fritidsboliger mv.

Eiendomsskatt ble innført i 2017. En har de siste årene vedtatt at eiendomsskatten skal være 4 promille fra 2021 i tråd med makssats vedtatt av Stortinget.

Fritak for eiendomsskatt for boliger som er nyere enn to år foreslås opprettholdt. Fra 2025 er det forutsatt en økning i formuesverdiene på boliger fastsatt av Skatteetaten.

Det foreslås å beholde eiendomsskattesats på 4 promille på boliger og fritidsboliger mv. for Tvedestrand kommune fra 2025 og framover for alle årene i økonomiplanperioden. Ved beregninger av eiendomsskatteinntekter er det korrigert for lokal reduksjonsfaktor (reduksjon på 5,8 mill. kroner) samt at det er innarbeidet noe økt formuesgrunnlag fra boligeiendommer. I forbindelse med grensejustering av Røysland krets antar en at det kan bli en økning i eiendomsskatteinntektene på ca. 300.000 kroner fra 2025.

Etter 10 år med eiendomsskatt er det klart for å foreta nytaksering av fritidsboliger. I mellomtiden er det anledning til å foreta såkalt kontorjustering eiendomsskatten. Det vil si at en kan ta et påslag på 10 prosent. Dette er ikke innarbeidet i budsjettet da en vil komme tilbake med opplegg for dette i løpet av økonomiplanperioden.

Budsjettert beløp for eiendomsskatt for boliger og fritidsboliger for 2025-2028 er 29,55 mill. kroner pr. år.

Eiendomsskatt, næringseiendommer

Kommunedirektøren fremmer forslag om eiendomsskatt på næringseiendommer fra 2026 med 2 promille og inntekter på 4 mill. kroner. Takseringsutgiften er budsjettert i 2025. Det vil bli fremlagt egen sak om dette.

Andre generelle driftsinntekter

Staten har ulike ordninger med rentekompensasjon og investeringskompensasjon, der en mottar tilskudd for investeringer. Ordningene med rentekompensasjon følger Husbankens flytende rente.

Kommunene mottar integreringstilskudd de fem første årene ved bosetting av flyktninger. Personer som får familiegjenforening med en som fikk opphold på humanitært grunnlag, utløser også tilskudd. I inntektsberegningene har en lagt inn det som er kjent til og med 2024, samt 30 nye hvert år fra 2025. Det er lagt inn forutsetninger om at halvparten av disse er voksne. Kommunen har ennå ikke fått noen indikasjon på hvor mange flyktninger Tvedestrand får anmodning om bosetting av de kommende årene. Posten kan dermed innebære en usikkerhetsfaktor. Integreringstilskuddet er budsjettert med 31,1 mill. kr, 30,3 mill. kr, 26,7 mill. kr og 26,0 mill. kr i perioden.

Sum bevilgninger drift, netto

Denne linjen viser summen av alle bevilgninger som er gitt i skjema for bevilgningsoversikt drift § 5-4, andre ledd, dvs. summen av rammene til alle sektorene/ansvarsområdene i kommunen (se kapitlet nedenfor).

Renteinntekter og utbytte

Ved beregning av renteinntekter på bankinnskudd har en lagt til grunn en gjennomsnittlig bankbeholdning på 45 mill. kroner for perioden. Beløpet er usikkert, og vil avhenge blant annet av

fremdriften i investeringsprosjektene og tidspunkt for låneopptak. Gjennomsnittlig rentesats er satt til hhv. 4,4 prosent, 3,85 prosent, 3,9 prosent og 3,9 prosent i økonomiplanperioden. En har fulgt budsjettrentene til Kommunalbanken pr 25.09.2024. Kommunalbankens renter er i skrivende stund noe høyere.

Andre renteinntekter gjelder i hovedsak renteinntekter fra de som betaler fakturaer fra kommunen for sent.

Utbyttepolitikken for utbytte fra Å Energi, ble revidert i 2018. Utbyttet beregnes med 70 prosent av et beregnet overskudd fra 2 år tidligere. Deretter regnes Tvedestrand's aksjonærandel på 0,759 prosent. Utbytte for 2025 blir om lag 13,3 mill. kroner, med overskudd på 2,5 mrd. kroner fra 2023. I tillegg kommer ekstra utbytte vedrørende fusjon med Glitre på om lag 3,9 mill. kroner. Til sammen for 2025 blir utbyttet om lag 17,2 mill. kroner. Anslaget for 2026 er lavere på 9,1 mill. kroner og deretter er anslagene tatt ned til 8,1 mill. kroner i 2027 og 2028.

Renteinntekter fra formidlingslån er beregnet med utgangspunkt i anslag på flytende rente i Husbanken, kjente låneopptak til og med 2024, samt nye lån på 25 mill. kroner for hvert år 2025-2028.

Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter

Det er vanskelig å estimere hvordan rentenivået vil utvikle seg de nærmeste årene, men nivået høsten 2024 er fortsatt stigende, selv om sentralbanken ikke vedtok å heve styringsrenten fra november. I planperioden er det forutsatt et rentenivå på 4,4 prosent i 2025, 3,85 prosent i 2026 og 3,9 prosent i 2027 og 3,9 prosent i 2028. Dette gjelder på lån med flytende rente. På fastrentelånene har en brukt avtalt rentesats. Rentesatsene er fastsatt med utgangspunkt i dagens rentenivå, samt budsjettrenter fra Kommunalbanken (KBN) pr 25.9.2024. Budsjettrentene er i skrivende stund økt til hhv. 4,82 prosent, 4,45 prosent, 4,4 prosent og 4,36 prosent. KBN fremhever kommunene bør stressteste rentene med en viss prosentøkning. Et enkelt regnestykke med 1 prosent påslag på lånegjelden vil utgjøre ca. 8 mill. kroner.

Ved nye låneopptak har en forutsatt 1/2 års belastning første året. Investeringene reduseres i perioden. Renteutgiftene synker fra 2025 til 2026 og får effekter av reduserte låneopptak.

Renteutgifter på formidlingslån er budsjettet 0,7 mill. kroner høyere enn renteinntekter fra formidlingslånene. Årsakene til denne differansen er i hovedsak ulik nedbetalingstid på utlån og innlån, samt at kommunen gjennom årene har hatt noe tap på formidlingslån. Det medfører at kommunen selv må dekke deler av renter og avdrag knyttet til lånene i Husbanken. Videre pleier låneopptakene i Husbanken være tidlig i året, mens utlånene skjer løpende. Midler som ikke er disponert står på kommunens konto og genererer renteinntekter.

Avdrag på lån (egne investeringslån)

Regnskapsforskriftene har bestemmelser om hvor mye kommunene minimum må betale i avdrag de enkelte år. Foreløpige overslag for minimumsavdrag for 2024 er på usikkert grunnlag satt til 41,8 mill. kroner. Det er dette nivået som er videreført i perioden med unntak av 2027 og 2028. Fra 2027 vil avskrivninger for utstyr på den nye barneskolen (3 års avskrivning), bli redusert med ca. 3. mill. kroner og minimumsavdragene blir redusert tilsvarende.

En har forutsatt 30 års nedbetalingstid på lån for lån opptatt i 2025-2028. Det er videre forutsatt at disse låneopptakene ikke belaster driften i opptaksåret. For 2025-2028 er beregnede avdrag på nye låneopptak tatt med i budsjettet avdragsbeløp.

Overføring til investeringsbudsjettet

Kommunedirektøren tilrår ikke driftsfinansiering av investeringer i planperioden.

Netto avsetninger til eller bruk av bundne fond

Netto avsetninger gjelder overskudd og underskudd innen VA-sektoren (vann, avløp og feiing) og

selvkostfelt innen saksbehandleroppgaver innen plan og byggesak mv.

Selvkost innebærer at ekstrakostnadene som kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene.

Ifølge selvkostbestemmelsene innen vann og avløp skal kalkulatoriske renter på investeringer beregnes med utgangspunkt i fem års SWAP-rente eller 3- årig statsobligasjonsrente, tillagt 0,5 prosentenheter. I tråd med dette er kalkylerenten anslått til 4,01 prosent, 3,98 prosent, 4,0 prosent og 4,02 prosent for årene 2025-2028. Det er som nevnt knyttet usikkerhet til rentenivået. Avvik fra det forutsatte nivået gir relativt store utslag i selvkostregnskapene for vann og avløp.

Fra 2024 til 2025 foreslås en samlet gebyrøkning på rundt 16,9 %, hvor avløp øker mest i prosent med 23,1 %. I perioden 2023 til 2028 øker samlet gebyr med kr 6 110, fra kr 11 470 i 2023 til kr 17 580 i 2028. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 8,9 %. Gebyreksemplene for vann og avløp er basert på et årlig vannforbruk på 140 kubikkmeter. Gebyrsatsene er inkl. mva. for gebyrområder hvor det er aktuelt. I statsbudsjett for 2025 er det foreslått å redusere merverdiavgiften fra 25 prosent til 15 prosent fra 1. mai 2025.

Bakgrunnen for endring av gebyrene er beregninger i selvkostmodellene for vann, avløp og feiing. Alle utgifter og inntekter for vann, avløp og feiing er medtatt i samsvar med selvkostforskriften. Selvkostforskriften sier videre at en ikke kan samle opp bundne fond i mer enn 5 år. Det vises til vedlegg bakerst i dokumentet om kommunale gebyrer inn vann, avløp og feiing.

I tillegg til ovennevnte selvkostfelt er det fem selvkostområder innen planarbeid, byggesak (inkl. seksjonering og utslipp og kontroll) samt kart og oppmåling. Her gjelder også forskriftsbestemte regler. Kommunen har eget gebyrregulativ for disse tjenestene. Gebyrene skal følge selvkostberegningene. Det vises også her til vedlegg bakerst i dokumentet. Ny forskrift er også blitt utarbeidet og var gjeldende fra 1.1.2024.

Budsjetterte avsetninger og bruk av bundne fond er som følger:

BUNDNE FOND, i kroner	2025	2026	2027	2028
Byggesak og eierseksjonering, F302, bruk av fond	- 500 000	- 750 000	- 350 000	0
Oppmåling, F303, bruk av fond	- 400 000	- 800 000	- 650 000	-50 000
Feiervesen, F338, bruk av fond	0	0	0	0
Distribusjon av vann, F345, bruk av fond	- 1 800 000	- 700 000	0	0
Avløpsnett, F353, bruk av fond	-800 000	0	0	
Sum	- 3 500 000	- 2 250 000	- 1 000 000	-50 000

Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond

Hensikten med disposisjonsfond er å sikre seg mot uforutsette hendelser og svingninger i inntekter og utgifter. Kommunedirektøren er ikke tilfreds med at en ikke klarer å nå denne målsettingen i budsjett for 2025.

Kommunens disposisjonsfond utgjorde om lag 8,1 mill. kroner ved årsslutt 2023.

Etter vedtatte bruk av fond på 8,1 mill. kroner i 2024 vil disposisjonsfondet være null ved utgangen av 2024.

I budsjettkontroll for 2. tertial indikeres et merforbruk mellom 13 og 21 mill. kroner for 2024. I regjeringens forslag til nysaldert budsjett for 2024 ble det bevilget 5 mrd. kroner ekstra til kommunesektoren. Beløpet er fordelt etter innbyggertall og beløpet utgjør om lag 5 mill. kroner for Tvedestrand kommune. I tillegg har det kommet informasjon om at Å energi skal fordele ekstraordinært utbytte, noe som for Tvedestrands del vil utgjøre om lag 7 mill. kroner. Isolert sett vil begge disse forholdene redusere merforbruket for 2024 og nytt anslag blir merforbruk mellom 1 og 9 mill. kroner.

Det legges ikke opp til bruk av eller avsetning til disposisjonsfond i 2025. I perioden 2026 til 2028

avsettes det 0,8 mill. kr, 6,1 mill. kr og 8,3 mill. kroner, slik at det ved slutten av perioden er bygd opp 15,2 mill. kroner på disposisjonsfondet. Dette er altså under gitte forutsetninger som kan være usikre.

Fremført til inndekning senere år (merforbruk)

Kommunene er pliktige til å budsjettere med balanse, både i budsjettåret og økonomiplanperioden.

Ufordelte innsparingskrav

Kommunestyret har etter kommuneloven plikt til å budsjettere med balanse slik at utgiftene er tilpasset inntektsrammene. Kommunestyret har plikt til å foreta prioriteringer innenfor balansekravet. I dette ligger det også en plikt til å fastsette hvilke budsjettområder i kommunen som skal ha ansvaret for eventuelle innsparinger.

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) informerer i brev 7.11.2024 til kommunene at departementet fra tidligere er kjent med at kommunestyret i enkelte tilfeller har vedtatt innsparinger i økonomiplanen og/eller årsbudsjettet uten at det samtidig er vedtatt hvilke budsjettområder innsparingene skal tas på («ufordelte innsparinger»). Sakene kjennetegnes av at kommunestyret reelt sett ikke har tatt stilling til hvordan utgiftsnivået/bevilgningene skal tilpasses inntektsrammene og at prioriteringene utsettes til et senere tidspunkt.

KDD presiserer at budsjettering med slike generelle «ufordelte innsparinger» vil være brudd på prioriteringsplikten og kravet om budsjettbalanse. Å budsjettere med slike generelle «ufordelte innsparinger» bryter både med prioriteringsplikten og kravet om budsjettbalanse.

1.7.2 Hovedoversikt drift, netto fordeling til sektorer

I tabellen som følger vises kommunedirektørens forslag til netto budsjettammer for hver sektor/hvert ansvarsområde. Netto betyr at en har tatt summen av alle utgiftene og trukket fra alle inntekter som hører til sektoren, som for eksempel sykepengerefusjoner, brukerbetaling og tilskudd til særskilte formål som håndteres av den aktuelle enheten.

Endringer i sektorenes rammer fra ett år til et annet kan forklares med endringer i konsekvensjustert budsjett, samt nye driftstiltak. Det vises til de to påfølgende kapitlene.

Nedenfor følger obligatorisk oversikt for netto fordeling til sektorene/ansvarene, jf. budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4, andre ledd:

Beskrivelse	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
200 Kommunedirektør, stab og IKT	39 836	44 141	48 437	47 283	47 673	47 223
210 Samfunn og infrastruktur	49 355	30 182	75 989	68 303	61 825	58 121
220 Læring og oppvekst	149 366	151 962	161 618	162 999	162 999	162 999
230 Velferd, psykisk helse og habilitering	120 717	108 791				
240 Helse, familie og rehabilitering	169 305	153 848				
250 Helse og mestring			235 277	235 918	235 918	235 918
270 Kirke og trossamfunn	4 611	4 850	4 950	4 950	4 950	4 950
280 Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik	-50 095	-3 072	-2 543	-5 243	-2 243	-2 243
Sum bevilgninger drift	483 095	490 702	523 728	514 210	511 122	506 968

I tabellen ovenfor er endringene for ny organisering innarbeidet i perioden 2025-2028. Budsjettmidler for NAV Øst i Agder er flyttet til 200 Kommunedirektør, stab og IKT fra 230 Velferd, psykisk helse og habilitering (VPH). NAV Øst i Agder har nettoramme lik null.

Budsjettmidler for NAV Tvedestrand er flyttet til 210 Samfunn og infrastruktur fra 230 Velferd psykisk helse og habilitering. Budsjettmidler for sektorleder i 230 Velferd, psykisk helse og habilitering er flyttet til 210 Samfunn og infrastruktur.

Ny sektor 250 Helse og mestring har fått overført budsjettmidler fra 230 VPH og 240 Helse, familie og rehabilitering, unntatt budsjettmidler fra NAV Øst i Agder, NAV Tvedestrand og sektorleder VPH.

1.7.3 Videreføring av dagens drift - konsekvensjustert budsjett

I arbeidet med budsjett og økonomiplan har kommunedirektøren sett nærmere på hvilke bindinger som ligger på utgifts- og inntektssiden ved videreføring av eksisterende virksomhet fra 2024 til 2025. Dette betegnes som konsekvensjusterte endringer, og er ikke det samme som fremtidige tiltak. Videre er økonomiske konsekvenser av politiske vedtak fra 2024 og tidligere innarbeidet.

Sektorene er i sine rammer for budsjettet for 2025 og økonomiplanperioden kompensert for lønnsoppgjør i 2024 bortsett fra lokalt lønnsoppgjør for kap. 4 fra 1.10.2024, på grunn av sent forhandlingstidspunkt. Det er satt av en sentral pott til lønnsoppgjør i 2025, og sektorene vil bli kompensert for dette når oppgjøret er kjent. I tillegg er det satt av til det lokale lønnsoppgjøret fra 1.10.2024.

Det er i konsekvensjustert ramme kompensert for spesielle demografiendringer. Dette gjelder for eksempel endringer i antall brukere og tjenester som har kommet gjennom året 2024. I tillegg gjelder det økning i årsverk for utvidelse av avdelinger ved de kommunale barnehagene. Dette i tråd med bemanningsnormer og nedlegging av private barnehager. Skolene er også bemannet opp i tråd med lærertetthet mv.

Det ligger inne driftsutgifter til den nedlagte barnehagen Villa Utsikten. Det er lagt til grunn at denne selges i løpet av 2025. Bøklia ble solgt høsten 2024.

Gamle Skriverstua barnehage ble vedtatt tatt i bruk som Innbyggernes hus høsten 2023 med en prøveperiode på to år. Det var forutsatt at kommunen skulle dekke driftsutgiftene for bygget i 2024 og deretter skulle det gjøres en evaluering. Det er lagt inn midler i budsjettet på 30.000 kroner som dekker drift av bygget uten aktiviteter. Det er i tiltak lagt inn ytterligere 70.000 kroner i budsjettet med dekning for husleie fra Innbyggernes hus. Det er forutsatt at det ikke skal være kommunalt ansatte i huset.

Det er i konsekvensjustert budsjett forutsatt at de nedlagte skolene Songe og Dypvåg skal selges innen 31.12.2025 og budsjett til drift er nedjustert etter dette. Gamle Tvedestrand barneskole ligger i et område som skal omreguleres til annen bruk. Det kan nok forventes noe tid før området er klarlagt for fremtidig bruk. Det ligger derfor inne noen driftsutgifter også de to siste årene i økonomiplanperioden, men beløpene er nedjusterte. Holt barneskole er omgjort til ny barnehage og det er derfor innarbeidet driftsutgifter for å ivareta dette.

Når det gjelder NAV og Tvedestrand's andel av det interkommunale samarbeidet er det kompensert med økning i introduksjonsstønad basert på de flyktingene som er kommet hittil og 30 nye hvert år i økonomiplanperioden. Det er gjort nedjusteringer av stillinger på bakgrunn av dette samt økt forventning om hvor mange flykninger hver saksbehandler skal håndtere. Antall årsverk er redusert med 3,6 årsverk.

For NAV Øst i Agder er det lagt inn brutto utgifter og inntekter for hele samarbeidet. Det er null i nettoutgift.

De viktigste endringene i konsekvensjustert budsjett for 2025 er følgende (endringer fra 2024 til 2025), dvs. før tiltak 2025:

Pensjon

- Pensjonssatsen til Kommunal Landspensjonskasse (KLP) er økt fra 16,3 prosent til 18,5 prosent.
- Pensjonssatsen til Statens Pensjonskasse (SPK) er økt fra 7,8 prosent til 7,9 prosent.
- Sektorene er samlet sett justert for endringer i KLP og SPK på om lag 8 mill. kroner.
- Årets premieavvik KLP og SPK («inntekt»), inkl. arbeidsgiveravgift er økt med 9,5 mill. kroner fra opprinnelig budsjett 2024, til 32,9 mill. kroner.

- Amortisering av tidligere års premieavvik («utgift») er økt med 0,8 mill. kroner, til kr. 14,8 mill. kroner.

Lønnsendringer

- Lønnsoppgjør i 2025 er avsatt med 11,6 mill. kroner med utgangspunkt i en årslønnsvekst på 5,2 prosent for 2025. Det ble på beregningstidspunktet benyttet samme anslag som 2024, men årslønnsvekstanslaget ble satt til 4,5 prosent ved statsbudsjettet for 2025. Overheng er medregnet med 2,3 prosent og en lønnsmasse på ca. 340 mill. kroner.
- Lønnsforhandlinger for 2024 er kompensert i 2025-budsjettene til sektorene, med unntak av lokale forhandlinger pr 1.10.2024. Lokale forhandlinger pr 1.10.2024 er avsatt på den sentrale lønnsavsetningsposten.

Prisjusteringer

- Det er ikke lagt inn generelle prisjusteringer i 2025. Samlet for hele kommunen innebærer dette en realvekstnedgang (kutt) på andre driftsposter.
- Det er imidlertid lagt inn prisjusteringer på brukerbetalingen på helse og mestring. Justeringen harmoniseres mot økte budsjettposter på andre driftskostnader. Det er også foretatt prisjusteringer kjøp og leie av transportmidler, lisenser og forsikringer i sektor helse og mestring. I sektor for samfunn og infrastruktur er det prisjustert for noen poster innen bygg og anlegg som strøm, forsikringer samt innkjøp av materialer, tjenester, mv. Det er også justert for prisstigning i kommunalteknikk, inkludert innen vann- og avløpsfeltet.

Politiske vedtak og helårsvirkninger av forrige økonomiplan

- Flyttinger av budsjettposter internt i sektorene
- Oppdatering til helårsvirkninger av vedtatte tiltak fra forrige budsjett og økonomiplan.
- Beregningsmodell for tilskudd til private barnehager er oppdatert og konsekvensjustert for budsjettposten tilskudd til private barnehager. Det innebærer en økning på 3,8 mill. kroner.
- I tillegg kommer andre justeringer som gratis SFO for 1., 2. og 3. klassinger, reduksjon i betalingssatser for foreldrebetaling i barnehage, gjesteelever, mv.
- Endringer i tilknytningsgebyr og løpende gebyr innen selvkostfelt vann og avløp er innarbeidet. Det vises til vedlegg om priser og gebyrer.
- Konsekvensjustering av forrige økonomiplan (inkl. politiske vedtak). Blant annet:
  - Bygg og anlegg: Reduserte budsjetter på skoler og barnehager som legges ned og avhendes i perioden.

Føringer fra statsbudsjettet

- Skatt og rammetilskudd er oppdatert etter stortingsproposisjonen og prognosemodellen til KS, Prok2405KS pr 4.11.202. Økes med oppdatert befolkningsfremskrivninger fra 1.7.2024 med 6.443 og 1.1.2025 med 6.524 innbyggere. Innbyggere fra Røysland krets er medregnet.

Interkommunale ordninger og IKS

- Deflator- og prisjusteringer, i henhold til de enkelte avtalene og noen volumendringer, for blant annet:
  - IKT Agder med IKT-tjenester
  - Interkommunal legevakt
  - Interkommunalt brannsamarbeid
  - Interkommunalt krisesenter
  - Barnevernssamarbeid øst i Agder
  - PPT – pedagogisk psykologisk samarbeid med fire kommuner i østre Agder
  - Kulturskolen for fire kommuner i østre Agder
  - OFA-samarbeid

- Veilyssamarbeid
- Revisjonen og sekretariat for kontrollutvalg
- Østre Agder sekretariatet mm.

Renter og avdrag på inneværende lån

- Allerede opptatte lån er oppjustert med de siste renteendringene, hhv.: 4,4 prosent, 3,85 prosent, 3,90 prosent og 3,90 prosent for årene 2025-2028.

1.7.4 Driftstiltak sektorene

Nedenfor følger oversiktstabeller over tiltakene for de ulike sektorene. Beskrivelsene av de ulike tiltakene kommer i den enkelte sektors/ansvars kapittel.

200 – Kommunedirektør, stab IKT og politisk styring

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028, drift, kommunedirektørens forslag	2025	2026	2027	2028
20 010 - Fjerne Livsløpsutvalget fra 2028 (062)	0	0	0	-200 000
20 010 - Lisenser som ikke er i bruk sies opp (042)	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
20 010 - Reduksjon Kommunedir. stab - felles kontorutgifter (010)	-47 000	-47 000	-47 000	-47 000
20 010 - Redusere trådløse punkter - IKT-Agder (035)	-200 000	-100 000	0	0
20 020 - Reduksjon kurs og opplæring (069)	-15 000	-15 000	0	0
20 020 - Taksering før innføring av eiendomsskatt på næringseiendom (054)	1 840 000	0	0	0
20 020 - Vakant 0,3 årsverk (053)	-281 000	0	0	0
20 030 - Reduksjon 0,4 årsverk sentralbord/ekspedisjon (011)	-340 000	-340 000	-340 000	-340 000
20 030 - Reduksjon kompetanseheving og kilometergodtgjørelse (031)	-38 000	-38 000	-13 000	-13 000
20 030 - Redusere antall valgkretser (i dag 5 valgkretser) (008)	-200 000	0	-200 000	0
20 030 - Redusere utgifter forbruk fellesfunksjoner (023)	-137 000	-122 000	-122 000	-122 000
20 030 - Vakanser 3 måneder 2025 (079)	-240 000	0	0	0
20 030 - Vakant stilling 0,3 årsverk (022)	-300 000	0	0	0
Sum tiltak	-158 000	-862 000	-922 000	-922 000

210 – Samfunn og infrastruktur

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028, drift, kommunedirektørens forslag	2025	2026	2027	2028
21 020 - Tilskudd gapahuker, redusere 170.000 (009)	-170 000	-170 000	-170 000	-170 000
21 030 - Reduksjon lønn tilsvarende 0,6 årsverk, halvårsvirkning i 2025 (060)	-300 000	-701 000	-701 000	-701 000

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028, drift, kommunedirektørens forslag	2025	2026	2027	2028
21 030 - Saksbehandler/ingeniør vann og avløp 1 årsverk, selvkost (korr. gebyr og mot bundne fond) (006)	892 000	892 000	892 000	892 000
21 040 - Reduksjon 1 årsverk vaktmester, fra 1.7.2025 (0,5 virkning 2025) (076)	-350 000	-700 000	-700 000	-700 000
21 040 - Skriverstua - fortsatt drift - Innbyggernes hus betaler husleie 70.000 kroner (007)	0	0	0	0
21 040 - Utleie Rådhuset, økte inntekter (037)	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
21 050 - Renhold - redusert 1 årsverk, halvtårvirkning 2025, deretter økes til 1,5 årsverk fra 2026. Ses i sammenheng med kjøp av robotvaskere. (024)	-340 000	-970 000	-970 000	-970 000
21 060 - Kultur, reduksjon tilskudd til diverse (065)	-95 000	-95 000	0	0
21 060 - Økning fritidskort til barn og unge, dekkes av egen ramme (066)	0	0	0	0
Sum tiltak	-388 00	-1 769 000	-1 674 000	-1 674 000

220 – Læring og oppvekst

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028, drift, kommunedirektørens forslag	2025	2026	2027	2028
22 010 - Felles sektorleder med Risør 50%, 4 mnd. (073)	-230 000	0	0	0
22 010 - Reduksjon kurs og opplæring - LO, flere ansvar (072)	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
22 045 - 1151313: Reduksjon høst 25- Sandøya skole 40 % (029)	-135 000	-323 000	-323 000	-323 000
22 045 - 1151314- Reduksjon høst 25- Sandøya skole og SFO 40 % (033)	-114 000	-272 000	-272 000	-272 000
22 045 - 1151910- Vakanse helårlig-Tvedestrand barneskole 110 % (041)	-871 000	-871 000	-871 000	-871 000
22 080 - 1101613- Vakanse høst 25-spesialpedagogisk team 80 % (040)	-278 000	0	0	0
22 080 - 1101613- Vakanse vår 25-spesialpedagogisk team 40 % (039)	-194 000	0	0	0
Sum tiltak	-1 922 000	-1 566 000	-1 566 000	-1 566 000

250 – Helse og mestring

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028, drift, kommunedirektørens forslag	2025	2026	2027	2028
23 010 - Reduksjon 0,2 årsverk (adm.) (034)	-167 000	-167 000	-167 000	-167 000
23 020 - Vakanser 2025 (VPH) (077)	-500 000	0	0	0
23 030 - Redusert 1 årsverk (administrasjon Aktivitet og arbeid) (030)	-720 000	-720 000	-720 000	-720 000
23 050 - Arbeidsglede utgår, aktivitetsplikten ivaretas i annet tiltak (013)	-710 000	-710 000	-710 000	-710 000
23 050 - Fritidsklubben - videreføre 0,6 årsverk fra 1.7.2025 (014)	167 000	0	0	0
23 050 - Marthaloftet - Redusert 0,4 årsverk (allerede iverksatt fra mai 2024) (012)	-280 000	-280 000	-280 000	-280 000
Sum tiltak	-2 210 000	-1 877 000	-1 877 000	-1 877 000

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028, drift, kommunedirektørens forslag	2025	2026	2027	2028
24 020 - Frikjøpt fra IKT-Agder til prosjekter, 0,4 årsverk (021)	-409 000	-409 000	-409 000	-409 000
24 020 - Kreftkoordinator, reduksjon 0,3 årsverk (017)	-269 000	-269 000	-269 000	-269 000
24 020 - Kvalitetskoordinator - reduksjon 0,2 årsverk (til HR) (020)	-170 000	-170 000	-170 000	-170 000
24 020 - Miljøarbeider kafeen reduksjon 0,2 årsverk (015)	-144 000	-144 000	-144 000	-144 000
24 020 - Reduksjon kommunale hjelpemidler - 0,3 årsverk (018)	-220 000	-220 000	-220 000	-220 000
24 020 - Reduksjon stilling hverdagsrehabilitering - 0,2 årsverk (016)	-170 000	-170 000	-170 000	-170 000
24 020 - Vakanser 2025 (HFR) (081)	-500 000	0	0	0
24 030 - Reduksjon 1 årsverk omsorgsboliger (026)	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
24 041 - Reduksjon hjemmetjenesten 1 årsverk (028)	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
24 050 - Kjøkken, redusert med 0,5 årsverk (032)	-330 000	-330 000	-330 000	-330 000
Sum tiltak	-3 612 000	-3 112 000	-3 112 000	-3 112 000

270 – Kirke og trossamfunn

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028, drift, kommunedirektørens forslag	2025	2026	2027	2028
27 010 - Fellestrådet, redusere med andel av deflatorøkning (061)	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Sum tiltak	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000

280 – Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028, drift, kommunedirektørens forslag	2025	2026	2027	2028
280 - Omstilling og nedstyring 3-4 årsverk fra 2026 og utover (083)	0	-2 200 000	-2 200 000	-2 200 000
280 - Organisasjonsutvikling: ulike tiltak til videre omstilling og utvikling (084)	0	0	2 000 000	2 000 000
28 010 - Interkommunalt samarbeid - mulige effekter (059)	0	-500 000	-500 000	-500 000
Sum tiltak	0	-2 700 000	-700 000	-700 000

290 – Frie inntekter, finans og avsetninger

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028, drift, kommunedirektørens forslag	2025	2026	2027	2028
29020 – Eiendomsskatt på næringseiendommer fra 2026, 2 promille (047)	0	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000
29040 – Avdrag nye lån fra 2025-2028 (056)	0	1 200 000	2 000 000	2 900 000
29040 – Renter nye lån i økonomiplanperioden 2025-2028 (055)	800 000	1 800 000	2 800 000	3 600 000
29060 – Avsetning til disposisjonsfond (057)	0	814 000	6 152 000	8 256 000
29060 – Inndekning av forrige års underskudd (058)	3 000 000	6 000 000	0	0
Sum tiltak	3 800 000	5 814 000	6 952 000	10 756 000

047: 29020 - Eiendomsskatt på næringseiendommer fra 2026, 2 promille

Det foreslås innføring av eiendomsskatt på næringseiendommer fra 2026 med 2 promille. Det legges

opp til taksering i 2025.

Bakgrunnen er at en skal oppnå økonomisk bærekraft og klare å bygge opp disposisjonsfond. Det viktig å bygge opp buffere for god likviditet, uforutsette hendelser samt for å ha buffer for akkumulert premieavvik.

På grunn av økt premieavvik vil interngjelden øke framover i tid og gi en mer anstrengt likviditet. Ideelt sett burde en hatt et tilsvarende beløp som akkumulert premieavvik, dvs. 76,6 mill. kroner på disposisjonsfond.

Tiltaket forutsetter at det fremmes egen sak om dette i desembermøtet.

056: 29040 - Avdrag nye lån fra 2025-2028

Avdrag for nye lån opptatt i økonomiplanperioden. Forutsetter gjennomsnittlig avdragstid på 30 år.

Forutsetter halvt års avdrag første året og låneopptak midt i året.

055: 29040 - Renter for nye lån i økonomiplanperioden 2025-2028

Renteutgifter av nye lån opptatt i økonomiplanperioden. Rentesatser som benyttes for årene 2025-2028: 4,40 %, 3,85 %, 3,90 %, 3,90 %.

057: 29060 - Avsetning til disposisjonsfond

Det er legges opp til å bygge opp disposisjonsfond i tråd med handlingsreglene i Handlingsplan 2025-2028. Gult nivå er mellom 10 og 25 mill. kroner. Grønt nivå over 25 mill. kroner.

Det legges ikke opp til bruk av eller avsetning til disposisjonsfond i 2025. I perioden 2026 til 2028 avsettes det 0,8 mill. kr, 6,1 mill. kr og 8,3 mill. kroner, slik at det ved slutten av perioden er bygd opp 15,2 mill. kroner på disposisjonsfondet. Dette er altså under gitte forutsetninger som kan være usikre.

058: 29060 - Inndekning av forrige års underskudd

Resultat for 2024 ligger an til merforbruk mellom 13 og 21 mill. kroner.

Anslag etter ekstra inntekter fra staten og Å energi, på om lag 12 mill. kroner.

Anslag på merforbruk etter det kan ligge på ca. 9 mill. kroner. (worst case)

Må dekkes inn de neste 2 årene for å unngå ROBEK.

1.7.5 Årsverk

I vedtatt budsjett de siste årene har en hatt følgende årsverk:

År	Årsverk
2016	433,5
2017	450,6
2018	470,8
2019	474,7
2020	491,0
2021	482,3
2022	511,04
2023	553,16
2024	554,93
2025	543,12

I årsverk for 2025 er det inkludert endringer etter at tiltak er innarbeidet. Årsverk 2025 før foreslåtte tiltak er 554,26.

Nedenfor vises oversikt over årsverk og tiltak, vist på "gammel" struktur:

	Årsverk 2024	Årsverk 2025	Tiltak 2025 - endring er i årsverk	Årsverk etter tiltak 2025
200 Kommunedirektør, stab og IKT	20,33	20,39	-1,2	19,22
210 Samfunn og infrastruktur	67,81	69,81	-0,5	69,31
220 Læring og oppvekst	175,98	175,99	-2,2	173,82
230 Velferd, psykisk helse og habilitering	141,60	137,58	-2,7	134,88
240 Helse, familie og rehabilitering	149,21	150,49	-4,6	145,89
SAMLET	554,93	554,26	-11,1	543,12
Endring i årsverk, totalt			-2,0 %	

Det er foreslått reduksjon på 11,1 årsverk i sektorene samlet sett. Det utgjør 2 prosent.

I tabellen nedenfor er det korrigeret for NAV Øst i Agder som er flyttet til Kommunedirektør, stab og IKT, fra Velferd, psykisk helse og habilitering. NAV Øst i Agder hadde i 2024 og 2025 hhv. 28,8 og 25,2 årsverk, en reduksjon på 3,6 årsverk, noe som er innarbeidet i konsekvensjustert budsjett, altså før tiltakene.

Tabellen nedenfor viser årsverk og endringer i årsverk med korrigeringer for ny organisering:

	Årsverk 2024	Årsverk 2025	Tiltak 2025 - endring er	Årsverk etter tiltak 2025
200 Kommunedirektør, stab og IKT	20,33	45,59	-1,2	44,42
210 Samfunn og infrastruktur	67,81	69,81	-0,5	69,31

	Årsverk 2024	Årsverk 2025	Tiltak 2025 - endring er	Årsverk etter tiltak 2025
220 Læring og oppvekst	175,98	175,99	-2,2	173,82
230 Velferd, psykisk helse og habilitering	141,60	112,38	-2,7	109,68
240 Helse, familie og rehabilitering	149,21	150,49	-4,6	145,89
SAMLET	554,93	554,26	-11,1	543,12
Endring i årsverk, totalt			-2,0 %	

Ny sektor Helse og mestring har etter reduksjon i tiltak på 7,3 årsverk til sammen 255,57 årsverk.

	Årsverk 2024	Årsverk 2025	Tiltak 2025 - endring er	Årsverk etter tiltak 2025
250 Helse og mestring		262,87	-7,3	255,57

1.7.6 Likviditet

Kommunen har avtale med Sparebanken Sør om trekkrettigheter (kassakreditt). Kassakreditten har vært relativt lite brukt tidligere, men i løpet av 2024 har det vært behov for å bruke kassakreditten en del dager. På grunn av stram likviditet har kommunen også sett behov for å øke kredittgrensen til 50 mill. kroner. Kommunen betaler rente til banken kun når trekkrettighetene benyttes. Bruk av kassakreditt er dyrt og bør unngås, men i og med kommunen har lav likviditet er det i ikke til å unngå i noen perioder

Kommunens inntekter og utgifter kommer ujevnt gjennom året. Som det fremgår av investeringsbudsjettet har det vært store utgifter og låneopptak i tidligere planperioder, men budsjettforslag for perioden 2025-2028 har et mye lavere nivå. Forløpet av utbetalinger i prosjektene og tidspunkt for låneopptak vil påvirke likviditeten i stor grad. Nedgang i investeringstakten fra 2025 vil innebære lavere låneopptak, noe som også kan medføre mer anstrengt likviditetssituasjon.

Likviditetsbelastningen fra tidligere års premieavvik må også nevnes. Enkelt sagt betyr dette at kommunen i tråd med statlig regelverk har betalt mer i pensjon til pensjonsselskapene enn det som er utgiftsført i regnskapet. Dette blir å betrakte som en intern gjeld. "Gjelda" nedbetales over 15 år, ti år eller sju år, avhengig av når avviket oppstod. Hvis de nye premieavvikene er større enn det en "tilbakebetaler" vil interngjelda øke. Ved inngangen til 2024 var denne belastningen på om lag 67,1 mill. kroner, ved inngangen til 2023 var den 30,8 mill. kroner.

På grunn av økt premieavvik vil interngjelden øke framover i tid og gi en mer anstrengt likviditet. Ideelt sett burde en hatt et tilsvarende beløp som akkumulert premieavvik, dvs. 67,1 mill. kroner på disposisjonsfond.

1.8 Investeringsbudsjettet

1.8.1 Samlet oversikt over investeringer med finansiering

Tabellen nedenfor er bevilgningsoversikt investering, jf. Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. § 5-5 Bevilgningsoversikt investering.

Beløp i hele 1.000 kroner	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Investeringer i varige driftsmidler	106 573	63 160	49 758	32 300	37 500	29 050
Tilskudd til andres investeringer	3 461	1 100	600	1 500	2 000	1 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	8 645	3 700	1 500	1 600	1 700	1 700
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	118 679	67 960	51 858	35 400	41 200	31 750
Kompensasjon for merverdiavgift	-16 765	-7 712	-2 415	-2 750	-1 810	-560
Tilskudd fra andre	-11 369	-11 192	-3 880	-3 560	-4 829	-500
Salg av varige driftsmidler	-6 402	-9 170	-9 840	-5 840	-8 840	-7 500
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	-250	0	0	0
Bruk av lån	-84 899	-40 486	-36 423	-24 050	-26 621	-24 190
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-119 435	-68 560	-52 808	-36 200	-42 100	-32 750
Videreutlån	19 090	20 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Bruk av lån til videreutlån	-19 090	-20 000	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
Avdrag på lån til videreutlån	12 858	5 300	4 600	5 100	5 600	6 200
Mottatte avdrag på videreutlån	-11 944	-4 700	-3 900	-4 300	-4 700	-5 200
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	914	600	700	800	900	1 000
Overføring fra drift	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	30	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-187	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	250	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-158	0	250	0	0	0
Fremført til inndekning i senere år udekket beløp	0	0	0	0	0	0

Oversikten viser de totale investeringsutgiftene samt inntektene til investeringene. Tilskudd til andres investeringer gjelder investeringer til kirkelige formål ved Tvedestrand kirkelige fellesråd.

Videreutlån er lån som for eksempel blir gitt som startlån til bolig, gjerne til nyetablerte familier. Forskriftene sier at avdragene på slike lån skal føres i investeringsregnskapet, i motsetning til avdrag på egne investeringslån som føres i driftsregnskapet. Det er forutsatt at en tar opp 25,0 mill. kroner i slike lån hvert år i planperioden.

1.8.2 Nærmere om de enkelte investeringsprosjektene

Tabellene under viser bruttoutgifter for investeringsprosjektene i perioden. Investeringsopplegget er utarbeidet med utgangspunkt i forrige økonomiplan, men det kommer alltid nye innspill. Kommunedirektøren har kun lagt inn nye tiltak som anses helt nødvendige. I budsjettprosessen har en også hatt en streng vurdering på hvilke tiltak som haster mest og må prioriteres, dette både av økonomiske og ressursmessige årsaker. Noen av tiltakene fra økonomiplan 2024-2027 er derfor endret i tid, noen er også tatt bort. Dette omtales nærmere under aktuelt prosjekt eller helt mot slutten av dette kapitlet. Det er kun investeringer med bevilgning i 2025-2028 som omtales.

For mange av investeringene er det vanskelig å beregne hvor mye de kommer til å koste. I mange tilfeller må en både detaljplanlegge og ha gjennomført en anbudskonkurranse før en kan gi relativt sikre beløp. Prosjektene detaljerte innhold, prisutvikling i markedet og antall prosjekter i markedet

som entreprenørene skal konkurrere om er viktige forhold i denne sammenheng. For prosjekter foreslått i økonomiplanen er det generelt bedre kvalitet på kostnadsanslag for de som er ført opp i 2025 enn de som er ført opp senere i økonomiplanperioden.

Kommunestyrets vedtak om bevilgninger i 2025 er bindende, mens bevilgninger i 2026-2028 er en plan. I noen investeringsprosjekter vil en måtte inngå kontrakter i 2025, mens deler av finansieringen er lagt inn i 2026 eller senere. Kommunedirektøren har da ikke fullmakt til å inngå kontrakter uten særskilt tilleggsvedtak. Nedenfor omtales dette for aktuelle prosjekt, og det føres opp som egne punkter i vedtaket kommunestyret fatter i forbindelse med økonomiplan og budsjett.

Sammenlignet med økonomiplan 2024-2027 er det nå høyere utgifter til prosjekter innen vann- og avløpssektoren. Økende behov på området er meldt tidligere. Behovet er for øvrig større enn det som foreslås bevilget.

Samlet investeringsnivå i 4-årsperioden er på 160,2 mill. kroner, hvorav:

- 148,6 mill. kroner til bygg og anlegg, hvorav 85,4 mill. kroner til vann- og avløpssektoren.
- 5,1 mill. kroner i investeringstilskudd til Tvedestrand kirkelige fellesråd.
- 6,5 mill. kroner til egenkapitalinnskudd KLP.

Prosjekt	Investeringer i varige driftsmidler (bruttobeløp i 1.000 kroner)	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
0001	Tvedestrand idrettspark	205	0	0	0	0	0
0002	Tvedestrand næringspark, salg av næringsareal	30	300	200	200	200	0
0005	Utbyggingsavtale Lauvåsen boligfelt AS	531	0	0	0	0	0
0008	Utbyggingsavtale Glastadheia boligfelt III	613	0	0	0	0	0
0009	Ny barneskole, parkering og bussavvikling	2 929	0	0	0	0	0
0010	Ny barneskole, Lyngmyrhallen rehabilitering	-98	0	0	0	0	0
0101	Tvedestrand barneskole, bøker til skolebibliotek	313	0	0	0	0	0
0300	Ny barneskole, bygning og uteområder	67 009	1 500	0	0	0	0
0301	Ny barnehage Bronsbu	457	0	0	0	0	0
0302	Tvedestrand næringspark A67, diverse investeringer	1 831	1 000	500	500	1 000	1 000
0303	Bil vaktmestre	400	750	750	750	750	750
0306	Boliger personer med funksjonsnedsettelse Lyngmyr, 8 enheter	205	0	0	0	0	0
0307	Lyngmyr skole, nye vinduer	0	0	0	1 500	0	0
0308	Aktiv rast ved E-18, utstyr	2	0	0	0	0	0
0309	Skoler, lekeplassutstyr	9	0	0	0	0	0
0315	Avløp internt under bygget på Strannasenteret	601	0	0	0	0	0
0318	Brannstasjonen, garderobes, lager og garasje	480	0	0	0	0	0
0331	Olav Sverres vei, carport	0	700	0	0	0	0
0334	Lyngmyr skole, solskjerming	0	0	2 100	0	0	0
0346	Rådhuset, nytt brannalarmanlegg	88	0	0	0	0	0
0347	Lyngmyrveien 57, nytt brannalarmanlegg	0	0	0	0	0	0
0348	Lyngørsida, rehabilitering av kommunal brygge	65	0	0	0	0	0
0349	Dagsturhytte	6	1 500	0	0	0	0
0350	Gamle sentrum, varmesøkende kamera	627	0	0	0	0	0
0351	Lyngmyrveien 57, vinduer og fasade	0	2 500	1 000	2 500	1 000	2 500
0352	Kaldtlager på Lyngmyr	0	0	0	1 200	0	0
0353	Baderampe i Tjennaparken	166	0	0	0	0	0
0354	Vestre Sandøya skole, lekeplassutstyr	122	0	0	0	0	0
0355	Lyngmyr skole, varmpumpe	2 102	0	0	0	0	0
0356	Strannasenteret, varmpumpe	1 641	0	0	0	0	0
0357	Verksted og brannstasjon, varmpumpe	167	0	0	0	0	0
0358	Rådhuset, varmpumpe	0	110	0	0	0	0
0359	Barnehage på Holt	2 510	22 300	0	0	0	0
0360	Strannasenteret, heis	800	0	0	0	0	0
0362	Salg av bygninger, inkl. klargjøring, meglerutg. mv.	0	200	350	300	400	400
0363	Lyngbakken bhg, boder og uteområde	253	500	0	0	0	0
0365	Gangvei og stupebrett ved Tjenna	1 154	0	0	0	0	0
0366	Kjøp av Søsterdalen 20	1 714	0	0	0	0	0
0367	Strannasenteret, SD-anlegg fløyen og sykehjemsavd.	0	1 300	0	0	0	0

Prosjekt	Investeringer i varige driftsmidler (bruttobeløp i 1.000 kroner)	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
0368	Skifte lysarmatur i bygg	0	2 000	1 500	0	0	0
0369	Lyngmyr skole, bom inn til skoleplassen	0	100	0	0	0	0
0370	Lyngmyr skole, kjøling på ventilasjonsanlegg	0	800	0	0	0	0
0371	Brygge langs Nyvei, rive og bygge ny	0	0	5 000	0	0	0
0372	Lademuligheter Søsterdalen	0	250	0	0	0	0
0373	Brannstasjon, oppgradering	0	250	500	500	0	0
0374	Søsterdalen 20, opprusting av uteområde	0	0	500	0	0	0
0375	Tjenestebiler, lade- og parkeringsmuligheter mv.	0	200	250	500	500	0
0376	Strannasenteret, ombygging garderober mv.	0	1 500	0	0	0	0
0378	Meråpent bibliotek	0	0	300	0	0	0
0379	Søsterdalen 16, lokaler	0	0	1 000	0	0	0
0380	Lyngmyr, automatisk bom beredskapsvei	0	0	0	150	0	0
0381	Lyngmyr skole, varmestyring	0	0	150	0	0	0
0382	Lyngmyrveien 57, tak	0	0	700	0	0	0
0383	Lyngmyrhallen, tak og fasader	0	0	800	0	0	0
0384	Lyngmyr skole administrasjonsbygg fasade	0	0	0	0	250	0
0385	Forvaltergården tilbygg	0	0	0	500	500	0
0386	Strannasenteret, kjøkkenavdelinger	0	0	350	350	0	0
0387	Lyngmyrveien 57, innsyn undervisningsrom	0	0	150	0	0	0
0388	Lyngbakken barnehage, kjøling og etterisolering	0	0	0	600	0	0
0389	Kommunale brygger og havner	0	0	250	4 000	4 000	0
0390	Alarmsendere, jf. nedlegging av 2g-nett	0	0	150	0	0	0
0391	Låssystemer	0	0	600	400	0	0
0500	Ny barneskole, VA-anlegg til tomtegrense	705	0	0	0	0	0
0504	Nesgrenda, nytt høydebasseng vann	194	8 500	6 000	0	0	0
0505	Rehabiliteringsplan vann	552	0	0	0	0	0
0506	Rehabiliteringsplan avløp	83	0	0	0	0	0
0510	Lastebil til byrenovasjon, elbil	0	800	0	0	0	0
0517	Grenstøl-Slotta-Ytre vei; VA-anlegg langs vei	-1 046	0	0	0	0	0
0521	Flomsikring i sentrum	240	0	0	0	0	0
0524	Veilys, skifte til LED	3 432	2 400	0	0	0	0
0525	Kommunalteknikk, bil	476	700	350	0	0	200
0529	Bergsmyr til Mjåvann, turvei og sti	3 007	0	0	0	0	0
0531	Kollåsen, ny hovedvannledning mv.	5 641	0	0	0	0	0
0532	Borøya, høydebasseng vann	87	0	1 500	5 000	0	0
0533	Sandøya, utvidelse sjøledninger avløp	294	0	0	0	0	0
0535	Vannverket, ny utjevningstank	0	1 500	0	0	0	0
0536	Øksenåslia, rehabilitering vann- og avløpsnett	0	0	0	0	500	3 000
0540	Hjullaster	1 095	0	0	0	0	0
0541	Vann og avløp, SD-anlegg og el-tavler	556	0	0	0	0	0
0542	Avløpsstasjoner, el-tavler	0	0	0	0	0	0
0543	Bedehusbakken, bytte VA-ledninger	1 237	0	0	0	0	0
0544	Skipperheia, innløpskum/fordrøyningskum avløp	1 788	0	0	0	0	0
0545	Høyheiveien-Måneveien-Kirkekleiva, VA-ledninger	95	6 500	0	0	3 500	0
0546	Vannverket, ombygging UV-linje	169	0	0	0	0	0
0547	Cederholm, ny pumpestasjon avløp	0	2 500	0	0	0	0
0548	Parkeringsautomater	346	0	0	0	0	0
0549	Feiemaskin	350	0	0	0	0	0
0551	Rehabiliteringsplan vann og avløp	0	0	2 000	3 000	8 000	14 000
0552	Grenstøl høydebasseng, sikringstiltak	0	0	2 000	0	0	0
0553	Sagesund-Tangen, avløpsledning i sjø	0	0	0	0	0	300
0554	Strannasenteret parkeringsplass, VA, carport, lademuligheter mv.	0	300	825	4 450	2 500	0
0555	Vann og avløp, el-tavler og overvåkningsanlegg	0	400	600	600	600	600
0556	Grenstøl, vannkiosk	0	0	500	0	0	0
0557	Grensejustering Røysland krets, overta kommunal vei	0	0	1 933	0	0	0
0558	Brennvika, kommunal vei mv.	0	1 400	1 250	0	0	0
0559	Grenstøl, flytte bobiltømming	0	0	300	0	0	0
0561	Fjærkleivene rehabilitering VA	0	0	4 000	1 500	0	0
0562	Gjeving RA, blåsemaskiner og lufting	0	0	2 500	0	0	0
0563	Tvedestrand RA, sivbed skillevegger og replanting	0	0	1 500	1 000	0	0
0564	Tvedestrand RA, sensorikk	0	0	1 500	0	0	0

Prosjekt	Investeringer i varige driftsmidler (bruttobeløp i 1.000 kroner)	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
0565	Gjeving RA, sensorikk	0	0	1 500	0	0	0
0566	Pumpestasjoner, rehabilitering og oppgradering pumper	0	0	0	500	500	500
0567	Griserompa avløpspumpestasjon, overbygg	0	0	0	1 500	0	0
0568	Vannmålerstasjoner	0	0	0	500	500	500
0569	Eidbo vannpumpestasjon, ny stasjon	0	0	0	0	2 000	0
0570	Bergsmyr avløp, omlegging til selvfall	0	0	0	0	2 000	0
0571	Bergendal, ny pumpestasjon avløp	0	0	0	0	3 000	0
0572	Myrvoll, ny pumpestasjon avløp	0	0	0	0	0	3 000
0573	Nes Verk, ombygging pumpestasjon avløp	0	0	0	0	0	2 000
0574	Tvedestrand badepark, badeelementer	0	0	300	300	300	300
0575	Digital programvare for vei og vei- og gatelys	0	0	200	0	0	0
0576	Lastebil med strøpparat	0	0	3 500	0	0	0
0577	Minigraver	0	0	0	0	800	0
0578	Hjulgraver	0	0	0	0	3 500	0
0579	Liten hjullaster	0	0	0	0	1 200	0
0700	Strannasenteret, utstyr	217	0	0	0	0	0
0701	Velferdsteknologi innen helse- og omsorgssektoren	126	0	0	0	0	0
0750	Helse og mestring, 8-seters bil	0	0	400	0	0	0
0752	Bil til Arbeidsglede	0	400	0	0	0	0
	Sum investeringer i varige driftsmidler	106 573	63 160	49 758	32 300	37 500	29 050

0002 - Tvedestrand næringspark A67, salg av næringsarealer

Næringsarealene i A67 Tvedestrand næringspark ble klare til salg i 2019, og det er solgt mye areal siden da. I økonomiplanen er det forutsatt inntekter på 7 mill. kroner pr. år i 2025-2027 og 3 mill. kroner i 2028. Det har vært lite salg i 2024, men en håper at markedet bedrer seg. Det er uansett usikkerhet knyttet til budsjetterte beløp.

Da kommunen kjøpte arealene ble det i flere av kjøpskontraktene lagt inn en klausul om at tidligere grunneier skal få betalt av kommunen 10 kroner (pluss prisjustering) pr. kvadratmeter når arealene ble solgt videre. Videre må en ved noen av salgene ha bistand til kontraktsutforming, oppgjør mv. Med bakgrunn i dette er det lagt inn utgifter på 0,2 mill. kroner i årene 2025-2027. Dette er et noe lavere beløp enn tidligere.

0302 - Tvedestrand næringspark A67, diverse investeringer

Det er enkelte infrastrukturtiltak det vil være behov for å gjennomføre i takt med salg av arealer på Grenstøl. Dette gjelder interne veier, VA-anlegg mv. Kommunestyret har i 2019 lagt til grunn at kommunen gjennomfører slike mindre tiltak for å få en fornuftig struktur på vei- og VA-anlegg i området. Det er satt av en anslagsbevilgning på 0,5 mill. kroner pr. år i 2025 og 2026 og 1,0 mill. kroner pr. år i 2027 og 2028. Det er usikkerhet til hvor store behovene er, det avhenger blant annet av hvilke tomter som blir solgt. Hittil er det foretatt mange investeringer som en har nytte av ved salg av tomter de kommende årene, slik som trafo-stasjoner og tilrettelegging med internveier.

0303 - Bil til vaktmestre

Kommunens vaktmestre er avhengige av biler i sitt daglige virke. Bilene må jevnlig skiftes ut, og det er derfor innarbeidet midler til kjøp av én bil hvert år i planperioden.

0307 - Lyngmyr skole, nye vinduer

I 2020 ble vinduene på to av veggene på ungdomsskolen skiftet, men det er også behov for å skifte på de to siste veggene. Skifte av vinduer er et enøk-tiltak. Beløpet er økt med 0,1 mill. kroner som følge av forventet prisvekst.

0334 - Lyngmyr skole, solskjerming

Det er ikke solskjerming på Lyngmyr skole. På sørveggen blir det veldig varmt på dager med

solskinn. Solskjerming foreslås etablert for å bedre arbeidsforholdene både for elever og lærere, innenfor en kostnadsramme på 2,1 mill. kroner. Beløpet er økt med 0,1 mill. kroner som følge av forventet prisvekst. Tiltaket er et viktig HMS-tiltak både for elever og lærere.

0351 - Lyngmyrveien 57, vinduer og fasade

I budsjettet for 2024 ble det bevilget 2,5 mill. kroner til dette prosjektet, pengene skulle brukes til å skifte vinduer på den østlige delen av bygget og rehabilitere fasaden. Noen av vinduene har råteskader og mange er fra da bygget var nytt. Gamle vinduer har dårlig isolasjonsevne. På deler av fasaden faller murpussen av i store flak.

Da en startet med arbeidene på den østlige delen av bygget viste det seg at det var asbest som var brukt som vindspærre på hele fasaden. Dette fordyrer arbeidene betraktelig. Videre er det behov for å skifte vinduer på den midterste og vestlige delen av skolen, da mange av dem er fra da bygget var nytt. Det er stort varmetap gjennom de gamle vinduene, så utskifting er et viktig enøk-tiltak.

Det foreslås bevilget 7,0 mill. kroner fordelt på alle årene i planperioden. I 2025 er bevilgningen tiltenkt å fullføre arbeidene på den østlige delen av bygget. Øvrige arbeider er strukket noe ut i tid fordi det er andre prosjekter som prioriteres før dette. Det er usikkerhet knyttet til kostnadsanslaget, så en må komme tilbake til beløp mv. i senere økonomiplaner.

0352 - Kaldtlager på Lyngmyr

Siden økonomiplanen for 2023-2026 har det vært innarbeidet midler til å bygge et kaldtlager på Lyngmyr. Kommunen har store utendørs arealer som skal driftes og vedlikeholdes i Lyngmyr-området, og har i dag ikke noe sted for innendørs lagring av driftsmateriell. Lagerets størrelse var i økonomiplan 2023-2026 tenkt å være 250 kvm., men dette ble redusert til 200 kvm. i økonomiplan 2024-2027 siden kommunen hadde kjøpt lagerbygg i Søsterdalen 20.

I 2024 har en arbeidet med mer konkret kartlegging av arealbehov for et lager, og med bakgrunn i dette antar en nå at et bygg på 100 kvm. er tilstrekkelig stort. Kostnadene er på usikkert grunnlag redusert til 1,2 mill. kroner. Det er andre prosjekter som prioriteres høyere, så av kapasitetsmessige årsaker er dette utsatt fra 2025 til 2026.

Et lager er berettiget til spillemidler, og det er budsjettet med 0,5 mill. kroner i 2027.

0362 – Salg av bygninger, inkl. klargjøring, meglerutgifter mv.

Kommunestyret behandlet i sak 72/2023 ad hoc-utvalgets innstilling om avhending av kommunale eiendommer. Flere bygninger ble vedtatt solgt. I tillegg har kommunestyret i sak 66/2023 vedtatt å selge spesialskoletomta.

Bøkli barnehage ble solgt høsten 2024, og pr. utgangen av oktober 2024 er både Villa Utsikten barnehage og Middelskolen klare til salg. Resterende bygg som er besluttet avhendet klargjøres og tilrettelegges for salg i stigende rekkefølge i henhold til kommunestyrets vedtak. Høsten 2024 er det påbegynt et arbeid med en reguleringsplan for sentrum nord, denne omfatter blant annet området hvor flere aktuelle bygg ligger.

På usikkert grunnlag har kommunedirektøren foreslått salgsinntekter på 4,0 mill. kroner i 2025, 3,0 mill. kroner i 2027 og 5,0 mill. kroner i 2028. Tanken bak år og beløp er at en i 2027-2028 får solgt det som omfattes av sentrum nord, mens en i 2025 må prøve å få solgt alle andre aktuelle bygninger.

Ved salg påløper det utgifter til tilstandsrapporter, klargjøring, megler mv., og det er derfor budsjettet med noe midler til dette alle årene i planperioden.

0368 – Skifte lysarmatur i bygg

EU har vedtatt å fase ut flere typer lysrør som er vanlige å bruke både hjemme og på arbeidsplasser. Lysrørene EU faser ut inneholder kvikksølv. Det ble i 2023 forbudt for leverandørene å sende

nærmere definerte lysrørtyper ut på markedet.

For kommunen betyr dette at en må skifte ut lysarmatur i mange bygg, da en etter hvert ikke vil få tak i nye lysrør. Ny armatur og nye lysrør som settes opp vil være LED, og bruke mindre strøm enn det en gjør i dag. Det ble bevilget 2,0 mill. kroner i 2024, og bevilgningen på 1,5 mill. kroner i 2025 fra forrige økonomiplan opprettholdes.

Mange bygg omfattes, og en startet med utskifting i de bygg der strømsparingen forventes å være størst. Det er foretatt enkle beregninger på antall armaturer som må skiftes, det er derfor usikkerhet knyttet til utgiftene.

0371 – Brygge langs Nyvei, rive og bygge ny

Den kommunale brygga langs Nyvei som leies ut til faste båtplasser er i dårlig forfatning. Det legges til grunn at dagens brygge rives og at det bygges ny.

Det skal lages en havneplan for Tvedestrand havn. Hvordan dette vil påvirke denne brygga er usikkert. Siden brygga er i så dårlig forfatning har en lagt inn en bevilgning til formålet i 2025, men beløpet er økt fra 3,0 mill. kroner i forrige økonomiplan til 5,0 mill. kroner nå. Dette skyldes erfaringstall fra et annet bryggeprosjekt. Båtplassavgiften (inntekt) på bryggene langs Nyvei er om lag 380.000 kroner når alle båtplassene er leid ut.

0373 – Brannstasjon, oppgradering

Kommunen har ansvar for brannstasjon til biler mv. fra Østre Agder brannvesen. I 2023 mottok kommunen en vernerunderapport med mange mangelpunkter. Enkelte punkter synes å være relativt enkle å utbedre, mens andre er mer omfattende. I 2024 ble det avsatt midler til planlegging av nødvendige utbedringer.

Pr. høsten 2024 har en ikke kommet så langt som ønskelig i vurderinger og planlegging av eventuelle utbedringer. En har hatt kontakt med den lokale brannmesteren for å kartlegge de mest prekære utbedringsbehovene. Det er skille mellom ren og uren sone, oljeutskiller og utbedringer av vognhallen (deriblant golvet fordi det stikker opp armeringsjern der). I 2025 og 2026 er det lagt inn 0,5 mill. kroner hvert år for å gjennomføre disse utbedringene.

En må eventuelt komme tilbake i senere økonomiplaner med ytterligere tiltak.

0374 - Søsterdalen 20, opprusting av uteområde

Kommunen kjøpte bygget Søsterdalen 20, med overtakelse 1.1.2024. I denne forbindelse er det behov for opprusting av uteområde både på denne og kommunens øvrige eiendom i området, det være seg fjellsikring, diverse gravearbeider, asfaltering osv. Det er blant annet observert en fjellside som begynner å bli dårlig, og det har allerede falt ned stein mot vaktmesterbua. En opprusting av området vil også gjøre det mer effektivt driftsmessig. Det er avsatt 0,5 mill. kroner i 2025, 0,3 mill. kroner mer enn i forrige økonomiplan. Fra sektoren ble det til forrige økonomiplan beregnet høyere utgifter til tiltaket enn det som ble bevilget.

0375 – Tjenestebiler, lade- og parkeringsmuligheter mv.

Fra 1.1.2023 ble det offentlige via ny forskrift fra Samferdselsdepartementet pålagt å anskaffe nullutslippskjøretøy ved kjøp eller leasing av nye kjøretøy. Kravet gjelder en stor del av kjøretøyene kommunen bruker i sin virksomhet, men ikke alle. Det er fortsatt under visse forutsetninger lov å kjøpe brukte biler som ikke er nullutslippskjøretøy.

Tvedestrand kommune har ikke lademuligheter til mange tjenestebiler, så det må etableres. Noen steder kan det skje relativt enkelt, mens det andre steder er mer omfattende arbeider som må til. Flere sektorer melder også om et sterkt behov for carporter e.l. til sine tjenestebiler.

I budsjettet for 2024 ble det bevilget midler til etablering av lademuligheter i Søsterdalen, men

kommunen har mange biler som ikke har tilholdssted der. Det ble derfor i 2024 også igangsatt et prosjekt der en tar en gjennomgang av hele kommunens tjenesteproduksjon med tanke på behov for lademuligheter, carport osv.

I 2024 har det vært mye fokus på området mellom Strannasenteret og Tangenveien. Som omtalt under prosjekt 0554 nedenfor er arbeidet på dette området flyttet fra prosjekt 0375 til 0554. Prosjekt 0375 vil heretter omfatte øvrige deler av kommunens virksomhet.

Det er aktivitet knyttet til prosjekt 0554 ved Strannasenteret som er høyest prioritert, derfor er etablering av lademuligheter for øvrig forskjøvet noe ut i tid. Beløpene pr. år er også nedjustert betydelig, det meste er flyttet over til prosjekt 0554. I 2025 vil en fortsette kartleggings- og planleggingsarbeidet, og en håper å ha mer informasjon til økonomiplanarbeidet høsten 2025.

0378 – Meråpent bibliotek

Meråpent bibliotek innebærer at lånekundene kan låse seg inn på biblioteket også når det ikke er betjent, på de tider av døgnet kommunen har bestemt. Nasjonalt lånekort brukes som nøkkel. For å bedre tilgjengeligheten foreslås det å etablere et meråpent bibliotek i Tvedestrand. Det må foretas en mindre bygningsmessig endring og det må installeres låssystemer på alle dører inn til biblioteket. Videre er det behov for å skifte ut dagens utlånsautomat, den som står på biblioteket nå virker ikke slik den skal. Det foreslås bevilget 0,3 mill. kroner til dette i 2025.

0379 – Søsterdalen 16, lokaler

Søsterdalen 16 er delt mellom lokaler til kommunalt ansatte leger og utleie til privatpraktiserende fysioterapeuter. To av fire fysioterapeuter flyttet til andre lokaler 1. juni 2024, og de to resterende flytter ut 1.12.2024.

Kommunen trenger mer plass til legene. Det er behov for noe ombygging av lokalene for å ivareta dette, og det er avsatt 1,0 mill. kroner i 2025. I første omgang vil en gjøre nødvendige tilpasninger for at legene skal få nok plass. Legene trenger ikke hele arealet som fysioterapeutene har brukt, og det må vurderes hvordan de skal brukes. Dette må en komme tilbake til i 2025.

0380 – Lyngmyr, automatisk bom beredskapsvei

I dag er det en manuell bom på beredskapsveien på Lyngmyr, den bør skiftes ut med en automatisk bom. Det foreslås bevilget 150.000 kroner i 2026.

0381 – Lyngmyr skole, varmestyring

Dagens varmeregulering av klasserom og kontorer på Lyngmyr skole bør byttes ut. På varme dager forekommer unødvendig oppvarming av bygget da aktulatorer ikke fanger dette godt nok opp. Dette gir den mekaniske kjølingen av bygget ekstra arbeid og strømforbruket blir unødig høyt. Det foreslås bevilget 150.000 kroner i 2025.

0382 – Lyngmyrveien 57, tak

Det er lekkasjer i deler av taket i Lyngmyrveien 57 og deler av taket må skiftes. For å hindre ytterligere skader på bygningen er det innarbeidet 0,7 mill. kroner til dette i 2025.

0383 – Lyngmyrhallen, tak og fasader

Det er lekkasjer i deler av taket på Lyngmyrhallen, dette må utbedres. I tillegg er det behov for en utvendig rehabilitering av inngangspartiet, deriblant en utskifting av vinduer som er råteskadet. For å redusere varmetapet er det også planer om å redusere antall vinduer. Det foreslås bevilget 0,8 mill. kroner til dette i 2025.

0384 – Lyngmyr skole, administrasjonsbygg fasade

Det er behov for å rehabilitere fasaden på administrasjonsbygget på Lyngmyr skole. Fasaden er i dag

kledd med plater som er lite motstandsdyktige mot hærverk, noe som regelmessig gir tilfeller av ødelagte plater. Det er ikke bra for bygget, så fasadeplatene foreslås skiftet ut med liggende kledning. 250.000 kroner foreslås bevilget i 2027.

0385 – Forvaltergården, tilbygg

Det er råteskader i tilbygget på Forvaltergården, det gjelder både konstruksjonen, yttervegger, dører og vinduer. Svikt i bærebjelker og søyler er midlertidig løst med forsterkninger og stålstøtter. Det er innarbeidet 0,5 mill. kroner pr. år i 2026 og 2027 til nytt tilbygg. Kommunen har for øvrig fått tilskuddsmidler i 2024 som blant annet skal brukes til en tilstandsrapport for Forvaltergården.

0386 – Strannasenteret, kjøkkenavdelinger

Kjøkkenene på de tre sykehjemsavdelingene er fra begynnelsen av 1990-tallet og er svært slitte. Det er derfor behov for utskifting. Dagens kjøkken er også utført i et materiale som ikke er særlig hygienisk. Det foreslås bevilget 350.000 kroner pr. år i 2025 og 2026.

Det tilrås at kommunedirektøren får fullmakt til å inngå kontrakter i dette prosjektet hvis samlede kostnader beregnes å være maksimalt 0,7 mill. kroner.

0387 – Lyngmyrveien 57, innsyn undervisningsrom

Kulturskolen har et stort behov for å etablere innsyn til undervisningsrom, det gjøres ved å montere vinduer. Dette for å ivareta transparens og åpenhet i undervisningen. Det er mye eneundervisning, noe som er sårbart. I 2025 foreslås det bevilget 150.000 kroner til å montere vinduer.

0388 – Lyngbakken barnehage, kjøling og etterisolering

HMS-runden på Lyngbakken barnehage viser at det er behov for oppgraderinger. Det gjelder installering av klimaanlegg med kjøling, samt isolering av toalett, bad og ett av avdelingsrommene. Dette siste som følge av kald trekk i dag. Det foreslås bevilget 0,6 mill. kroner i 2026.

0389 – Kommunale brygger og havner

Kommunen eier mange brygger og mange av disse er i dårlig forfatning, det ble blant annet meldt i en rapport fra 2010-2013. I budsjettet er det avsatt 250.000 kroner i 2025, dette en tiltenkt nye undersøkelser av bryggenes tilstand. Med bakgrunn i dette kan en så sette opp en plan over hvilke brygger som skal rehabiliteres e.l. For å synliggjøre at det er et stort behov for slik rehabilitering er det i økonomiplanen avsatt 4,0 mill. kroner både i 2026 og 2027. Det er svært stor usikkerhet til dette beløpet.

0390 – Alarmsendere, jf. nedlegging av 2g-nett

Kommunen har i dag alarmsendere som bruker 2g-nettet. Dette nettet fases ut i 2025 så en må kjøpe nye sendere. Det foreslås bevilget 150.000 kroner i 2025.

0391 – Låssystemer

Det er et stort behov for å bedre adgangskontrollen på kommunale bygg. På Lyngmyr skole, Lyngmyrveien 57 og Familiehuset foreslås det å installere adgangskontroll ved personlige brikker. Dette er samme adgangskontroll som på mange av de andre kommunale byggene. Det foreslås bevilget 0,6 mill. kroner i 2025 og 0,4 mill. kroner i 2026.

0504 - Nesgrenda, nytt høydebasseng vann

Kommunestyret vedtok ved behandlingen av økonomiplan 2023-2026 blant annet følgende:
«Investeringene flyttes fra 2025-2026 til 2023-2024. Investering i 2023 på 0,5 mill. kroner og 5,5 mill. kroner i 2024. Det avsettes midler til etablering av høydebasseng til bruk når utbygger og administrasjon er enige om at forholdene ligger til rette for det. Rækkefølgekravene beskrevet i reguleringsplanen forutsettes fulgt opp.»

Det har tidligere vært stor usikkerhet knyttet til prosjektets kostnader, men dette er nå utarbeidet. Konseptet med tilhørende plassering avdekker behov for oppjustering av ramme, da det også blir behov for å tilpasse eksisterende ledningsnett og styring av påfyllingen fra Liane. Lokasjonen tilsier også at det blir behov for fjellsikringsarbeider rundt tomta. Eksisterende Nesheia trykkøker er besluttet nedlagt, og ny bygges samlokalisert med det nye høydebassenget. Den nye trykkøkeren bygges med reservestrømaggregat slik at Nesheia er sikret med vann i tilfelle strømbrydd.

De siste årene har det vært en sterk prisvekst innen området. Samlet er nå prosjektet beregnet å koste 15,0 mill. kroner. Dette er 3,0 mill. kroner mer enn i forrige økonomiplan, og skyldes i hovedsak at en har konkretisert ledningstrasé for tilførselsledning til høydebassenget. Til sammen 9,0 mill. kroner er bevilget i 2023 og 2024, mens resterende 6,0 mill. kroner er innarbeidet i 2025.

Konkurranser angående høydebasseng i Nesgrenda og på Borøya planlegges lyst ut samtidig, og det tilrås at de to prosjektene ses i sammenheng når det gjelder kostnadsrammene. Det tilrås at kommunedirektøren får fullmakt til å inngå kontrakter i dette prosjektet hvis samlede kostnader i prosjekt 0504 Nesgrenda nytt høydebasseng vann, og prosjekt 0532 Borøya høydebasseng vann til sammen beregnes å være maksimalt 22,0 mill. kroner.

0525 – Kommunalteknikk, bil

I løpet av planperioden er det behov for å skifte ut to av bilene fagarbeiderne bruker i sitt virke. 350.000 kroner i 2025 er tenkt til å kjøpe ut en leasingbil, mens 200.000 kroner i 2028 tenkes brukt til en liten bil på Sandøya.

0532 - Borøya, høydebasseng vann

På Borøya er det mye utbygging, noe som blant annet øker vannbehovet. Det må bygges nytt høydebasseng for vann for å øke kapasiteten, dette til erstatning for et gammelt høydebasseng. I økonomiplan 2024-2027 var samlet utgift anslått til 7,0 mill. kroner, hvorav 0,5 mill. kroner ble bevilget i 2023 og øvrige 6,5 mill. kroner i 2025.

Av kapasitetsmessige årsaker foreslås det nå å utføre noe grunnarbeider i 2025, men forskyve hoveddelen av arbeidene til 2026.

Konkurranser angående høydebasseng i Nesgrenda og på Borøya planlegges lyst ut samtidig, og det tilrås at de to prosjektene ses i sammenheng når det gjelder kostnadsrammene. Det tilrås at kommunedirektøren får fullmakt til å inngå kontrakter i dette prosjektet hvis samlede kostnader i prosjekt 0504 Nesgrenda nytt høydebasseng vann, og prosjekt 0532 Borøya høydebasseng vann til sammen beregnes å være maksimalt 22,0 mill. kroner.

0536 - Øksenåslia, rehabilitering vann- og avløpsnett

I Øksenåslia har vann- og avløpsnettet behov for rehabilitering. Det er blant annet mye innlekk på avløpsnettet. På usikkert grunnlag anslås utgiftene til 3,5 mill. kroner. I økonomiplan 2024-2027 var prosjektet innarbeidet i 2025, men det foreslås nå utsatt til 2027 av økonomiske og kapasitetsmessige årsaker.

0545 – Høyheiveien-Måneveien-Kirkekleiva, VA-ledninger

I Høyheiveien må VA-ledninger skiftes på grunn av fare for kollaps i rørene og mye innlekkproblemer. I tillegg er det stedvis behov for å separere fellesavløpsledninger i området, noe som vil avlaste renseanlegget betydelig i regnværsperioder. I Måneveien og Kirkekleiva er det også gamle rør som trenger å skiftes.

I økonomiplan 2024-2027 var samlet utgift anslått til 10,0 mill. kroner. 0,5 mill. kroner ble bevilget i 2023 og 6,5 mill. kroner ble bevilget i 2024. I begge tertialrapportene i 2024 er budsjettet redusert for å finansiere andre prosjekter med merforbruk, og etter budsjettkontrollen pr. 2. tertial 2024 er det i alt bevilget 3.823.000 kroner til prosjekt 0545.

En er nå i en forprosjekteringsfase og prosjektet vil bli konkretisert. De ulike delområdene vil bli utført på ulike tidspunkt. I løpet av det siste året er det også blitt klart at andre prosjekter har høyere prioritering enn prosjekt 0545. Det forventes at deler av bevilgningen i 2024 er ubrukt ved årets slutt, den vil bli foreslått overført til bruk i 2025 mv. I denne økonomiplanen har en derfor forskjøvet neste bevilgning i prosjektet til 2027. Samlet beløp til prosjektet er nå også lavere enn i forrige økonomiplan, den endelige summen må en komme tilbake til senere.

0551 – Rehabiliteringsplan vann og avløp

Det er løpende behov for rehabilitering av eksisterende ledningsnett mv. innenfor vann og avløp. Store prosjekter føres opp som egne investeringsprosjekter, mens mindre tiltak samles under prosjekt rehabiliteringsplan vann og avløp. På grunn av andre store investeringer i 2025 og 2026 er foreslåtte bevilgninger relativt lave, henholdsvis 2,0 og 3,0 mill. kroner. I 2027 og 2028 er beløpene henholdsvis 8,0 og 14,0 mill. kroner. Disse «totalsummene» vil bli fordelt ut på konkrete prosjekt når de kommer til utførelse. Behovet innenfor vann og avløp er betydelig høyere enn det som er ført opp i økonomiplanen, men det må tilpasses den faktiske kapasiteten på avdelingen.

I økonomiplan 2024-2027 var det avsatt midler til prosjekt 0528 Slotta, vann- og avløpsnett. Denne bevilgningen er nå fjernet siden prosjektet blant annet avhenger av den nye arealdelen i kommuneplanen. Når ny arealdel er vedtatt må en komme tilbake til dette prosjektet, med særskilte bevilgninger.

Deler av kommunen har ikke tilfredsstillende reservevann. Tvedestrand og Arendal kommuner samarbeider om en utredning angående reservevann for Tvedestrand og Kilsund. Arbeidet ble påbegynt i 2024. Det legges frem egen sak for kommunestyret om dette. Dersom et slikt samarbeid blir vedtatt vil en komme tilbake til dette som eget prosjekt.

Slotta, vann- og avløpsnett og mulig reservevannssamarbeid med Arendal kommune må sees i sammenheng de høye budsjettbeløpene mot slutten av planperioden.

0552 – Grenstøl høydebasseng, sikringstiltak

Det er avdekket betydelige svakheter ved den fysiske sikkerheten til høydebassenget på Grenstøl. Bassenget har byggeår 1975, en tid da det var andre standarder angående fysisk sikkerhet på vannforsyningen. Konstruksjonsmessig later bassenget til å være i god stand, men det er behov for økning av sikkerheten og oppgradering av tekniske installasjoner. Det er behov for å oppføre et overbygg for sikring av luke og lufting, tilbakeslagssikre overløpet, fjerne parapet på taket, oppføre gjerde, skifte rørinstallasjoner mv. Det foreslås derfor bevilget 2,0 mill. kroner i 2025. Dette er 0,2 mill. kroner høyere enn i forrige økonomiplan, og skyldes forventet prisvekst.

0553 – Sagesund-Tangen, avløpsledning i sjø

Kapasiteten på avløpsledningen i sjø mellom Sagesund og Tangen begynner å bli for liten, dette blant annet som følge av utbygging i området. Videre ventes det fremover utbygging med både hytter og hus. Selv om det er bygd buffertanker på Skipperheia så vil dette ikke alene løse utfordringene, og det må på sikt derfor legges større ledning frem til Tangen. Samtidig skal det sees på en helhetlig løsning for pumpesystemet tilknyttet flere eksisterende stasjoner i området, og eventuelt gjøre tiltak for tilpasning på disse.

Dette er et stort prosjekt, med forventet totalramme på minst 10 mill. kroner. Trass i stort behov er det andre prosjekt som er høyere prioritert. Det er likevel lagt inn 0,3 mill. kroner i 2028 for å synliggjøre behovet for et prosjekt. Dette er ett år senere enn i forrige økonomiplan og beløpet er lavere. Et kommende EU-direktiv kan endre på forutsetningene, men det tas med for å synliggjøre et kommende behov.

0554 – Strannasenteret parkeringsplass, VA, carport, lademuligheter mv.

Grunnen i området rundt Strannasenteret har med årene sunket, og VA-ledningene får derfor

driftsproblemer. Det er behov for å skifte ut gamle rør på hovedledningsnett slik at forholdene forbedres. Samtidig skal det sees på en helhetlig løsning for området med tanke på bekkekulverten med tilhørende inntak øst for parkeringsplassen. Prosjekt 0554 var i økonomiplanen for 2024-2027 tenkt å omfatte kun utvendig VA, overvann og parkeringsplasser (inkl. avgiftsbelagte). Prosjektet skulle imidlertid sees i sammenheng med prosjekt 0375 Tjenestebiler, lade- og parkeringsmuligheter mv. Prosjekt 0375 var ment blant annet å omfatte parkerings- og lademuligheter for tjenestebiler i området ved Strannasenteret, samt VA-ledninger fra hovedledningsnett og inn til bygningene på Strannasenteret. I tillegg er det trolig ikke tilstrekkelig strømkapasitet i området Lyngmyr og Strannasenteret, så det må muligens etableres en ny trafo også. De to prosjektene var ment å utføres i et samarbeid. Etter grundigere gjennomgang av planene mv. ser en at det er bedre å gjøre alle arbeidene i ett prosjekt. Regnskapet blir ført med inndeling på korrekte tjenesteområder, slik at blant annet hensyn til selvkostregnskapet for vann og avløp blir ivaretatt. Prosjekt 0554 har derfor endret navn for å beskrive omfanget.

De fysiske arbeidene i prosjektet er skjøvet ett år ut i tid sammenlignet med forrige økonomiplan, en tar sikte på oppstart i 2026. Dette skyldes i hovedsak behov for utredninger knyttet til overvannshåndtering og konkret prosjektplanlegging for øvrig. Planlagt etablering av carport med lademuligheter må avklares med Vegvesenet. En må også være sikker på at området er egnet for ladestasjoner for kommunale tjenestebiler. Når denne økonomiplanen utarbeides er det vanskelig å anslå prosjektets samlede kostnad. På usikkert grunnlag er det lagt inn 7.775.000 kroner til sammen i årene 2025-2027. Deler av beløpet (det som ikke gjelder vann, avløp og avgiftsbelagt parkering) er inklusive merverdiavgift.

0555 – Vann og avløp, el-tavler og overvåkningsanlegg

Innen vann- og avløpssektoren må stadig elektriske anlegg som el-tavler skiftes og SD-anlegg oppgraderes, da mange av installasjonene står i et korrosivt miljø. Videre går utviklingen innenfor fagområdet fort. Det foreslås bevilget 0,6 mill. kroner hvert år i planperioden. Dette er 0,2 mill. kroner mer enn i forrige økonomiplan.

0556 – Grenstøl, vannkiosk

I dag er det utbredt at virksomheter som bruker spylebiler, feiemaskiner o.l. med stort behov for vann, forsyner seg av kommunale hydranter og kummer. Dette vannet regnes per i dag som tap/lekkasje, da det ikke måles. I tillegg er det problematisk med tanke på sikkerhet, da det ikke er tilbakeslagssikring på uttakene. Man ser derfor et behov for å sette opp en vannkiosk med sikring, slik at de som bruker vann betaler for det. Kiosken foreslås plassert på Grenstøl. Det er behov for 0,5 mill. kroner i 2025. Beløpet er økt som følge av nytt kostnadsestimat.

0557 – Grensejustering Røysland krets, overta kommunal vei

Kommunestyret har vedtatt grensejustering mot Risør med virkning fra 1.1.2025. Deler av Røyslandsveien skal da overtas av Tvedestrand kommune, og overtakelsessummen er fastsatt til 1.933.000 kroner. Beløpet må bevilges i 2025.

0558 – Brennvika, kommunal vei mv.

Kommunestyret vedtok i sak 65/2023 en utbyggingsavtale for Brennvika. Avtalen gjelder delvis hovedledningsnett for vann og avløp inne i byggefeltet, og dels utbyggers bidrag til opprusting av kommunal vei inn til det nye byggefeltet.

Delen som gjelder inne i byggefeltet er utbygger byggherre for, og kommunen vil etter utbyggingsavtalen overta anlegget når det er ferdig. Det vil bli opprettet som eget prosjekt senere.

Opprusting av den kommunale Borøykilveien er et prosjekt i kommunal regi, med anleggsbidrag fra utbygger av boligfeltet. På deler av den kommunale veien er det også overvannsproblematikk. Dette hastet det med å få løst, og midler blant annet til utbedring av den delen av veien ble bevilget i 2024.

Den del av veien som er nærmest det nye byggefeltet foreslås utbedret i 2025. Det vil trolig også samsvare bedre med utbyggingstakten for boligfeltet. Samlet kommunal utgift er anslått til 2.650.000 kroner, det er da ikke lagt inn noe til uforutsette utgifter. I tråd med utbyggingsavtalen er det budsjettert med anleggsbidrag på 720.000 kroner i 2025. Beløpet i anleggsbidrag kan endres som følge av indeksregulering. Siden utbyggerne ikke har solgt noen tomter/bygg pr. oktober 2024 er det usikkerhet rundt tidspunktet for store deler av gjennomføring, utgifter og inntekter i dette prosjektet.

0559 – Grenstøl, flytte bobiltømming

For noen år tilbake ble det etablert bobiltømming på ei tomt i Øygardsdalen på Grenstøl. Da var det meningen at private aktører samme sted skulle bygge anlegg for vinteropplag av bobil mv. De private aktørene har gått bort fra sine planer, så samlokalisering som tiltenkt blir det ikke noe av. Det foreslås derfor å flytte bobiltømmingen til annet sted på Grenstøl, med lettere tilgjengelighet for bobileierne. Da vil en også frigjøre areal i Øygardsdalen. Det tilrås bevilget 0,3 mill. kroner i 2025, dette er 0,1 mill. kroner høyere beløp enn i forrige økonomiplan.

0561 – Fjærkleivene rehabilitering VA

I Fjærkleivene er vann- og avløpsrørene svært dårlige, det gjelder spesielt avløp. På avløpsrørene er det mye lekkasjer både inn og ut, blant annet med avrenning ned mot Tjenna. Dagens rør ligger i et svært trafikkert område, og konsekvensene ved et eventuelt brudd er store. Rehabilitering av dette ledningsnett er derfor høyt prioritert, og det er ført opp i alt 5,5 mill. kroner i 2025 og 2026.

Det tilrås at kommunedirektøren får fullmakt til å inngå kontrakter i dette prosjektet hvis samlede kostnader beregnes å være maksimalt 5,5 mill. kroner.

0562 – Gjeving RA, blåsemaskiner og lufting

Dagens maskiner er fra 1990-tallet, har nådd sin levetid og må skiftes ut. Hvis disse maskinene stopper vil også rensinga stoppe. Det er lagt inn 2,5 mill. kroner til dette prosjektet i 2025. Nye maskiner vil for øvrig redusere strømforbruk og støy.

0563 – Tvedestrand RA, sivbed skillevegger og replanting

Det er ikke nok vekst i dagens planter, så sivbedet virker ikke godt nok. Videre er det en del råte i skilleveggene mellom kamrene. Anlegget må utbedres med nye skillevegger og planter, og arbeidene må fordeles over to år. Det er derfor lagt inn midler i 2025 og 2026, henholdsvis 1,5 mill. kroner og 1,0 mill. kroner.

0564 – Tvedestrand RA, sensorikk

På begge renseanleggene foreslås det installert sensorikk knyttet til rensingen av avløpsvann. Dette vil redusere kjemikaliebruken, bedre rensingen og optimalisere driften. Rensekapasiteten vil kunne øke uten at en bygger ut renseanleggene. Det foreslås bevilget 1,5 mill. kroner pr. renseanlegg i 2025.

0565 – Gjeving RA, sensorikk

På begge renseanleggene foreslås det installert sensorikk knyttet til rensingen av avløpsvann. Dette vil redusere kjemikaliebruken, bedre rensingen og optimalisere driften. Rensekapasiteten vil kunne øke uten at en bygger ut renseanleggene. Det foreslås bevilget 1,5 mill. kroner pr. renseanlegg i 2025.

Renseanlegget på Gjeving er svært presset deler av sommeren. Installering av sensorikk vil også være positivt med tanke på kommunens arbeid med å få godkjent utslippstillatelse på dette renseanlegget.

0566 – Pumpestasjoner, rehabilitering og oppgradering pumper

Kommunen har mange pumpestasjoner for vann og avløp. De må rehabiliteres og oppgraderes etter

hvert, og en har derfor lagt inn årlige bevilgninger på 0,5 mill. kroner til dette fra og med 2026. Tidligere har slikt arbeid vært dekket innen rehabiliteringsplan vann og avløp, men dette foreslås nå lagt i eget prosjekt.

0567 – Griserompa avløpspumpestasjon, overbygg

Griserompa avløpspumpestasjon er bare en kum i dag. Dette er uheldig med tanke på både HMS og drift. Det er behov for et overbygg med tilhørende utstyr. 1,5 mill. kroner foreslås bevilget i 2026.

0568 – Vannmålerstasjoner

Fra og med 2026 foreslås det årlige bevilgninger på 0,5 mill. kroner til etablering av vannmålerstasjoner i ledningsnett. Med slike målere kan en ha oversikt over forbruk ulike steder på nettet, samt lettere kunne lokalisere lekkasjer.

0569 – Eidbo vannpumpestasjon

Eidbo vannpumpestasjon er en sentral stasjon som forsyner øyene med vann, samt er en trykkøkningsstasjon for reservevann til og fra Krok våg vannverk. Stasjonen er gammel, liten og ikke i tråd med HMS-standarder. Den er heller ikke bygd for å kunne forsyne med vann i alle ønskelige retninger. Det foreslås 2,0 mill. kroner til å bygge en ny stasjon i 2027. Prosjektet må gjennomføres i samarbeid med Krok våg vannverk.

0570 – Bergsmyr avløp, omlegging til selvfall

Dagens pumpestasjon på Bergsmyr nærmer seg forventet levetid. I stedet for å bygge ny stasjon foreslås det å legge nye ledninger ned til Bydalen, da kan en benytte selvfall i stedet for å pumpe. Hvis det blir utbygging i området må prosjektet ses i sammenheng med det. Det foreslås bevilget 2,0 mill. kroner til dette i 2027.

0571 – Bergendal, ny pumpestasjon avløp

Bergendal pumpestasjon nærmer seg forventet levetid og må skiftes ut. Det foreslås bevilget 3,0 mill. kroner til ny pumpestasjon i 2027.

0572 – Myrvoll, ny pumpestasjon avløp

Myrvoll pumpestasjon nærmer seg forventet levetid og må skiftes ut. Det foreslås bevilget 3,0 mill. kroner til ny pumpestasjon i 2028.

0573 – Nes Verk, ombygging pumpestasjon avløp

Pumpestasjon avløp på Nes Verk nærmer seg forventet levetid. Kostnaden ved å skifte ut hele stasjonen er høy, det foreslås derfor en ombygging i stedet. Det foreslås bevilget 2,0 mill. kroner til dette i 2028.

0574 – Tvedestrand badepark, badeelementer

Elementene i Tvedestrand badepark utsettes for stor slitasje hver sommer. En reparerer så lenge det er mulig, men det er likevel løpende behov for fornyelse. Det er innarbeidet 0,3 mill. kroner til dette formålet hvert år i planperioden.

0575 – Digital programvare for vei og vei- og gatelys

For å drifte veier og vei- og gatelys på en optimal måte er det behov for å anskaffe digital programvare. Dette vil effektivisere driften, spare tid og samtidig gjøre det mulig å yte bedre service for innbyggerne. Det foreslås bevilget 0,2 mill. kroner i 2025.

0576 – Lastebil med strøpparat

Kommunens lastebil som blant annet brukes til strøing og veivedlikehold er gammel og dyr i drift, inklusive reparasjoner. Bilen bør skiftes ut snarest.

I forrige økonomiplan var det lagt inn midler til bygging av kaldtlager for grus på Grenstøl, der skulle det lagres grus til bruk i strøing av veier mv. Dersom en kjøper strøapparat til lastebilen så er det ikke behov for dette lageret. Sektoren melder også at lastebil med strøapparat foretrekkes fremfor et lager. Strøapparatet tar mye grus og en kan strø ferdig en veistrekning uten å måtte kjøre mange turer fram og tilbake, dermed reduseres både utslipp og transportkostnader. Med bakgrunn i dette foreslås det bevilget 3,5 mill. kroner til lastebil med strøapparat i 2025.

0577 – Minigraver

Det foreslås bevilget 0,8 mill. kroner til ny minigraver i 2027. Minigraveren er egentlig allerede utslitt, men prioriteres likevel bak andre prosjekter.

0578 – Hjulgraver

For å effektivisere veidriften foreslås det bevilget 3,5 mill. kroner til ny hjulgraver i 2027. Dette er en ny maskin som vil effektivisere og forenkle vedlikehold av veiene. Med en slik maskin så kan vedlikeholdsoppgaver som grøfting og mindre utbedringer på veiene utføres med kun en maskin. I dag er det behov for 2 maskiner for å utføre denne jobben, noe som er vanskelig med så lav bemanning på veidrift.

0579 – Liten hjullaster

I 2027 foreslås det bevilget 1,2 mill. kroner til en liten hjullaster til erstatning for en gammel om begynner å dra på årene. Maskinen er ikke egnet for bruk av snøfres. Ved å bytte til en ny maskin så vil utstyret for de ulike maskinene kunne brukes uavhengig av maskintype. Dette vil redusere behovet for ekstra utstyr tilpasset hver enkelt maskin.

0750 – Helse og mestring, 8-seters bil

I budsjettet for 2020 ble det bevilget 0,6 mill. kroner til kjøp av en 8-seters bil i sektor for Helse og mestring (tidligere Velferd, psykisk helse og habilitering). Det har ikke vært mulig å få kjøpt en bil for den prisen. Det anslås at en må betale ytterligere rundt 0,4 mill. kroner. I 2020 er den bilen en har i dag påkostet, og sektoren melder at de da kan bruke den noen år til. Det foreslås derfor bevilget de resterende midlene i 2025.

Tilskudd til andres investeringer

Prosjekt	Tilskudd til andres investeringer (bruttobeløp i 1.000 kroner)	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
0800	Dypvåg kirke universell adkomst	19	0	0	0	0	0
0801	Holt kirke, reparasjon av tak og tårn	2 990	0	0	0	0	0
0802	Brannforebyggende tiltak 4 kirker	10	0	0	0	0	0
0803	Tvedestrand kirke, fasade, vinduer mv.	442	1 000	500	1 000	1 000	0
0809	Sittegressklipper til gravplassene	0	100	0	0	0	0
0810	Holt kirke, navnet minnelund	0	0	100	0	0	0
0811	Dypvåg kirke, forprosjekt og videre tiltak	0	0	0	500	1 000	1 000
	Sum tilskudd til andres investeringer	3 461	1 100	600	1 500	2 000	1 000

0803 - Tvedestrand kirke, fasade, vinduer mv.

I tidligere økonomiplaner er det bevilget noe midler til Tvedestrand kirke, fasade, vinduer mv. Tidligere bevilgninger er brukt til å få utarbeidet en tilstandsrapport, skanne kirka og foreta grundigere undersøkelser. Den første tilstandsrapporten antydte arbeider for over 10 mill. kroner eksklusive merverdiavgift, der noe hastet og noe burde gjøres i et noe lengre perspektiv. Fellesrådet mottok den nye rapporten i midten av oktober 2023. Rapporten viser at tilstanden på kirka er bedre enn forventet. Det er likevel et stort behov for utbedringer. I 2023 og 2024 er det også foretatt laserskanninger av nordveggen og selve kirkerommet for å se utvikling i tilstanden.

Fellesrådet arbeider i 2024 med et forprosjekt for å identifisere og beskrive utbedrende tiltak.

Forprosjektet tar lengre tid enn først antatt, da man først må få godkjenning av vernemyndighetene før man ta kan ta ut nødvendige prøver av murstein og mørtel. Arbeidene med dette vil da kunne gå helt fram mot sommeren 2025.

I sin økonomiplan for 2025-2028 har fellesrådet antydnet behov for 2,0 mill. kroner hvert år i 2025-2027. I kommunens økonomiplan er det foreslått 0,5 mill. kroner i 2025 og 1,0 mill. kroner i 2026-2027. Det lavere beløpet skyldes blant annet fortsatt usikkerhet til hvilke arbeider det haster å få utført. Videre forutsettes det lagt frem egen sak for kommunestyret når forprosjektet er klart og en har mer informasjon om behov for utbedringer. Da må kommunestyret ta stilling til kommunens bidrag i prosjektet.

Riksantikvaren forvalter en tilskuddsordning kalt kirkebevaringsprogrammet. Fellesrådet søkte i 2024 om tilskudd til et forprosjekt for Tvedestrand kirke, men fikk avslag. Det er likevel mulig å søke om tilskudd til de fysiske arbeidene senere. Tilskudd til fysiske arbeider forutsetter kommunalt bidrag. Middelalderkirker er prioritert, men en kan også få tilskudd til andre kirker.

0810 – Holt kirke, navnet minnelund

En navnet minnelund har et felles gravminne hvor det blir satt opp små skilt med navn på den enkelte gravlagte. Det er kun urner som kan settes ned på en minnelund. Det er slike minnelunder på Tvedestrand og Dypvåg kirkegårder, mens det mangler på Holt. Fellesrådet melder om at det er sterkt ønskelig å etablere en minnelund på Holt også, og 0,1 mill. kroner tilrås bevilget i 2025.

0811 – Dypvåg kirke, forprosjekt og videre tiltak

Arbeidsgiverorganisasjonen for kirkelige virksomheter finansierte våren 2024 en tilstandsanalyse av Dypvåg kirke. Analysen omfatter klimaskallet med tilhørende bærende konstruksjoner, samt innvendige og utvendige overflater på klimaskallet. Rapporten avdekket flere alvorlige forhold som var ukjente for kirkevergen. Det er behov for ytterligere undersøkelser som en del av et forprosjekt. Fellesrådet søkte om midler til dette fra kirkebevaringsprogrammet (se omtale på prosjekt 0803), og fikk tilsagn om 1,0 mill. kroner. Dypvåg er en middelalderkirke.

I sin økonomiplan for 2025-2028 har fellesrådet antydnet behov for 1,0 mill. kroner i 2025 og 2,0 mill. kroner hvert år i 2026-2028, men dette er svært usikre beløp. Arbeidene i 2025 vil trolig i stor grad være i et forprosjekt, og vil forhåpentligvis fullfinansieres av tilskuddet fra Riksantikvaren. Det foreslås derfor ingen kommunal bevilgning i 2025. I kommunens økonomiplan er det foreslått 0,5 mill. kroner i 2026 og 1,0 mill. kroner i 2027-2028. Tanken bak lavere beløp enn i fellesrådets økonomiplan er dels at det forutsettes tilskudd og dels at det fortsatt er veldig stor usikkerhet til prosjektets totale omfang.

Det forutsettes egen sak til kommunestyret når forprosjektet er klart. Da må kommunestyret ta stilling til kommunens bidrag i prosjektet.

Andre investeringer, investeringer i aksjer og andeler

Prosjekt	Investeringer i aksjer og andeler (bruttobeløp i 1.000 kroner)	Regnsk ap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
0013	Interkommunal legevakt og øyeblikkelig hjelp-plasser	7 044	2 200	0	0	0	0
0900	Egenkapitalinnskudd KLP	1 462	1 500	1 500	1 600	1 700	1 700
0909	Pågang Næringshage AS, kjøp av aksjer	25	0	0	0	0	0
0910	Etablerersenteret Agder IKS, kapitalinnskudd	25	0	0	0	0	0
0911	Sørlandet Kommunerevisjon IKS, kapitalinnskudd	90	0	0	0	0	0
	Sum investeringer i aksjer og andeler	8 645	3 700	1 500	1 600	1 700	1 700

0900 - Egenkapitalinnskudd KLP

Hvert år må kommunen betale egenkapitalinnskudd til KLP. Det er satt av 1,5 mill. kroner i 2025, 1,6 mill. kroner i 2026 og 1,7 mill. kroner i 2027 og 2028.

Formidlingslån

Prosjekt 0902 Formidlingslån (beløp i 1.000 kroner)	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Utlån til innbyggere i kommunen	19 090	20 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Ordinære avdrag på lån, betalt til Husbanken	5 074	5 300	4 600	5 100	5 600	6 200
Ekstraordinære avdrag på lån, betalt til Husbanken	7 784	0	0	0	0	0
Avsetning til bundet investeringsfond (pga. ekstraordinære avdrag fra innbyggere i kommunen)	30	0	0	0	0	0
Sum utgifter	31 978	25 300	29 600	30 100	30 600	31 200
Bruk av lån til videreutlån (lån i Husbanken)	-19 090	-20 000	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
Mottatte ordinære avdrag på utlån, fra innbyggere i kommunen	-4 318	-4 700	-3 900	-4 300	-4 700	-5 200
Mottatte ekstraordinære avdrag på utlån, fra innbyggere i kommunen	-7 626	0	0	0	0	0
Bruk av bundet investeringsfond (pga. ekstraordinære avdrag fra innbyggere i kommunen)	-187	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-31 222	-24 700	-28 900	-29 300	-29 700	-30 200
Nettoutgift	756	600	700	800	900	1 000

I økonomiplan 2024-2027 var det forutsatt 20 mill. kroner i låneopptak formidlingslån hvert år. Hovedmålgruppa for lån er vanskeligstilte barnefamilier, og etterspørselen etter lån er stor. Det var meldt inn ønske om 30 mill. kroner hvert år, men kommunedirektøren foreslår 25 mill. kroner.

Avdrag kommunen betaler til Husbanken og avdrag kommunen mottar fra våre lånekunder føres også i investeringsregnskapet. Som følge av noen tap, tidsforskyvninger mellom innlån og utlån mv. bruker det kommunen betaler til Husbanken å være et høyere beløp enn det en mottar fra lånekundene. Det betyr at kommunen selv må dekke utbetalinger til avdrag. Differansen varierer fra år til år, og budsjetterte beløp er usikre.

Det er Intrum AS som håndterer det bankmessige i forbindelse med utlånene. Det anslås at kommunen må dekke 0,7 mill. kroner selv i 2025. Beløpet er økt med 0,1 mill. kroner pr. år resten av planperioden. Det er usikkerhet knyttet til beregningene, men økt lånevolum vil ofte øke denne differansen.

Utbyggingsavtaler

For mange år siden ble det inngått utbyggingsavtaler knyttet til boligfelt både på Glastadheia og Lauvåsen, begge inngått etter anleggsbidragsmetoden. Det innebærer at kommunen mottar fakturaer fra entreprenør og anleggsbidrag fra utbygger fortløpende. Begge prosjektene er innarbeidet i revidert budsjett 2024, og vil bli overført til nye budsjettår inntil de er fullført.

Kommunestyret har de siste årene godkjent utbyggingsavtaler etter justeringsmetoden. Det innebærer at utbygger er byggherre, og at kommunen overtar anlegget først når det er ferdig og godkjent. Det er også først på dette tidspunktet at anlegget skal føres i kommunens investeringsregnskap. Investeringsutgifter og -inntekter er like store, så nettobeløpet er 0 kroner.

I de nyeste avtalene er det ikke angitt forventet totalsum eller hvilket år anlegget skal overtas av kommunen. Prosjektene er derfor ikke ført opp i investeringsbudsjettet i denne økonomiplanen. Siden nettobeløpet i investeringene er lik 0 kroner må en komme tilbake i tertialrapportene med budsjettjusteringer når det blir aktuelt.

Nedenfor følger en oversikt over inngåtte utbyggingsavtaler etter justeringsmetoden, der kommunen ikke har overtatt anleggene enda:

- Tangenheia, vedtatt i kommunestyret 22.3.2022 i sak 15. Avtalepart er 899 246 152 Tangenheia AS.
- Skuggevik, vedtatt i kommunestyret 21.3.2023 i sak 27. Avtalepart er 980 377 075 Capnova AS.
- Brennvika, sluttbehandling i kommunestyret 20.6.2023 i sak 65. Avtalepart er 925 621 471

Brennvika Eiendom AS.

Kommunestyret vedtok 16.2.2021 i sak 10 å godkjenne en utbyggingsavtale for en del av Svabukta. Det var knyttet noen forbehold til vedtaket. Pr. utgangen av oktober 2024 er det fortsatt uavklarte forhold i saken, så det er ikke signert noen avtale. Avtalepart er 921 070 314 Rueness Eiendom AS.

Teknikk-, plan- og naturutvalget vedtok 13.6.2023 i sak 27 å legge ut på høring en utbyggingsavtale for Dalhei vest. Avtalepart er 925 700 983 Gjeving Vest AS. Kommunestyret har ikke behandlet avtalen pr. utgangen av oktober 2024.

Mulige investeringsprosjekter i 2025-2028

I denne økonomiplanen er det innarbeidet bevilgninger til mange investeringsprosjekter. Gjennom den administrative budsjettprosessen høsten 2024 har flere behov og mulige prosjekter vært nevnt, uten at bevilgninger gis. Dette skyldes blant annet at det er behov for å vurdere og utrede mer, men ikke minst at kommunens økonomiske evne til investeringer i årene fremover er sterkt begrenset. Videre er det utfordringer på kapasiteten til å planlegge og følge opp investeringsprosjekter. Kommunedirektøren ønsker likevel å nevne noen prosjekter, slik at kommunestyret er forberedt på at prosjekter, hvis mulig, kan bli vurdert i kommende økonomiplaner.

Høsten 2022 tok kommunen i bruk nye Bronsbu barnehage. Det har dukket opp reklamasjonssaker som det etter kommunens mening er leverandørens ansvar å rette opp i. Som omtalt i rapporten pr. 2. tertial 2024 har en måttet engasjere juridisk bistand for å avklare sakene. Hvis den juridiske avklaringen medfører utgifter for kommunen må en komme tilbake til saken.

For å effektivisere renholdet av kommunale bygg er det satt i gang et arbeid for å vurdere bruk av robotvaskere. En regner med at roboter kan brukes noen steder. Dette er noe en ikke har erfaring med, og det må derfor undersøkes nærmere. Dessverre rakk en ikke dette før økonomiplanen ble ferdigstilt, så det kan hende en kommer tilbake til saken allerede tidlig i 2025.

Fra 1.1.2023 ble det offentlige via ny forskrift fra Samferdselsdepartementet pålagt å anskaffe nullutslippskjøretøy ved kjøp eller leasing av nye kjøretøy. Kravet gjelder en stor del av kjøretøyene kommunen bruker i sin virksomhet, men ikke alle. Det er fortsatt under visse forutsetninger lov å kjøpe brukte biler som ikke er nullutslippskjøretøy. Som nevnt over er det avsatt midler til etablering av lademuligheter for tjenestebiler, men det tar tid. Innen helsesektoren leases det i dag mange fossildrevne biler. Det må vurderes om en skal kjøpe ut disse bilene når leasingperioden er utløpt. Dette både av praktiske og økonomiske årsaker. Lademulighetene må være etablert før en kan kjøpe eller lease nullutslippskjøretøy.

I budsjettprosessen er det fremkommet forslag til investeringer som ikke har blitt prioritert. Det gjelder utbedring av uteområdet ved Lyngbakken barnehage og montering av solcellepanel på kommunale bygg. Det sistnevnte kan en blant annet vurdere i kommunens klima- og energiplan som trolig skal utarbeides i 2025.

Dypvåg skole ligger på en festetomt. Kommunestyret vedtok i sak 72/2023 å selge skolen, men vedtok også at kommunen ønsker å eie idrettsplassen. Det må i så fall inngås forhandlinger med Opplysningsvesenets fond (eier av tomta) om pris på dette. Dette må en eventuelt komme tilbake til.

EU har ute på høring et direktiv knyttet til avløpssektoren. Forslaget innebærer svært strenge krav i forbindelse med utslipp, og det vil kunne påvirke investeringsbehovet for kommunen. EU vil trolig fatte alle vedtak angående direktivet innen utgangen av 2024. EU-regelverket må deretter implementeres i norsk regelverk, og det vil ta lang tid.

Bevilgninger fra økonomiplan 2024-2027 som er tatt bort

Det er gjort endringer på flere av investeringsprosjektene som var ført opp i vedtatt økonomiplan 2024-2027, se omtale på flere av prosjektene over. I tillegg er bevilgningen til prosjekt 0304 EI-bil til renholderne fjernet. I forrige økonomiplan var det avsatt midler til ny bil i 2025. Pr. høsten 2024

regner en med at en klarer seg med dagens bilpark i flere år fremover.

Investeringsinntekter

Sum investeringsinntekter (beløp i hele 1.000 kroner)	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Merverdiavgiftskompensasjon fra investeringer	-2 415	-2 750	-1 810	-560
- Merverdiavgiftskompensasjon fra investeringer	-2 415	-2 750	-1810	-560
Tilskudd fra andre	-3 880	-3 560	-4 829	-500
- 0300 Ny barneskole, spillemidler (inkl.Lyngmyrhallen)	-2 000	-2 400	-3 169	0
- 0352 Kaldtlager på Lyngmyr, spillemidler	0	0	-500	0
- 0558 Brennvika, kommunal vei mv.	-720	0	0	0
- 0002 Tvedestrand næringspark, salg av næringsareal (anleggsbidrag VA)	-1 160	-1 160	-1 160	-500
Salg av varige driftsmidler	-9 840	-5 840	-8 840	-7 500
- 0002 Tvedestrand næringspark, salg av næringsareal	-5 840	-5 840	-5 840	-2 500
- 0362 Salg av bygninger, inkl. klargjøring, meglerutg. mv.	-4 000	0	-3 000	-5 000
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-250	0	0	0
- 0908 JC Motio AS, tilbakebetaling ansvarlig lån	-250	0	0	0
Bruk av lån	-36 423	-24 050	-26 621	-24 190
- 0901 Investeringslån	-36 423	-24 050	-26 621	-24 190
Sum investeringsinntekter	-52 808	-36 200	-42 100	-32 750

Flere av inntektene er omtalt under aktuelt prosjekt tidligere i dette kapitlet. Nedenfor omtales kun de inntekter som ikke er omtalt tidligere.

Merverdiavgiftskompensasjon er beregnet ut fra bevilgningene til de prosjektene der en er berettiget til slik kompensasjon.

I 2023 og 2024 har en mottatt i alt 3.913.000 kroner i spillemidler til idretts- og nærmiljøanlegg ved Tvedestrand barneskole. Det er søkt om ytterligere 7.569.000 kroner til, dette omfatter også rehabiliteringen av Lyngmyrhallen. Prosjektene og søknadene er teknisk godkjent av fylkeskommunen, men en må stå i kø for utbetaling av midler. På usikkert grunnlag er det budsjettert med utbetaling i 2025-2027.

I 2015 fikk Agder Kunstfagskole AS (da: SørDans AS) et ansvarlig lån på 250.000 kroner. Kommunestyrets vedtak da lånet ble innvilget innebærer at selskapet skal betale tilbake pengene senest i 2025. Agder Kunstfagskole AS søkte om ettergivelse av lånet i 2022. Kommunestyret behandlet saken i september 2022, sak 65. Kommunestyret avslo søknaden, men vedtok også at en var innstilt på å behandle en slik søknad på nytt innen utgangen av avtaleperioden. I 2023 ble lånet transportert til nyopprettet selskap JC Motio AS, etter godkjenning av kommunen. Kommunedirektøren har lagt inn tilbakebetaling av lån og tilhørende avsetning til ubundet investeringsfond; aksjer og andeler i 2025, jf. gjeldende kommunestyrevedtak.

Med utgangspunkt i investeringsutgifter, merverdiavgiftskompensasjon, salgsinntekter, tilskudd mv. som fremkommer i tabellen over beregner en hvor mye en må lånefinansiere hvert år. Beløpene fremkommer i tabellen.

1.8.3 Utvikling av lånegjeld

Tabellen under viser budsjettert samlet lånegjeld (investeringslån og formidlingslån) ved utgangen av

hvert år i planperioden, samt lånegjeld pr. innbygger. En har brukt innbyggertallet 31.12.2023 for 2023, det var 6 323. For 2024 har en brukt innbyggertall 1.7.2024, det vil si 6 338 personer. Fra 1.1.2025 skal Røysland krets overføres fra Risør til Tvedestrand, og i følge Statistisk sentralbyrå var det 105 innbyggere i den kretsen 1.7.2024. I beregningene under har en for 2025-2028 lagt til disse innbyggerne og dermed brukt et folketall på 6 443 personer.

Samlet lånegjeld	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lånegjeld pr. 31.12., mill. kroner	985,6	992,9	1 008,0	1 008,9	1 014,1	1 015,4
Lånegjeld pr. innbygger, hele kroner	155 871	156 665	156 444	156 591	157 401	157 602

Dersom en ikke regnet med innbyggerne i Røysland krets i beregningene for 2025 ville samlet lånegjeld pr. innbygger vært 159.035 kroner.

Investeringslånene må kommunen betjene selv. Formidlingslånene betjenes i stor grad ved innbetaling fra kommunens "lånekunder". Dersom en deler den samlede låneportefølje i investeringslån og formidlingslån har en følgende bilde:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Investeringslån:						
Lånegjeld pr. 31.12., mill. kroner	800,2	801,0	795,6	776,7	762,5	745,0
Lånegjeld pr. innbygger, hele kroner	126 558	126 380	123 486	120 545	118 344	115 627
Formidlingslån:						
Lånegjeld pr. 31.12., mill. kroner	185,3	191,9	212,3	232,2	251,6	270,4
Lånegjeld pr. innbygger, hele kroner	29 313	30 285	32 957	36 046	39 057	41 975

I planperioden (2025-2028) øker samlet gjeld med 22,5 mill. kroner. Dette fordeler seg med en reduksjon på 56,0 mill. kroner på investeringslån og en økning på 78,5 mill. kroner på formidlingslån. Den økende lånegjelden gjør kommunen mer eksponert for risiko. I beregningene knyttet til formidlingslån har en i 2025-2028 kun regnet med budsjetterte ordinære avdrag. Kommunens lånekunder innbetaler ekstraordinære avdrag som kommunen bruker til å nedbetale ekstra på lån i Husbanken. Siden 2020 har gjennomsnittlige ekstraordinære avdrag vært på i overkant av 6,7 mill. kroner.

Når det gjelder økende lånegjeld knyttet til formidlingslån innebærer det også et risikoelement, da kommunen selv må dekke store deler av eventuelle tap.

Dersom en ikke regnet med innbyggerne i Røysland krets i beregningene for 2025 ville lånegjeld pr. innbygger vært 125.532 kroner for investeringslån og 33.503 kroner for formidlingslån.

2 Kommunedirektør, stab og IKT (200)

2.1 Driftsbudsjettet

2.1.1 Driftstiltak i sektorene

2025-2028 -Tiltaksliste sektorene

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028, drift, kommunedirektørens forslag	2025	2026	2027	2028
20 010 - Fjerne Livsløpsutvalget fra 2028 (062)	0	0	0	-200 000
20 010 - Lisenser som ikke er i bruk sies opp (042)	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
20 010 - Reduksjon Kommunedir. stab - felles kontorutgifter (010)	-47 000	-47 000	-47 000	-47 000
20 010 - Redusere trådløse punkter - IKT-Agder (035)	-200 000	-100 000	0	0
20 020 - Reduksjon kurs og opplæring (069)	-15 000	-15 000	0	0
20 020 - Taksering før innføring av eiendomsskatt på næringseiendom (054)	1 840 000	0	0	0
20 020 - Vakant 0,3 årsverk (053)	-281 000	0	0	0
20 030 - Reduksjon 0,4 årsverk sentralbord/ekspedisjon (011)	-340 000	-340 000	-340 000	-340 000
20 030 - Reduksjon kompetanseheving og kilometergodtgjørelse (031)	-38 000	-38 000	-13 000	-13 000
20 030 - Redusere antall valgkretser (i dag 5 valgkretser) (008)	-200 000	0	-200 000	0
20 030 - Redusere utgifter forbruk fellesfunksjoner (023)	-137 000	-122 000	-122 000	-122 000
20 030 - Vakanser 3 måneder 2025 (079)	-240 000	0	0	0
20 030 - Vakant stilling 0,3 årsverk (022)	-300 000	0	0	0
Sum tiltak	-158 000	-862 000	-922 000	-922 000

062: 20010 - Fjerne Livsløpsutvalget fra 2028

Det foreslås å fjerne Livsløpsutvalget etter inneværende kommunestyreperiode. Det antas reduserte utgifter på ca. 200.000 kroner i 2028.

042: 20010 - Lisenser som ikke er i bruk sies opp

Det foreslås å si opp alle avtaler/lisenser som ikke er i bruk eller nødvendig for daglig drift.

010: 20010 - Reduksjon Kommunedirektørens stab - felles kontorutgifter

Det foreslås å redusere alle poster på ansvar kommunedirektørens stab og felles kontorutgifter. Postene ivaretas på andre ansvar.

035: 20010 - Redusere trådløse punkter - IKT-Agder

Flere av kommunens eldre bygg inneholder trådløse (internett) punkter. Alle punkter som ikke er nødvendige for daglig drift skal tas ned og leveres IKT Agder.

069: 20020 - Reduksjon kurs og opplæring

Det foreslås reduksjon i kurs/opplæring over en toårsperiode på økonomistaben.

054: 20020 - Taksering før innføring av eiendomsskatt på næringseiendom

Det foreslås å innføre eiendomsskatt på næringseiendommer fra 2026.

I forkant av dette må en taksere næringseiendommene. Det foreslås å sette av et beløp på om lag 1,8 mill. kroner til dette i 2025.

053: 20020 - Vakant 0,3 årsverk

Tiltaket forutsetter at det blir holdt vakanser tilsvarende 0,3 årsverk i løpet av 2025.

031: 20030 - Reduksjon kompetanseheving og kilometergodtgjørelse

Reduksjon kurs/opplæring og kilometergodtgjørelse.

011: 20030 - Reduksjon 0,4 årsverk sentralbord/ekspedisjon

Grunnet innsparingskrav digitaliseres sentralbordet, og bemanning ved sentralbord og ekspedisjon opphører. Det vil være åpne dører inn, slik at besøkende som har avtale kan komme inn.

Informasjonsskjermer i inngangspartiet for å kunne søke opp informasjon om kommunale tjenester. Vi har en skjerm som viser aktuell informasjon. Vurdere etablering av ulike drop-in tjenester.

008: 20030 - Redusere antall valgkretser (i dag 5 valgkretser)

Budsjett i 2025 og 2027 er det budsjettet med 450.000 kroner til gjennomføring av valg hvert av disse årene.

Det foreslås en innsparing ved å ha færre valgkretser. Estimert innsparing er 200.000 kroner hvert av disse årene. Nærmere innretning av tiltaket må gjøres i løpet av våren 2025.

023: 20030 - Redusere utgifter forbruk fellesfunksjoner

Annonser kun helt nødvendig pålagt offentlig informasjon i betalte medier. Øvrig annonsering via kommunens hjemmeside og sosiale medier, innsparing kr. 66.000,-.

Reduksjon kontormateriell kr. 26.000

Reduksjon Matvarer til bevertning kr. 10.000,-

Reduksjon Gaver og blomster til representasjon kr. 10.000,-

Reduksjon vedlikehold kontormaskiner kr. 11.000,-

Reduksjon kjøp av inventar kommunehuset kr. 15.000,- i 2025.

079: 20030 - Vakanser 3 måneder 2025

Grunnet rekruttering vil det bli vakanser i en overgangsperiode.

022: 20030 - Vakant stilling 0,3 årsverk

Ansatt redusert stilling (tilrettelegging). Gradvis opptrapping.

2.2 Sektorenes ansvarsområder

Tjenesteområder

Kommunedirektørens staber:

- Personal- og organisasjonsavdelingen har ansvar for blant annet følgende områder: HR, lønn, service- og dokumentcenter, politisk sekretariat, valg, hovedtillitsvalgte og hovedverneombud, bedriftshelsetjeneste, beredskap, samfunnsplanlegging, informasjonssikkerhet, salgs- og skjenkebevillinger, lærlinger, rådgivning mot sektor- og avdelingsledere m.m.
- Økonomiavdelingen har ansvar for blant annet følgende områder: budsjett - og økonomiplanarbeid, regnskap, rapportering, fakturering, innfordring, eiendomsskattekontor, innkjøpskoordinator, finans, rådgivning mot sektor- og avdelingsledere m.m.

I tillegg hører følgende oppgaver til ansvar kommunedirektør, stab, politisk ledelse og IKT:

- IKT-utgifter for hele kommunen med IKT Agder IKS.
- Politiske styringsorgan, revisjon og kontrollorgan.

2.2.1 Nøkkeltall - økonomi og årsverk

2.2.1.1 Driftsbudsjett

Tallene i tabellen nedenfor er oppgitt i hele 1.000 kroner.

2025-2028 - Netto utgift TV

Beskrivelse	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
200 Kommunedirektør, stab og IKT	39 836	44 141	48 437	47 283	47 673	47 223

I kommunedirektørens budsjett er det innarbeidet endringer iblant annet:

- Økte utgifter til IKT-Agder IKS: 573.000 kroner
- Økte andre IKT-utgifter, Norsk helsenett: 100.000 kroner
- Økt møtegodtgjørelse politikere: 200.000 kroner
- Innføring av Livsløpsutvalget og økte faste godtgjørelser: 500.000
- Økte utgifter OFA IKS: 125.000
- Økte utgifter Aust-Agder arkivet: 50.000 kroner
- Økt utgifter til kontrollutvalg og revisjon: ca. 90.000 kroner
- Østre Agder. sekretariat, personvernombud, E-helse og velferdsteknologi og Innsatstrappa: Samlet reduksjon ca. 40.000 kroner
- Lærlinger, økt budsjett med: 1,2 mill. kroner
- Valg i 2025 og 2027: er innarbeidet med 450.000 kroner for disse årene.
- Forslag til endringer i tiltak er også inkludert i budsjett for 2024.

2.2.1.2 Årsverk

2025-2028 - årsverk pr avd

Beskrivelse	Stillingsprosent gjeldende 2024	Stillingsprosent gjeldende 2025	Differanse
200 Kommunedirektør, stab og IKT	2 033	2 039	6
20 010 Kommunedirektør	220	220	0
20 020 Økonomiavdelingen	600	600	0
20 030 Personal- og organisasjonsavdelingen	1 213	1 219	6
20 090 Kommunedirektør og stab, investeringer	0	0	0
20 099 Kommunedirektør og stab, utgående kostnadsbærere	0	0	0

Både økonomiavdelingen og personal- og organisasjonsavdelingen vil i 2025 ha vakante stillinger som et tiltak for å få et budsjett i balanse. Dette blir svært krevende, da en over lengre tid har hatt redusert bemanning, og må prioritere bort arbeidsoppgaver.

Samlet er det foreslått reduksjoner og vakanser på 1,2 årsverk, det er kun 0,4 årsverk som er varige reduksjoner. Årsverk for 2025 er 19,22 årsverk.

2.2.2 Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene

Politiske styringsorgan og kontrollutvalg m.m.

Ordfører 1 årsverk og varaordfører 0,2 årsverk. Ellers utgifter til drift av politisk virksomhet og alle utvalg, samt kontrollutvalg og revisjon.

Fellesutgifter, hovedtillitsvalgte og hovedverneombud

Frikjøp hovedtillitsvalgte for fire arbeidstakerorganisasjoner; Fagforbundet, Utdanningsforbundet, Norsk Sykepleieforbund og Delta, samt hovedverneombud, totalt 1,99 årsverk. Diverse fellesutgifter, kontingenter diverse organisasjoner som KS, Østre Agder m.fl., advokatutgifter, felles interkommunalt personvernombud, felles interkommunal innkjøpsordning (OFA), felles interkommunal e-helse koordinator, salgs- og skjenkekontroller m.m.

IKT-utgifter hele kommunen med IKT Agder IKS

De fleste IKT-utgiftene går gjennom IKT Agder, som drift, lisenser, leie av PC-er, investeringer i nye IKT-systemer m.m. Budsjettet utgjør om lag 16,2 mill. kroner.

Stab Økonomi

Staben har 6 årsverk. Hovedaktiviteter: Regnskap, innfordring, innkjøpsrådgivning, økonomiplan, budsjett, eiendomsskattekontor, tertialrapport og årsberetning, veiledning og bistand til enheter/sektorer, vederlagsberegninger, fakturering.

Stab personal og organisasjonsutvikling

Staben har 9,8 årsverk etter reduksjon av sentralbord og ekspedisjon med 0,4 årsverk. Hovedaktiviteter: Lønn, fravær, pensjon, veiledning og bistand på lønns- og personalområdet. IA-arbeid, personalreglement, veiledning og støtte til ledere og ansatte. Arkiv, post, kommunens hjemmeside, ansattportal, valg, politisk sekretariat, beredskap, informasjonssikkerhet, bevilgninger, vigsler.

2.2.3 Målekart

Fokusområder	Indikator	Mål	Resultat
Brukere	Brukerundersøkelse, score		
Medarbeidere	Medarbeiderundersøkelse, score	4,2	
	Medarbeiderundersøkelse, svarprosent	80%	
	Sykefravær, totalt	4,0 %	
	Sykefravær, korttid	1,5 %	
Økonomi	Budsjettavvik	+/- 0,5%	

2.2.4 Fokusområder

Kommunedirektørnivå inkl. stabene:

- I 2024 ble det iverksatt en større utvikling og omstillingsprosess som har resultert i flere endringer, for å effektivisere driften. Forankring i organisasjonen og videre arbeid med utvikling og omstilling fortsetter i 2025.
- Det vil i 2025 være stort fokus på systematisk og målrettet arbeid for reduksjon av sykefravær i hele kommunen.

- Stabene skal sammen med sektorene bidra til god samhandling for å kunne gi råd, veiledning, opplæring og gjensidig informasjon på en effektiv måte.
- Følge opp IKT-prosjekter i organisasjonen (porteføljestyring), og delta aktivt i styringen av det interkommunale selskapet IKT-Agder IKS.

3 Samfunn og infrastruktur (210)

3.1 Driftsbudsjettet

3.1.1 Driftstiltak i sektorene

2025-2028 -Tiltaksliste sektorene

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028, drift, kommunedirektørens forslag	2025	2026	2027	2028
21 020 - Tilskudd gapahuker, redusere 170.000 (009)	-170 000	-170 000	-170 000	-170 000
21 030 - Reduksjon lønn tilsvarende 0,6 årsverk, halvårsvirkning i 2025 (060)	-300 000	-701 000	-701 000	-701 000
21 030 - Saksbehandler/ingeniør vann og avløp 1 årsverk, selvkost (korr. gebyr og mot bundne fond) (006)	892 000	892 000	892 000	892 000
21 040 - Reduksjon 1 årsverk vaktmester, fra 1.7.2025 (0,5 virkning 2025) (076)	-350 000	-700 000	-700 000	-700 000
21 040 - Skriverstua - fortsatt drift - Innbyggenes hus betaler husleie 70.000 kroner (007)	0	0	0	0
21 040 - Utleie Rådhuset, økte inntekter (037)	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
21 050 - Renhold - redusert 1 årsverk, halvtårsvirkning 2025, deretter økes til 1,5 årsverk fra 2026. Ses i sammenheng med kjøp av robotvaskere. (024)	-340 000	-970 000	-970 000	-970 000
21 060 - Kultur, reduksjon tilskudd til diverse (065)	-95 000	-95 000	0	0
21 060 - Økning fritidskort til barn og unge, dekkes av egen ramme (066)	0	0	0	0
Sum tiltak	-388 00	-1 769 000	-1 674 000	- 1 674 000

009: 21020 - Tilskudd gapahuker, redusere 170.000

Det foreslås å ta ut tilskudd til gapahuker på 170.000 kroner i hele økonomiplanperioden.

060: 21030 - Reduksjon lønn tilsvarende 0,6 årsverk, halvårsvirkning i 2025

Medarbeider går av med pensjon fra andre halvår. Det foreslås nedjustering med et halvt årsverk for 2025 og ett årsverk fra 2026. På grunn av selvkost er det kun regnet innsparing på 0,6 årsverk helårsvirkning.

006: 21030 - Saksbehandler/ingeniør vann og avløp 1 årsverk, selvkost (korr. gebyr og mot bundne fond)

For å møte de nåværende utfordringene og sikre en bærekraftig drift av avdelingen, er det nødvendig å ansette en ny VA-saksbehandler/ingeniør i 100% stilling. Dette vil bidra til å redusere etterslepet og sikre at de lovpålagte oppgavene håndteres. En slik styrking av avdelingen vil være til fordel for både ansatte og innbyggere, og bidra til å opprettholde et akseptabelt kvalitetsnivå i tjenesten. Stillingen finansieres i sin helhet innenfor selvkostområdet, slik at den økonomiske konsekvensen av stillingen blir noe økt gebyr innenfor selvkostområdet.

076: 21040 - Reduksjon 1 årsverk vaktmester, fra 1.7.2025 (0,5 helårsvirkning 2025)

Vaktmester går av med pensjon. Det foreslås nedjustering med ett årsverk med helårsvirkning fra 2026.

007: 21040 - Skriverstua - fortsatt drift 2025 - Innbyggernes hus betaler husleie 70.000 kroner

I konsekvensjustert budsjett er det lagt inn budsjett til drift av Skriverstua på 30.000 kroner. Da er det ikke forutsatt noen aktivitet i huset.

Dersom Innbyggernes hus fortsatt skal ha aktiviteter i huset, må det legges inn ytterligere 70.000 i budsjettet til driftsutgifter, til sammen 100.000 kroner. Tiltaket forutsetter at Innbyggernes hus betaler husleie på 70.000 kroner og at det ikke er kommunal virksomhet i huset. Dersom det skal være kommunalt ansatte i huset, vil kommunen måtte ta sin andel av dette som blir 35.000 kroner.

En jobber med å finne alternative lokasjoner til Frivilligsentralen. Dette ses også i sammenheng med gjennomgang av bruk av flere kommunale bygg for å redusere driftsutgiftene til disse.

21040 - Utleie Rådhuset, økte inntekter

Øke utleie av bygget og dermed inntekter ved utleie av bygget. Bygget og rommene bør kunne leies ut til arrangementer gjennom hele året i større grad enn i dag. Antar mulighet for økning på ca. kr. 25 000. Lokalleie økes da til 65.000 kroner pr år.

024: 21050 - Renhold - redusert 1 årsverk, halvtårsvirkning 2025, deretter økes til 1,5 årsverk fra 2026. Ses i sammenheng med kjøp av robotvaskere.

Det er foreslått å anskaffe robotvaskere for å effektivisere renholdsarbeidet. Som en effekt av dette antas det en reduksjon på 1,5 årsverk fra 2026. Estimater kan være noe usikkert.

For å realisere nedtrekk i årsverk må det kjøpes inn renholdsmaskiner for å lette arbeidet. Kostnad til innkjøp av maskin, hvilke type maskin og eventuell kostnad med tilpassing av bygget til maskinen er ikke avklart. Kuttet i antall årsverk er høyt i forhold til hva renholdsleder har estimert som effekt av nye maskiner. En vil gjøre utredninger rundt de ulike faktorene i løpet av første halvår.

065: 21060 - Kultur, reduksjon tilskudd til diverse

Avvikling ansvarsområder: støtte til barn/ungdomsarbeid, støtte idrett og støtte til frivillige lag/organisasjoner:

60 000,- blir overført til fritidskort. Resten er innsparing.

Ordningen med utlysning av kulturmidler avvikles og erstattes med fritidskort. Fritidskortet vil være en indirekte støtte til lag, foreninger og organisasjoner som vil dekke kontingenter, reiser osv. til medlemmer med behov.

066: 21060 - Økning fritidskort til barn og unge, dekkes av egen ramme

Innføring fritidskort i 2025. De politisk vedtatte 60 000,- foreslås styrket med ytterligere 60 000,- (totalt 120 000,-). Måltrettet tiltak for at barn/unge fra familier med lav inntekt kan delta i organiserte fritidsaktiviteter. Forebygging av utenforskap og inkludering i fritidsaktiviteter.

Driftsmessige konsekvenser av investeringene i sektoren

Det er i investeringsbudsjettet satt opp flere investeringstiltak i sektoren, se kapittel investeringer. Det vil være driftsmessige konsekvenser av disse, både som økte utgifter og innsparinger. Det er foreløpig ikke satt opp noen beløp for disse. En vil komme tilbake med mer informasjon om de driftsmessige konsekvensene av investeringstiltakene på et senere tidspunkt.

3.2 Sektorenes ansvarsområder

Tjenesteområder

Sektoren for samfunn og infrastruktur har ansvar for følgende arbeidsområder:

Forvaltning og plan, inkludert næring: Plansak, byggesak, kart/GIS og oppmåling, Landbruk, Miljø og naturressursforvaltning, separate utslippsanlegg og næring.

Avdeling for Kulturskole: Kulturskolen Øst i Agder, samarbeid for 4 kommuner, musikk, dans og visuell kunst.

Avdeling for Kommunalteknikk: Veg, Veilys, Vann, Vannverk, Avløp og renseanlegg, Parker og off. lekeplasser, Maskin/Verksted, Skjærgårdstjeneste og Badepark.

Avdeling for Bygg og Anlegg: Eiendom og Bygningsdrift, vaktmestertjenester for kommunale bygg og for boligstiftelsen, Havn og Havneanlegg.

Avdeling for Fellestjenester: Renhold og innemiljø, boligkontor og boligsosialt arbeid, frivilligsentral, kultur, bibliotek, folkehelse og NAV Tvedestrand.

3.2.1 Nøkkeltall - økonomi og årsverk

3.2.1.1 Driftsbudsjett

Tallene i tabellen nedenfor er oppgitt i hele 1.000 kroner.

2025-2028 - Netto utgift TV

Beskrivelse	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
210 Samfunn og infrastruktur	49 355	30 182	75 989	68 303	61 825	58 121

Kommunalteknikk

I budsjettet for kommunalteknikk er det innarbeidet konsekvenser av tiltak fra forrige år som oppfølging av veiplan og vedlikehold av veier. Det er innarbeidet konsekvenser av ny avtale om brøyting og oppdaterte avtaler om vaktgodtgjørelser for vaktmesterne.

Videre er det innarbeidet økte utgifter til Østre Agder brannvesen.

Nye driftstiltak innen vann og avløp som f.eks. utskifting av sivbed, pumper på avløp og utslippstillatelse for Gjeving er inkludert i driftsbudsjettet. Ellers er vann, avløp og feiing oppdatert med prisstigning på sentrale poster.

Det er også innarbeidet nytt årsverk på vann og avløp som i sin helhet dekkes over selvkostfeltet. Se beskrivelse av tiltak ovenfor.

Bygg- og anlegg

Forsikringspremier er varslet ca. 20% opp for 2025.

Revidert avtale for utleie av Idrettsparken mellom kommunen og fylket utarbeides i slutten av 2024.

Det er tatt med driftsutgifter for nedstengte kommunale bygg fram til avhending er utført. Skolene forventes avhendet innen 31. desember 2025.

Forventede utgifter for å holde en akseptabel drift er lagt for grunn i budsjett for 2025.

Avdeling for fellestjenester

Det er foreslått å anskaffe robotvaskere for å effektivisere renholdsarbeidet. Som en effekt av dette antas det en reduksjon på 1,5 årsverk fra 2026. Estimater kan være noe usikkert.

For å realisere nedtrekk i årsverk må det kjøpes inn renholdsmaskiner for å lette arbeidet. Kostnad til

innkjøp av maskin, hvilke type maskin og eventuell kostnad med tilpassing av bygget til maskinen er ikke avklart. Kuttet i antall årsverk er høyt i forhold til hva renholdsleder har estimert som effekt av nye maskiner. En vil gjøre utredninger rundt de ulike faktorene i løpet av første halvår.

På ansvaret for kultur reduseres budsjettet for tiltak til ulike formål.

Frivilligsentralen skal jobbe aktivt for å utvikle frivillighet og rekruttere frivillige. Sentralen skal prioritere sin bindeleddfunksjon og styrke samhandlingsarenaer mellom frivillig sektor og Tvedestrand kommune.

Nav Tvedestrand reduserer årsverkene fra 4,2 til 3,3 årsverk i flyktningtjenesten. Bakgrunnen for reduksjonen er dels utvikling i antall flyktninger og dels at felles bemanningsnorm for NAV Øst i Agder økte.

Kulturskolen Øst i Agder

Samarbeidet med Vegårshei, Risør og Gjerstad kommune fortsetter. Opptak skjer 2 ganger pr år.

3.2.1.2 Årsverk

2025-2028 - årsverk pr avd

Beskrivelse	Stillingsprosent gjeldende 2024	Stillingsprosent gjeldende 2025	Differanse
210 Samfunn og infrastruktur	6 781	6 981	200
21 010 Samfunn og infrastruktur, sektorleder	100	100	0
21 020 Forvaltning og plan	1 080	1 080	0
21 030 Kommunalteknikk	1 550	1 650	100
21 040 Bygg og anlegg	1 385	1 405	20
21 050 Renhold	1 340	1 340	0
21 060 Bibliotek, kultur og frivilligsentral	320	320	0
21 070 Fellesavdeling Samfunn og infrastruktur	0	100	100
21 080 Kulturskolen	871	871	0
21 090 Samfunn og infrastruktur, investering	135	115	-20
21 099 Samfunn og infrastruktur, utgående kostnadsbærere	0	0	0

Arbeid med investeringsprosjekter: Redusert fra 1,35 til 1,15. Bakgrunnen for dette er at avdelingsleder bygg har vært budsjettert med 50% investering. 0,2 flyttes derfor fra investering til bygg og anlegg.

Kommunalteknikk har ansatt en ny ingeniør med ansvar for drift av vei og parkering fra 1. januar 2025. Dette gir endring med 1 ekstra årsverk. Denne stilling kom inn som tiltak i 2024.

Sektoren har fått tilført stilling fra tidligere Velferd, psykisk helse og habilitering til fellesavdelingen.

Summen av tiltak medfører netto reduksjon på 0,5 årsverk. Sektoren har etter dette 69,31 årsverk.

3.2.2 Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene

Kommunale veier

Nye brøyteavtaler er inngått, og noe rassikring er under arbeid. Veidriften er stadig mer utfordrende med små rammer til vedlikehold.

Vei og gatelys

Vedlikehold og oppfølging av over 1400 veily. Prosjektet for ombygging av gatelys til LED er noe forsinket og vil bli slutført i 2025. Kostnadene til strøm og vedlikehold forventes da å reduseres.

Park, grøntareal, lekeområder, badeplasser og badepark

Vedlikehold og opprydding, samt følge opp områdene.

Skjærgårdspark

Drift av skjærgårdsrenovasjon, oppfølging av friluftsområder i samarbeid med Statens Naturoppsyn. Kontrolloppgaver for politiet, og oppdrag for Flødevigen med tanke på fiskereservat og Raet nasjonalpark.

Parkering

Kontroll av kommunale parkeringsplasser fordelt på Sentrum, Lyngmyr, Borøy og Gjeving, samt oppfølging av klager og skilting av alle områdene.

Vannforsyning og ledningsnett

Vannforsyningen består av et vannverk og 3 høydebasseng inkl. 10 pumpestasjoner for vann. Det er behov for jevnlig lekkasjesøk spesielt i forbindelse med mange sjøledninger, og oppfølging av skjøter. Vannkvaliteten i kommunen er god, og anlegget kan enkelt kobles sammen med Krokvåg vannverk i en krisesituasjon. Ved realisering av nye boligområder vil det være fokus på tilstrekkelig vannforsyning og brannvann, herunder Nes og Borøy i budsjettperioden..

Avløp og avløpsnett

Kommunen har et renseanlegg på Gjeving og et renseanlegg på Tangen. I tillegg er det 78 pumpestasjoner for avløp som transporterer avløpsvannet fram til renseanleggene. Ledningsnett i kommunen har stor variasjon i kvalitet, og har mye fremmedvann fra taknedløp og overvann. Dette er sterkt økende med større regnintensitet. Det resulterer i overløp i perioder med mye nedbør. Rehabilitering av avløpsnett er viktig satsningsområde fremover. Den økonomiske situasjonen framover vil styre forholdet til rehabilitering av nettet. For nyanlegg vil man ta dette opp i utbyggingsavtaler når nye planområder skal realiseres. I tillegg legges det mer fokus på gode tekniske planer for alle tiltak i tidlig fase og før byggesakene og plansakene kan behandles. (byggesaker og regulering).

Plan og oppmåling/byggesaksforvaltning

I 2025 vil revisjon av kommuneplanens arealdel sannsynligvis bli ferdigstilt. Områdeplan for Sentrum Nord vil igangsettes. Interkommunal kommunedelplan for ny E18 Dørdal – Tvedestrand blir sannsynligvis igangsatt. Flere andre planoppgaver følger. Lage ny planstrategi, og behandle private planforslag.

Behandling av private planforslag, byggesaker og kart/oppmålingsforretninger er basert på selvkostprinsipp. Kostnader over tid dekkes av gebyrinntekter.

Bygningsdrift

Tjenesten består i drift og vedlikehold av ca. 38.000 m² bygningsmasse. Utflyttede skoler jobbes for å få avhendet i 2025.

Det er mye etterslep på vedlikehold på grunn av manglende midler over flere år. Dette gjelder spesielt bygningsmasse knyttet til helsesektoren. Midler for å ta litt igjen dette er avsatt, og vil foreslås i årene fremover.

Det er viktig at nye og oppussede bygg får tilstrekkelig midler til å opprettholde den gode kvaliteten som kommunen overtok byggene på. Tekniske installasjoner blir stadig en større del av

bygningssmassen, og det er viktig med ordentlig serviceavtaler på disse. Driftsmidler for dette er avsatt.

Havner og farleder

Tjenester for drift av havner har etterslep på havner/. Planlegging er tatt inn i budsjett for 2025, med forslag oppstart utbedringer i 2026. Det vil i planleggingen etableres en prioriteringsrekkefølge for utbedring av brygger i kommunen. Noe driftsmidler til nødvendige reparasjoner er avsatt.

Havn og brygger

Budsjettet omfatter drift av kommunale brygger, samt gjestehavn og 130 utleiéplasser. Det tas avgift fra godsleveranser til Hagefjord, Gjeving og Dypvåg brygger. Det må gjøres omfattende investeringer i havna som følge av slitasje og manglende vedlikehold. Dette blir en del av prosjektet med kartlegging og planlegging som vil utføres i 2025.

Kulturskolen Øst i Agder

Interkommunal kulturskole for 4 kommuner. Fagområdene er visuell kunst, musikk og dans. Kulturskolens samfunnsoppdrag er forankret i Opplæringslovens paragraf § 13-6.

Billettinntekter på forestillinger skal være et nullsumspill. Inntektene skal dekke utgifter til kostymer, ekstrahjelp, leie og lys/lyd.

Avdeling for fellestjenester:

Renhold

Tjenesten består i renhold og innemiljøtiltak for kommunens bygningssmasse, som for tiden er 27 bygg. På sommerstid rengjøres også toalettene og turistkontoret på Familiehuset. I tillegg gjøres det renhold i bygg som leies av kommunen til kommunale tjenester som Nav. Avdelingen får oppdrag fra boligstiftelsen og sykehjem for å gjøre rent kommunale boliger.

Folkehelse

Rollen som folkehelekoordinator er lagt til samfunn og infrastruktur i fellesavdelingen fra høsten 2024. Oppdatert folkehelseoversikt vedtas i kommunestyret i desember og legger føringer for arbeidet i 2025.

Boligkontor og boligsosialt arbeid

Boligstiftelsen eier 95 boliger av dette er det 18 som er familie boliger. Det utgjør 19 % av boligmassen vår. Det er vanskelig å skaffe flere egne boliger til familier fordi Husbanken ikke gir tilskudd til utleieboliger lenger. Dette vil antagelig være utfordrende også i 2025.

I de tre første månedene av 2024 var det særregler i forbindelse med de høye strømavgiftene, da var beløpet for øvre grense for inntekt hevet, slik at flere skulle få strømstøtte. Da var det gjennomsnittlig 175 søkere som fikk innvilget bostøtte og strømstøtte hver måned. Fra april er det gjennomsnittlig 120 søker som får bostøtte hver måned. Det antas at det er dette omfanget som vil være gjeldende for 2025.

Kommunen har mange søkere på Startlån. Pr. november 2024 er det kommet 35 søknader. I 2024 ble siste tilskudd gitt i juli. Kommunen har igjen en liten rest, men ikke nok til å innvilge søknader som kom etter juli. En økning her som foreslått i budsjettet for 2025 er et viktig tiltak for at flere skal få eie egen egnet bolig.

Boligteam er tverrfaglig sammensatt og har møter hver måned. Dette fortsetter også i 2025.

Kultur

Stillingen til kulturrådgiver består av faste oppgaver og forvaltning (spillemidler, søknader, henvendelser, sekretær Jarls Ungdomsfond, 17. mai, den kulturelle skolesekken og spaserstokken,

ung kulturmønstring osv.) som utgjør ca. halvparten av 70%-stillingen. I den resterende tiden skal det jobbes med diverse prosjekter i 2025 som eksempelvis:

- Ferdigstilling av ny kultur- og idrettsplan. Dette vil definere kommunen sin satsing på kultur/idrett, basert på folkemøter og medvirkningsprosesser.
- Fritidskort: Innføring og forvaltning
- Rådhuset: Styrking og utvikling av Rådhuset sammen med frivilligheten (mer bruk og flere aktiviteter, bedre teknisk infrastruktur, innvendig lett renovering og oppgradering)
- Sommerskole: Søke midler og samarbeide med lag osv. om gratis sommeraktiviteter for barn/unge.

Biblioteket

Biblioteket ønsker å jobbe for god ressursutnyttelse og mer tilgjengelighet for publikum utenom betjent åpningstid ved meråpent bibliotek fra 2025. Sentralt er også Leselyststrategien Sammen om lesing 2024-2030. Strategien kan utløse tiltaksmidler for 2025 samarbeid med helsestasjon og barnehager.

Frivilligsentralen

I 2025 vil frivilligsentralen prioritere sin bindeleddfunksjon og styrke samhandlingsarenaer mellom frivillig sektor og Tvedestrand kommune. Dette skal skje på frivillighetens premisser og i de nederste trinnene av Innsatstrappa. Folkehelse skal være grunnleggende for all satsing i sentralen og verktøyet: *ABC for god psykisk helse* vil bli hovedmetode i dette arbeidet i 2025.

Videre er det plan om å fortsette samarbeidet med NAV, samarbeidsprosjekt om husmorvikar med helsestasjonen, oppfølging av frivillige og regelmessige møter med dem og søknad om tilskuddsmidler og prosjektmidler til diverse aktiviteter.

NAV Tvedestrand

Tvedestrand er del av Interkommunalt NAV kontor med økonomisk sosialhjelp, flyktningkontor, voksenopplæring for flyktninger, kvalifiseringsprogram og attføringsbedrifter.

Målet for NAV Øst i Agder er å redusere antall som lever av økonomisk sosialhjelp, både over og under 30 år. Det jobbes for å få ned utbetalingene, men vi ser at økte levekostnader til strøm, mat og bensin påvirker utbetalingene, noe som også kan være gjeldende i 2025. For å få ned utbetalingen jobbes det med avklaring av arbeidsevne, avklare rett til andre ytelser, arbeidsrettet aktivitet og økonomisk råd og veiledning.

I budsjettet er det forutsatt mottak av 30 flyktninger. Det fremmes egen sak om bosetting av antall flyktninger.

Næringsutvikling

Salg av næringsområder ved A67 Tvedestrand næringspark vil fortsette, og avdelingen har et sterkt fokus på næringsutvikling gjennom forvaltning av regionalt næringsfond, videreutvikling og samarbeid om utvikling av destinasjonen Tvedestrand om ellers gjennomføring av tiltakene i strategisk næringsplan.

3.2.3 Målekart

Fokusområder	Indikator	Mål	Resultat 2023
Brukere	Brukerundersøkelse, score		
Medarbeidere	Medarbeiderundersøkelse, score	4,2	

Fokusområder	Indikator	Mål	Resultat 2023
	Medarbeiderundersøkelse, svarprosent	60 %	
	Sykefravær, totalt	6 %	
	Sykefravær, korttid	1,1 %	
Økonomi	Budsjettavvik	+/- 0,5%	

var ikke

3.2.4 Fokusområder

- Fokus på godt arbeidsmiljø og fornøyde brukere og innbyggere
- Implementere ny organisering i sektoren for å effektivisere driften
- God samfunnsutvikling gjennom ferdigstillelse av kommuneplanens arealdel og utviklingen av sentrumsnære områder, for å skape vekst i og rundt sentrum.

4 Læring og oppvekst (220)

4.1 Driftsbudsjettet

4.1.1 Driftstiltak i sektorene

2025-2028 -Tiltaksliste sektorene

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028, drift, kommunedirektørens forsalg	2025	2026	2027	2028
22 010 - Felles sektorleder med Risør 50%, 4 mnd. (073)	-230 000	0	0	0
22 010 - Reduksjon kurs og opplæring - LO, flere ansvar (072)	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
22 045 - 1151313: Reduksjon høst 25- Sandøya skole 40 % (029)	-135 000	-323 000	-323 000	-323 000
22 045 - 1151314- Reduksjon høst 25- Sandøya skole og SFO 40 % (033)	-114 000	-272 000	-272 000	-272 000
22 045 - 1151910- Vakanse helårlig- Tvedestrand barneskole 110 % (041)	-871 000	-871 000	-871 000	-871 000
22 080 - 1101613- Vakanse høst 25- spesialpedagogisk team 80 % (040)	-278 000	0	0	0
22 080 - 1101613- Vakanse vår 25- spesialpedagogisk team 40 % (039)	-194 000	0	0	0
Sum tiltak	-1 922 000	-1 566 000	- 1 566 000	-1 566 000

073: 22010 - Felles sektorleder med Risør 50%, 4 mnd.

Tiltaket innebærer 4 måneder med 50% sektorleder i 2025.

Felles oppvekstkontor med Risør, utredes og avklares i løpet av mars måned.

072: 22010 - Reduksjon kurs og opplæring - LO, flere ansvar

Det gjøres reduksjoner i kurs- og opplæringsbudsjettet for Læring og oppvekst. Det foreslås reduksjoner under følgende poster: sektorleder, under spesialpedagogiske tjenester og under fellestiltak. Til sammen 100.000 kroner.

029: 22045 - 1151313: Reduksjon høst 25- Sandøya skole 40 %

Grunnet lavere elevtall fra høsten 2025, reduseres lærerårsverk med 0,4 stilling. Dette er i tråd med tildeling til Sandøya skole når elevtallet går under 12 elever.

033: 22045 - 1151314- Reduksjon høst 25- Sandøya skole og SFO 40 %

Tiltaket er knyttet til elevtall ved Sandøya skole. Ved færre enn 16 elever tas ressursen ned med en 20 % fagarbeiderstilling på SFO og 20% fagarbeiderstilling. Dette vil få virkning fra høsten 2025.

041: 22045 - 1151910- Vakanse helårlig- Tvedestrand barneskole 110 %

Det holdes tilbake ett lærerårsverk og 0,1 assistentårsverk. Tiltaket er helårlig.

Sees i sammenheng med drift av bibliotek, der 50 % av stillingen sees i sammenheng med to-lærer. Resten av stillingen skal samordnes med to-lærer og timer satt av til spes.ped.

040: 22080 - 1101613- Vakanse høst 25- spesialpedagogisk team 80 %

For høsten 2025 antas det at man kan ha en vakanse i tjenesten, grunnet samordning med andre tjenester og reduksjon i tjenestetimer. Total antas det at det vil være en reduksjon på 80 % for høsten.

039: 22080 - 1101613- Vakanse vår 25- spesialpedagogisk team 40 %

Grunnet samordnede tjenester er det vakanser i tjenesten for våren 2025, (To spesialpedagoger har permisjon/jobber i annen tjeneste i til sammen 40 %).

4.2 Sektorenes ansvarsområder

Tjenesteområder

I sektor for læring og oppvekst driftes de tre kommunale barnehagene: Lyngbakken barnehage som ligger i sentrum, Bronsbu barnehage som ligger i sentrum og Holt barnehage. I tillegg er det tre private barnehager i Tvedestrand: Knatten barnehage på Gjevning, Vestre Sandøya barnehage og Blåbærskogen naturbarnehage som ligger på Glastadheia.

Sektoren har ansvaret for tilskudd til private barnehager, barnehageopptak, er tilsynsmyndighet og skal sørge for spesialpedagogiske tiltak for barnehagebarn.

Sektoren har ansvaret for skolene i Tvedestrand: Tvedestrand barneskole med Vestre Sandøya skole og Lyngmyr skole. Barneskolen driver SFO fra 1.-4 trinn. Det er også en mestringsbase ved Tvedestrand barneskole og en forsterket skoleavdeling ved Lyngmyr skole.

Sektoren har ansvaret for skoleskyss, voksenopplæring, Leirskolen AS, drift av oppvekstkontoret, rådgivning innen oppvekst samt ledelse og administrasjon av sektoren.

Sektor for læring og oppvekst favner barnet fra før det fyller 1 år til det går ut av 10. klasse på ungdomsskolen. En felles oppvekstsektor gjør samarbeidet mellom barnehage og skole enda tetter og bedre. Alle overgangene, der barn er mest sårbare, skal bli bedre ivaretatt.

Mange av satsingene for barn og unge i Tvedestrand kommune omfatter både barnehage og skole, det å få jobbe felles med disse satsingene er en stor styrke.

Sektoren har over tid vært preget av omstilling. Ny barneskole er tatt i bruk og er inne i sitt andre driftsår. Ny barnehage på Holt ble tatt i bruk fra 1. august 2024. Kulturarbeid er et viktig og stort arbeid i både barnehage og skole. Vi er heldige som har fått nye og flotte bygg for både barnehage og skole.

4.2.1 Nøkkeltall - økonomi og årsverk

4.2.1.1 Driftsbudsjett

Tallene i tabellen nedenfor er oppgitt i hele 1.000 kroner.

2025-2028 - Netto utgift TV

Beskrivelse	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
220 Læring og oppvekst	149 367	151 962	161 618	162 999	162 999	162 999

Sektoren har hatt mye fokus på omorganisering og kulturbygging de siste årene. Ny barnehage på Bronsbu, ny barneskole og nå ny barnehage på Holt. Alle enhetene er nå i drift.

I budsjett ser man en økning fra 2024 til 2025, dette skyldes en rekke faktorer. De største postene er omtalt under:

Når det gjelder reduksjoner på utgiftssiden/økte inntekter er det i hovedsak reduserte poster i budsjett knyttet til kurs, skyss, skolemateriell og noe ressurser som er tatt ned knyttet til ekstraordinære ressurskrevende brukere, dette siste er det nå tatt høyde for i skolebudsjettene. Videre er det tatt inn en forventning om høyere inntekter knyttet til IMDI-midler. Totalt svarer disse postene seg til omlag **3,7 millioner kroner**.

Økte utgifter/reduerte inntekter er i hovedsak knyttet til lønnsøkning og sosiale kostnader, denne

posten alene svarer seg til omkring **4,5** millioner, videre ser det ut for at vi får en økt kostnad knyttet til kjøp fra kommuner (gjestebarner og gjesteelever) på **1,4** millioner kroner. Tilskudd til private barnehager øker også, og vil antakelig øke med **3,8** millioner for neste budsjettår. Dette kan forklares med at Blåbærskogen naturbarnehage har satt i stand og fått godkjent ytterligere 14 nye plasser, og er nå godkjent for 42 plasser mot 28 i fjor.

Vi vil få mindre inntekter på SFO som følge av at det er bestemt nasjonalt at det skal tilbys gratis SFO i kjernetiden til elever som går i 1.-3. klasse. Det vurderes også om 4. trinn skal inn i ordningen fra høsten 25, dette siste forslaget er det ikke tatt høyde for i budsjett. Når det gjelder tap av inntekt knyttet til dette tiltaket får kommunen kompensert dette via statsbudsjett, men det oppleves ikke at det kompenseres i full grad den kosten kommunen har med økt bemanning til flere barn i SFO. Vi får mindre inntekter også knyttet til oppholdsbetaling i barnehage, her er makspris nå 2000 kroner, i 2025 vil dette få helårlig virkning. Totalt vil denne reduksjonen i inntekter svare seg til omkring **1,5** millioner kroner.

Vi må også ta høyde for at vi får en mindreinntekt knyttet til gjesteelever på omkring **2,1** millioner kroner, her er gjesteelevs inntekter fra Røysland på omkring 1,5 millioner kroner inkludert.

I tillegg må en se tiltak som er spilt inn fra sektoren i sammenheng med ovennevnte, her er det særlig tiltak om innsparing på årsverk ved både barneskolen, Sandøya skole og spes.ped. barnehage som gir effekt inn i budsjett. Sandøya skole reduseres med til sammen 80 % stilling fra og med høsten 2025, som følge av at elevtallet ser ut til å bli 10 elever. Tvedestrand barneskole er tatt ned med 1,1 stilling knyttet til to-lærer system og individuelt tilrettelagt opplæring. Videre ser en for seg en vakanse knyttet til spesialpedagogisk team barnehage. Den siste vakansen er nok noe usikker. Til slutt har en også en vakanse på sektorleders kontor i de 4 første månedene, der det er delt sektorleder med Risør kommune.

4.2.1.2 Årsverk

2025-2028 - årsverk pr avd

Beskrivelse	Stillingsprosent gjeldende 2024	Stillingsprosent gjeldende 2025	Differanse
220 Læring og oppvekst	17 598	17 599	1
22 010 Læring og oppvekst, ledelse og administrasjon	250	250	0
22 020 Lyngbakken barnehage	2 190	2 190	0
22 025 Bronsbu barnehage	2 140	2 140	0
22 030 Holt barnehage	1 307	1 284	-23
22 040 Lyngmyr skole	3 260	3 275	15
22 045 Tvedestrand barneskole	7 571	7 580	9
22 080 Læring og oppvekst, fellesoppgaver	880	880	0

Årsverk er i tråd med budsjett. Tilpasninger til ny barneskole er iverksatt, det var opprinnelig 72,8 årsverk ved Tvedestrand barneskole, men det er redusert med 1,1 årsverk til 71,7. I tillegg går elevtallet på Vestre Sandøya skole ned slik at årsverkene går ned med 0,8 til 2,2 årsverk fra høsten 2025. Ved inngangen til 2025 vil skolen til sammen ha 74,7 årsverk, fra august 2025 vil årsverkene være 74,1.

Lyngmyr hadde for 2024 32,6 årsverk, i tillegg fikk de 0,15 ekstra årsverk til sosiallærer fra august 24. Ved inngangen til 2025 har skolen 32,75 årsverk.

Holt barnehage driftes for vårhalvåret 25 med 3,3 avdelinger og 12 årsverk. Fra august 2025 vil det være behov for 14 årsverk knyttet til drift av 4 avdelinger med 72 barnehageplasser.

Spesialpedagogiske tiltak barnehage fikk økt sine årsverk med 0,5. Dette for å løse lovpålagte oppgaver i forbindelse med §§ 31 og 37 i lov om barnehager (vedtak spesialpedagogiske hjelp og vedtak om behov for ekstra tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne). Det vil antakelig bli noe vakanse knyttet til denne tjenesten grunnet i behov for vedtak.

Årsverk etter konsekvensjusteringer er som vist i oversikten, men det er noe forskyvning mellom vår og høst. Det totale tallet for hele året er beregnet til ca. 176 årsverk. Tallet er beregnet på 175 årsverk vår og 177 årsverk høst. Ved utgangen av desember 2025 vil det altså ligge an til at det er 177 årsverk i sektoren. Dette har med drift av 4 avdelinger på barnehagen i Holt å gjøre.

4.2.2 Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene

Barnehager

Tabellen under viser godkjente plasser i barnehagene i Tvedestrand pr. 1.1.25. Det er nå godkjent for 78 plasser i Holt barnehage og 42 plasser i Blåbærskogen barnehage.

For å se på utvikling er det i tabellen tatt med tall for de 4 siste årene. Det har i et par år vært en nedgang i antall godkjente barnehageplasser, men dette er nå på vei opp igjen. Det er fullt i de fleste av barnehagene våre pr 15. desember 25. Det er ledig kapasitet på Gjeving og på Sandøya.

Godkjente plasser	2021	2022	2023	2024 vår	2024 høst	2025
kommunale barnehager	260	261	276	280 (+14*)	298 (+14*)	298 (+14)
Ordinære private barnehager	124	124	84	84	98	98
Private familiebarnehager	10	10	5	0	0	0
Totalt	394	395	365	364 (+14*)	396 (+14*)	396 (+14)

(Merknad til tabellen over: *14 plasser til sammen- godkjente, men ikke tatt i bruk i Bronsbu- og Lyngbakken barnehager.)

Framskrevet tall pr 15. desember forteller oss at 258 barn i alderen 1-6 år har barnehageplass i Tvedestrand kommune. Disse fordeles mellom 3 kommunale og 3 private barnehager. Barn i alderen 3-6 år bruker en barnehageplass, mens barn i alderen 0-2 år bruker 2 barnehageplasser.

Tallene er hentet fra Vigilo og er kvalitetssjekket med barnehagemyndighet.

Aldersfordeling, barn pr. 1. november 24	Barn under 3 år	Barn over 3 år
Kommunale barnehager	80	123
Private barnehager	24	31
Totalt	104	154

Skolene

Nøkkeltall for Tvedestrandsskolen, kilde budsjett 2025 basert på GSI og innrapportering fra skolene oktober 2024

Tvedestrandsskolen	Antall elever	SFO elever	Antall enkeltvedtak	Skyss
Lyngmyr	246	0	42	161
Tvedestrand	423	154	64*	223
Vestre Sandøya	15	15	*Sees i sammenheng med Tvedestrand barneskole	0
Totalt	684	169	106	384

4.2.3 Målekart

Fokusområder	Indikator	Mål	Resultat
Brukere:	Brukerundersøkelse barnehage, resultat 1-5	4,5	
	Brukerundersøkelse barnehage, svarprosent	minst 65 %	
barn, foreldre, elever, foresatte	Nasjonale prøver	over nasjonalt nivå	
	Grunnskolepoeng	over 40 (karakter 4)	
	Elevundersøkelsen	Mål: 0-toleranse for mobbing. Større tilfredshet fra elevene og motivasjon og opplevet støtte fra lærere	
	Foreldreundersøkelsen	Skal gjenspeile elevundersøkelsen	
Medarbeidere	Medarbeiderundersøkelse, score	4,2	
	Medarbeiderundersøkelse, svarprosent	60 %	
	Sykefravær, totalt	7,5 %	
	Sykefravær, barnehage	9,0 %	
	Sykefravær, skole	6,0 %	
	Sykefravær, korttid	1,8 %	
Økonomi	Budsjettavvik	+/- 0,5%	

Det har vært høyt sykefravær i sektoren de siste årene, det kan se ut til at tallene nå er på vei ned. Det er satt opp ulikt mål for sykefravær innen skole og barnehage. Det er allikevel et mål at totalt sykefravær i sektoren skal ned på 7,5 %.

Sykefraværet i sektor kan sees i sammenheng med omstilling i både barnehager og skole.

4.2.4 Fokusområder

Tilskuddsordningene (TSO) består av DEKOMP (Desentralisert kompetanseheving for bhg), REKOMP (regional kompetanseheving skoler) og Kompetanseløftet for spesialundervisning og inkluderende praksis: Dette er en nasjonal satsing som alle kommuner skal være en del av. Tvedestrand jobber sammen med de andre syv kommunene i Østre Agder- samarbeidet. Skolene og barnehagene deltar i ordningen. Det er fokus på inkluderende praksis i det spesialpedagogiske arbeidet. Dette fordrer godt samarbeid med lokal pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) Det sees nøye på organisering av spesialundervisning i barnehage og skole. Hvordan kan man vri fokus over til mer allmennpedagogisk tilrettelegging i barnehage og tilpasset opplæring i skolen? Satsingen sees i sammenheng med to-lærer i skolen. "Innsatstrappa" passer også godt sammen med med satsingen.

BTS- Bedre Tverrfaglig Samhandling, er et satsingsområde i Tvedestrand. Alle som jobber i laget rundt barn, ungdom og familier må jobbe etter felles prinsipper. Det må samhandles på tvers av tjenester og sektorer. Samhandlingen skal være systematisk og den skal være kjent av alle som jobber i Tvedestrand kommune. Bedre Tverrfaglig Samhandling (BTS) er også viktig for å klare å

gjennomføre kommunens vedtatte **Forebyggende plan**. "Innsatstrappa" henger sammen med denne satsingen, der tidlig innsats er et førende prinsipp.

Elevens skolemiljø (kap 12), ulike satsinger: DEMBRA - (Demokratisk beredskap mot rasisme og antisemittisme) På Lyngmyr er dette en videreføring av satsingen som går på skolemiljø gjennom oppfølgingsordningen. Det er vedtatt en felles handlingsplan for trygt og godt miljø, som alle skoler skal arbeide etter. Det er også vedtatt en felles handlingsplan for **skolenærvær** i Tvedestrandsskolen som det jobbes med å implementere.

"**HMS i skolen**", arbeid med vold og trusler i skolen. Dette er et arbeid som også har overføringsverdi til barnehage. Det arbeides med plan, risikovurdering og tiltak. Alle ansatte i skoler og bhg har høsten 2024 fått kursing via Verge i hvordan takle/mestres vold og trusler. Det jobbes med å implementere arbeidsmåter og rutiner for kursing omkring dette. Tre ressurspersoner er oppnevnt og har ansvaret for at denne opplæringen holdes vedlike og at nytilsatte får ta del i dette arbeidet i vår kommune.

Ny opplæringslov fra høsten 2024, det jobbes med å tilpasse seg nye endringer.

Nasjonalt arbeides det med endringer og fornying i **lov om barnehager**, her er det blant annet forslag om endringer i tilskuddsordning for private barnehager.

Lesing: Det satses på lesing og leseglede i oppvekstsektoren. Skolene har fått **tilskudd til skolebibliotek** for annet år på rad. Videre deltar kommunen inn i **READ Agder**, pulje 6. Alle 2.- 3.- 4.- 5.-åringer og alle 1., 2. 3. og 4.- klassinger i Tvedestrand får være med på denne satsingen. Det skal leses både hjemme og ute i barnehager og skoler. Barna får utdelt en lesebag med bøker til låns og sammen skal det lese dialogisk både hjemme og i skoler og barnehager. Prosjektet har vært kjørt både i vår 24 og høst 24. Det jobbes med forankring og videre drift av prosjektet.

5 Sektor for helse og mestring

I forbindelse med kommunens omstilling og nedstyringsprosess ble det vedtatt at de to helsesektorene skulle slås sammen. Fra 1/9-24 er sektor for helse og mestring ledet av én sektorleder, og det foreligger nå et overordnet organisasjonskart for den nye sektoren.

Budsjett og økonomiplanen er basert på gammel struktur, da det ikke var mulig å få til ny organisering i systemene innen fristen for budsjettet. Det er utfordrende å fremstille omstillingen i denne strukturen. Innsparinger og tiltak er for det meste omtalt i begge tidligere sektorer, men nøkkeltall og aktivitet er beskrevet hver for seg. Det tilstrebes at ny rapporteringsstruktur skal være på plass innen rapporteringen til 1. tertial 2025.

Samlet budsjett for den nye sektoren for økonomiplanperioden fremkommer i tabellene.

6 Velferd, psykisk helse og habilitering (230)

6.1 Driftsbudsjettet

6.1.1 Driftstiltak i sektorene

2025-2028 -Tiltaksliste sektorene

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028, drift, kommunedirektørens forslag	2025	2026	2027	2028
23 010 - Reduksjon 0,2 årsverk (adm.) (034)	-167 000	-167 000	-167 000	-167 000
23 020 - Vakanser 2025 (VPH) (077)	-500 000	0	0	0
23 030 - Redusert 1 årsverk (administrasjon Aktivitet og arbeid) (030)	-720 000	-720 000	-720 000	-720 000
23 050 - Arbeidsglede utgår, aktivitetsplikten ivaretas i annet tiltak (013)	-710 000	-710 000	-710 000	-710 000
23 050 - Fritidsklubben - videreføre 0,6 årsverk fra 1.7.2025 (014)	167 000	0	0	0
23 050 - Marthaloftet - Redusert 0,4 årsverk (allerede iverksatt fra mai 2024) (012)	-280 000	-280 000	-280 000	-280 000
Sum tiltak	-2 210 000	-1 877 000	-1 877 000	-1 877 000

Sektor for helse og mestring ble opprettet med en leder fra 01.09.24.

Sektor for helse og mestring har i budsjett for 2025 en reduksjon årsverk på totalt 8,1 i forbindelse omstillings- og nedstyringsprosessen i kommunen.

Dette innebærer 1,2 årsverk i administrasjonen (inkl. reduksjon fra 2 til 1 sektorleder), tidligere nedjustering i psykisk helse i konsekvensjustert med 0,8, reduksjon på 3,5 årsverk på lovpålagte oppgaver og 2,9 på ikke lovpålagte oppgaver og reduksjon av gråsonetjenester.

Det har vært en gjennomgang av Aktivitet- og arbeidstreningstilbudet i sektoren, inklusivt bruk av Lisand og TvePro. Det er satt ned en arbeidsgruppe som ser nærmere på videre drift. Dette arbeidet er ikke avsluttet ennå, men deler av tilbudet vil bli redusert.

Det er i budsjettet redusert med en sektorleder som tilsvarer ca 1,5 mill kr i lønnsutgifter. Dette er ikke oppført som tiltak da midlene er overført en annen sektor, men er likevel en omfattende innsparing i forbindelse med sammenslåing av to sektorer. Budsjettet er også basert på innsparing på 2 mill. kr i 2024 som et resultat av sammenslåingen.

Det er lagt inn en innsparing på vakanser i løpet av året for sektoren på til sammen 1 mill. kr,

6.2 Sektorenes ansvarsområder

Tjenesteområder

Sektor for helse og mestring.

Sektor for helse og mestring ble opprettet 01.09.24 og er en sammenslåing av tidligere helse, familie og rehabilitering og velferd psykisk helse og habilitering.

Sektoren omfatter alt av helsearbeidet i kommunen fra tjenester til gravide, barn, voksne og eldre. Sektoren har blant annet ansvar for helsestasjon, jordmor, kommuneoverlege, kommunepsykolog, fastleger, fysioterapi, tildelingskontor samt tjenester rettet mot eldre som hjemmesykepleie og sykehjem. Innenfor rehabilitering er det tjenester som fysioterapi, ergoterapi, tjenester relatert til personer med demens og deres pårørende, hverdagsrehabilitering, velferdsteknologi, hjelpemidler og kreftkoordinator. Interkommunalt samarbeid er også under denne sektoren som blant annet

barnevern, krisesenter, legevakt.

Dagsenter, med aktivitet og arbeidstrening for alle brukergrupper i alle aldre og fritidsklubb for ungdom.

Voksenopplæring for personer med funksjonsnedsettelse, botilbud med døgnbemanning og boveiledning, avlastningstilbud for barn og unge med funksjonsnedsettelser i institusjon og som familieavlastning.

Oppfølging av personer med rus og avhengighetsproblematikk, psykisk helse med døgnbemannet botilbud, forsterket omsorg, mestringkurs, lavterskeltilbud, drop-in tilbud og ungdomskontakt. BPA, omsorgslønn, støttekontakter, koordinator/barnekoordinator og individuell plan for alle brukergrupper og alle aldre.

6.2.1 Nøkkeltall - økonomi og årsverk

6.2.1.1 Driftsbudsjett

Tallene i tabellen nedenfor er oppgitt i hele 1.000 kroner.

2025-2028 - Netto utgift TV

Beskrivelse	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
230 Velferd, psykisk helse og habilitering	120 717	108 791	110 763	110 427	108 016	107 529
250 HELSE OG MESTRING			235 277	235 918	235 918	235 918

Sektor for helse og mestring er en ny stor sektor som er midt i en omfattende omstillingsprosess.'

Tekstdelen til budsjett- og økonomiplanen er foreløpig basert på gammel struktur med to sektorer. Det vil frem til første tertial arbeides med å bygge opp strukturen etter nytt organisasjonskart.

Sektoren har et bredt ansvarsområde med tjenester som til tider er uforutsigbare i form av store variasjoner både på ikke lovpålagte og lovpålagte tjenester, samt vedtakstimer i hjemmetjenesten, boveiledning, omsorgsboliger og antall ressurskrevende brukere.

Sektoren vil få en merutgift i forbindelse med overtakelse av Røysland krets på minimum 2 mill. kr. Det er i budsjettet lagt inn 1,8 mill. kr. Budsjettet er også redusert med 2 mill. kr. som ble lagt inn som innsparingstiltak i forbindelse med sammenslåing av to sektorer.

I budsjettet er det lagt inn en innsparing på til sammen 8,1 årsverk. I tillegg er det lagt inn innsparinger på vakanser i løpet av året på 1 mill.kr.

Det forventes synergieffekter av sammenslåingen av to helsesektorer både faglig, personalmessig og økonomisk. Dette er imidlertid en prosess som vil ta tid og det forventes at synergieffektene gradvis vil vise seg i løpet av 2025.

Samlet for sektoren er det lagt en innsparing i budsjettet på 9,3 mill. kr. (inkludert 2 mill. kr. som ble lagt inn som innsparing i 2024). I tillegg er det lagt inn en merkostnad på 1,8 mill. kr. i forbindelse med Røysland krets.

Utgifter til lønn er en stor del av driftsbudsjettet. I store deler 2024 hadde sektoren problemer med rekruttering av kvalifisert personell, spesielt i vikariater og helgestillinger. Signaler på slutten av 2024 kan tyde på at dette forbedrer seg noe.

Kommunen har store utfordringer knyttet til demografien, det er flere antall eldre enn landsgjennomsnittet, flere personer med diagnose psykisk utviklingshemming og psykiske utfordringer.

Brukerne innen hjemmesykepleien og sykehjemmet har forandret seg over tid. Mange har behov for betydelig mer tjenester og kompleksiteten i tjenestene er økt.

Antall fødsler øker jevnlig. Kommunen har også fått flere barnefamilier som har flyttet til kommunen inkludert flere flyktningfamilier. Dette medfører flere gravide som skal følges opp av jordmor og flere barn og unge som skal følges opp i helsestasjonen jf veiledere. Helsestasjonen har ikke fått økt sin grunnbemanning som tilsvarer denne økningen av barnefamilier i kommunen

Det blir viktig i 2025 å arbeide med å få besatt vakante stillinger i hele sektoren, samt arbeide med oppgavefordeling slik at man får utnyttet kompetansen på best mulig måte.

Det arbeides kontinuerlig med reduksjon av sykefraværet.

6.2.1.2 Årsverk

2025-2028 - årsverk pr avd

Beskrivelse	Stillingsprosent gjeldende 2024	Stillingsprosent gjeldende 2025	Differanse
230 Velferd, psykisk helse og habilitering	14 160	13 758	-402
23 010 Velferd, psykisk helse og habilitering, ledelse og administr	360	260	-100
23 020 Bolig Olav Sverres vei	2 404	2 504	100
23 025 Bolig Lyngmyrveien 49	2 172	2 362	190
23 030 Habilitering	2 718	2 714	-4
23 040 Psykisk helse og livsmestring	1 778	1 599	-179
23 045 Forsterket omsorg	1 175	1 175	0
23 050 Aktivitet og arbeidstrening	673	624	-49
23 060 NAV Tvedestrand	0	0	0
23 070 NAV Øst i Agder	2 880	2 520	-360
23 090 Velferd, psykisk helse og habilitering, investering	0	0	0
23 099 VPH, utgående kostnadsbærere	0	0	0

Sektor for helse og mestring har i budsjett for 2025 en reduksjon årsverk på totalt 8,1 i forbindelse omstillings- og nedstyringsprosessen i kommunen.

Dette innebærer 1,2 årsverk i administrasjonen (inkl. reduksjon fra 2 til 1 sektorleder), tidligere nedjustering i psykisk helse i konsekvensjustert med 0,8, reduksjon på 3,5 årsverk på lovpålagte oppgaver og 2,9 på ikke lovpålagte oppgaver og reduksjon av gråsonetjenester.

Sykehjemmet fikk som tiltak fra 1/9-24 økt grunnbemanning. Denne videreføres for 20225.

Sykehjemmet hadde årsverk knyttet til ressurskrevende brukere. Disse er fjernet i budsjettet for 2025.

Tidligere VPH fikk økte midler til vikarpool. Disse videreføres også i 2025.

Det er lagt inn innsparinger på vakante stillinger i løpet av 2025 på 1 mil.kr.

6.2.2 Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene

Beskrivelse av nøkkeltall og aktivitetsnivå er i hovedsak i forhold til gammel struktur med to sektorer. Sektoren vil innen 1.tertial arbeide med en ny omforent rapporteringsstruktur basert på ny organisering. Sektor for helse mestring har fokus på riktige tjenester til riktig tid.

Sektoren har hatt bistand fra Agenda Kaupang og fått laget en tjenesteprofilanalyse. Analysen viser at Tvedestrand kommune har større utfordringer enn mange andre kommuner. Kommunen har flere eldre, flere personer med diagnose psykisk utviklingshemming og flere med psykiske utfordringer.

Analysen viser også at sektoren ligger noe over landsgjennomsnittet på en del tjenester. Nedstyring av budsjett for 2025 har tatt dette til etterretning. Sektoren vil i 2025 ha fokus på at tildeling av lovpålagte tjenester vurderes grundig men at det er på et faglig forsvarlig nivå.

Avdeling habilitering

Avdelingen har totalt 43 brukere med til sammen 893,6 vedtakstimer pr. uke.

Boveiledning og base distrikt. Boveiledning er ambulerende tjenester i praktisk bistand, opplæring og helsehjelp gitt til hjemmeboende. Estimater her inkluderer særlig ressurskrevende tjeneste for base distrikt. Det estimeres **16** brukere og **370** vedtakstimer pr uke. I dette er 273 timer under ordningen særlig ressurskrevende tjeneste.

Dagtilbud TvePro; TvePro er et lavterskeltilbud for personer som helt eller delvis ikke kan benytte ordinær tilrettelagt arbeidstilbud (VTA). I tjenesten serves også andre tjenester parallelt med tilbudet, som voksenopplæring, bo veiledning og avlastningstilbud før og etter skole for elever i vgs. Enkelte benytter TvePro i påvente av VTA-plass. TvePro bemannes med 1 årsverk. I tillegg er 0,1 årsverk satt av til voksenopplæring gjennom dagtilbud fra TvePro.

Estimat for 2025: **8** brukere og ca **170** vedtakstimer pr. uke.

Omsorgstønad: Pr 31.8. har vi **7** personer på omsorgstønad tilsvarende **44** uketimer etter vedtak.

Avlastning og oppfølging barn og unge: Avlastningstilbud for barn og unge har nå en jevn og stabil grunnbemanning som møter de behov som er gjeldende. Det estimeres for **87** barn/unge i kommunal avlastningsbolig og i særlig ressurskrevende tjeneste i privat hjem med til sammen **252202,5** timer pr. uke. I tillegg estimeres for avlastning i private hjem med **3** barn/unge og **30** vedtakstimer pr. uke. Estimat for avlastningsbehov barn og unge er på usikkert grunnlag da behov kan endres raskt.

BPA: Det er i tidligere VPH pr nå **2** brukere i slik ordning over 18 år. Dette er brukere med varig behov. Til sammen **77,1** vedtakstimer pr. uke. Det har i lengre tid vært en økende interesse for denne formen for tjenesteorganisering, selv om andel brukere med tjenesten innen habilitering ikke har økt.

Lyngmyrveien 49

Lyngmyrveien 49 er samlokaliserte boliger med døgnbemanning for personer med ulike funksjonsnedsettelse som mottar praktisk bistand, opplæring og helsehjelp etter kommunal helse og omsorgstjenestelov. Avdelingen har 8 beboere, inkludert 1 i barnebolig, med samlede vedtakstimer på ca.570 timer pr. uke. 3 av beboerne er under ordningen særlig ressurskrevende tjenester og utgjør ca. 441 timer av de samlede vedtakstimene. Det er nødvendig å få på plass stabil bemanning og riktig buk av vikarer via vikarpool/økt grunnbemanning. Det må videre jobbes med nærværarbeid for å hindre det store sykefraværet.

Olav Sverres vei

Olav Sverres vei er samlokaliserte boliger med døgnbemanning hvor det bor 12 personer med ulike funksjonsnedsettelse og spredt alder som mottar praktisk bistand, opplæring og helsehjelp etter kommunal helse og omsorgstjenestelov. 4 beboere i denne avdelingen er inn under ordningen særlig ressurskrevende tjenester. Tjenesten har som mål og gi tjenester etter vedtak som hver enkelt bruker har, jobbe målrettet for at brukerne skal oppleve selvstendighet, mestring og få best mulig livskvalitet som er i tråd med sektorens visjon.

Aktivitet og arbeidstreningstilbudet

Det er i forbindelse med omstillingsprosessen foretatt en gjennomgang av denne avdelingen, inkludert TvePro og bruk av Lisand, og det er satt ned en arbeidsgruppe som skal se på organiseringen. Dette arbeidet er ikke avsluttet. Budsjettet har reduksjon av tjenester i denne avdelingen.

Dalene gård har i 2. tertial 2024 hatt 48 brukere. Vi selger 4 plasser til annen kommune, elever fra skole. Gjennomsnittsalderen på gården er 28,8 år, det er 18 personer under 20 år. Gruppen er sammensatt av ulike mennesker med ulike behov. Vi har barn fra barneskole som har vedtak på alternativ opplæring. Vi har personer med utviklingshemming som har krav på en meningsfull hverdag og personer med utfordringer innen psykisk helse og rusrelaterte vansker som trenger et aktivitetstilbud. Brukerne har ulike målsettinger. Det varierer hvor lenge brukerne er hos oss, det kommer an på målet med oppholdet på gården.

Marthaloftet, 14 personer. Hovedvekten av brukerne er fra 30 år og oppover. Redusert fra to en dag fra mai 2024. Ikke erstattet ledig vakanse 0,4 årsverk grunnet ansettelsesstopp. Som tiltak i 2025 videreføres reduksjonen.

Aktivitetsavdelingen og Huskestua har henholdsvis 32 og 17 brukere. Dette utgjør til sammen 144 vedtakstimer. Det jobbes i samarbeid med hukommelsesteamet med å rekruttere personer med demens tidligere i sykdomsfasen. Befolkningen i Tvedestrand er eldre enn gjennomsnittet i Norge. Sammen med økning i forventet levealder i Norge medfører dette at antall personer med demens forventes mer en dobles fra 2020 til 2050. Demenskart utarbeidet av Aldring og helse viser at demensandelen i Tvedestrand i 2025 vil øke med 12,67%. Huskestua, 13 personer, til sammen 99 vedtakstimer.

Vi samarbeider tett med hukommelsesteamet og opplever en økning i antall søkere som er hjemmeboende og ikke mottar øvrige tjenester fra kommunen. Spesielt på små tilrettelagte grupper hvor det er tett oppfølging av personalet og store oppfølgingsbehov. Vi tilstreber å sette sammen gruppene slik at de fungerer godt, brukerne trives og får dekket sine ulike behov og interesser. Hjemmeboende i distrikt blir prioritert og ønske fra pårørende blir vektlagt. Noen foretrekker eller passer best med form og innhold på store grupper på aktivitetsavdelingen.

47 personer har støttekontakt i sektor for velferd, psykisk helse og habilitering. Til sammen 196 vedtakstimer.

Fritidsklubben har besøk av mellom 30 til 40 ungdommer hver klubbkveld. Det samarbeides med ungdomspresten og ungdomskontakten i kommunen. Det forventes samme pågang i 2025.

Psykisk helse og livsmestring

Aktivitetsnivået i avdelingen er økende. Det er flere som søker tjenester, både psykisk helse og rus og avhengighet. Gruppen brukere som har behov for tjenester fra psykisk helse og livsmestring har i de senere årene blitt mer dominert av unge under 30 år. I rus og psykiatri har tendensen vært at brukergruppens gjennomsnittsalder har blitt eldre, men i de siste månedene har vi hatt innsøking av flere unge med både psykisk uhelse og samtidig rusbruk.

Vi jobber med å møte denne utviklingen ved å styrke ressursene våre med økt Tankevirus tilbud og ved at ungdomskontakten arbeider med råd og veiledning på arenaer hvor ungdom møtes. Avdelingen deltar i BTS arbeidet, på uro kurs og har samhandling med skole og helsestasjon. Det forebyggende arbeidet er bedre systematisert via felles tiltak nå enn tidligere og dette arbeidet fortsetter i 2024.

Vedtak deles i to tjenester: PSY= tjenester som gis p.g.a psykisk uhelse

MIL= tjenester som gis grunnet uheldig rusmiddelbruk

Sektoren gir også tjenester gitt uten vedtak, forskjellige kurs og drop in tilbud.

Brukergruppens behov varierer, fra brukere med behov for særlig ressurskrevende tjenester, brukere med behov for langvarig og tett oppfølging, til den største gruppen med lettere til moderat psykisk uhelse som trenger oppfølging i tidsavgrensede perioder. Vi har og en gruppe brukere med behov for rask oppfølging i krevende livssituasjoner.

Vi har fokus på å gi tjenester på lavest mulig nivå i innsatstrappa og vil bruke ressursene våre til å gi flere lavterskel kurs og drop-in i 2024. Kurs som KID eller KIB (kurs i mestring av depresjon og belastning) tilbys minst 2 ganger pr. år. Eller også når vi har nok interesserte deltakere via tildelingskontorets vurderinger av saker, eller via samarbeid med andre kommuner øst i Agder for et felles kurs som kan avholdes enten her eller i annen kommune. Tankevirus gis som gruppetilbud ved behov og som individuelt tilbud ved behov til ungdom. Vi har også mulighet for å tilby hasjavvenningskurs. Dette kan gis i gruppe, men tilbys oftest som individuell oppfølging.

Forsterket omsorg

Det er foretatt en økning i personalressursene på 0,86 årsverk i samråd med St. Olavs hospital, avdeling for sentral fagenhet for tvungen omsorg fra 2024. Denne økningen skal fungere som vikarpool/økt grunnbemanning på samme måte som det er tenkt i resten av sektoren og vil også bli brukt inn mot psykisk helse ved behov. Det forventes stabil drift i 2024.

6.2.3 Målekart

Det viktigste i 2025 er å fokus på videre arbeid med sammenslåing av to store sektorer. Dette er en stor omstilling som kan skape uforutsigbarhet og usikkerhet hos ansatte. det blir viktig å arbeide videre med å få felles kultur, personalstyring og få opp nærværspresenten.

Sykefraværspresenten ligger over målet for 2024, opp mot 13% totalt. Sektoren vil ha fokus på tett oppfølging av langtidssykemeldte i samarbeid med HR. Sektoren har som mål å redusere fraværet med 2%. Det vil satt fokus på ansettelser i vakante stillinger slik at man får en stabil grunnbemanning. Det brukes mye tid å å finne vikarer med rett kompetanse og det betales ut for mye i overtid og forskjøvet vakt. Det må jobbes med nærværarbeid og robust bemanning for å hindre overtidsutbetalinger og sikre rett kompetanse.

Det arbeides kontinuerlig å gjennomføre medarbeidersamtaler.

Sektoren har som mål å komme i budsjettbalanse i 2025, men budsjettet er i utgangspunktet meget stramt og reduksjon i årsverk gjør det ekstra utfordrende.

Det er flere usikkerhetsfaktorer i sektorens budsjett relatert til tjenester som er lovpålagt og som kan variere i stor grad, samt antall ressurskrevende brukere.

6.2.4 Fokusområder

- **Det største fokusområdet i 2025 vil være videre arbeid med omstillingsprosessen.** Det vil være videre arbeid med synergieffekter, både faglig, personalmessig og økonomisk.
- **Bærekraftig utvikling - innsatstrappen;** Sektoren har kontinuerlig fokus på mestring, forebygging og tverrfaglighet, og å gi tjenester på lavest mulig omsorgsnivå.
- **Rekruttering/heltidskultur:** Det arbeides kontinuerlig med økning av deltidsstillinger. Det arbeides kontinuerlig med arbeidsmiljøet. Sektoren vil også ha fokus på oppgavefordeling og spissing av kompetanse i de forskjellige faggrupper.
- **Anskaffelse og implementering av helseteknologi samt digitalisering av tjenesten. Faglighet og fleksibilitet og best mulig utnyttelse av ressurser:** Sektoren arbeider kontinuerlig med fokus på helseteknologi.
- **Tverrfaglig samarbeid med kommunens enheter og tjenester som ivaretar tjenester til**

barn, unge og familier – Sektoren skal videre med å utvikle og implementere kommunens systematisk samhandling modell (BTS) i samsvar med oppvekstreformen og forebyggende plan for barn og unge samt aktuelle lovkrav slik at barna får trygge og gode tjenester.

7 Helse, familie og rehabilitering (240)

7.1 Driftsbudsjettet

7.1.1 Driftstiltak i sektorene

2025-2028 -Tiltaksliste sektorene

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028, drift, kommunedirektørens forslag	2025	2026	2027	2028
24 020 - Frikjøpt fra IKT-Agder til prosjekter, 0,4 årsverk (021)	-409 000	-409 000	-409 000	-409 000
24 020 - Kreftkoordinator, reduksjon 0,3 årsverk (017)	-269 000	-269 000	-269 000	-269 000
24 020 - Kvalitetskoordinator - reduksjon 0,2 årsverk (til HR) (020)	-170 000	-170 000	-170 000	-170 000
24 020 - Miljøarbeider kafeen reduksjon 0,2 årsverk (015)	-144 000	-144 000	-144 000	-144 000
24 020 - Reduksjon kommunale hjelpemidler - 0,3 årsverk (018)	-220 000	-220 000	-220 000	-220 000
24 020 - Reduksjon stilling hverdagsrehabilitering - 0,2 årsverk (016)	-170 000	-170 000	-170 000	-170 000
24 020 - Vakanser 2025 (HFR) (081)	-500 000	0	0	0
24 030 - Reduksjon 1 årsverk omsorgsboliger (026)	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
24 041 - Reduksjon hjemmetjenesten 1 årsverk (028)	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
24 050 - Kjøkkenen, redusert med 0,5 årsverk (032)	-330 000	-330 000	-330 000	-330 000
Sum tiltak	-3 612 000	-3 112 000	-3 112 000	-3 112 000

Sektor for helse og mestring ble opprettet med en leder fra 01.09.24.

Sektor for helse og mestring har i budsjett for 2025 en reduksjon årsverk på totalt 8,1 i forbindelse omstillings- og nedstyringsprosessen i kommunen.

Dette innebærer 1,2 årsverk i administrasjonen (inkl. reduksjon fra 2 til 1 sektorleder), tidligere nedjustering i psykisk helse i konsekvensjustert med 0,8, reduksjon på 3,5 årsverk på lovpålagte oppgaver og 2,9 på ikke lovpålagte oppgaver og reduksjon av gråsonetjenester.

Det har vært en gjennomgang av Aktivitet- og arbeidstreningstilbudet i sektoren, inklusivt bruk av Lisand og TvePro. Det er satt ned en arbeidsgruppe som ser nærmere på videre drift. Dette arbeidet er ikke avsluttet ennå, men deler av tilbudet vil bli redusert.

Det er i budsjettet redusert med en sektorleder som tilsvarer ca 1,5 mill kr i lønnsutgifter. Dette er ikke oppført som tiltak da midlene er overført en annen sektor, men er likevel en omfattende innsparing i forbindelse med sammenslåing av to sektorer. Budsjettet er også basert på innsparing på 2 mill. kr i 2024 som et resultat av sammenslåingen.

Det er lagt inn en innsparing på vakanser i løpet av året for sektoren på til sammen 1 mill. kr,

7.2 Sektorenes ansvarsområder

Tjenesteområder

Sektor for helse og mestring.

Sektor for helse og mestring ble opprettet 01.09.24 og er en sammenslåing av tidligere helse, familie og rehabilitering og velferd psykisk helse og habilitering.

Sektoren omfatter alt av helsearbeidet i kommunen fra tjenester til gravide, barn, voksne og eldre. Sektoren har blant annet ansvar for helsestasjon, jordmor, kommuneoverlege, kommunepsykolog, fastleger, fysioterapi, tildelingskontor samt tjenester rettet mot eldre som hjemmesykepleie og sykehjem. Innenfor rehabilitering er det tjenester som fysioterapi, ergoterapi, tjenester relatert til personer med demens og deres pårørende, hverdagsrehabilitering, velferdsteknologi, hjelpemidler og kreftkoordinator. Interkommunalt samarbeid er også under denne sektoren som blant annet barnevern, krisesenter, legevakt.

Dagsenter, med aktivitet og arbeidstrening for alle brukergrupper i alle aldre og fritidsklubb for ungdom.

Voksenopplæring for personer med funksjonsnedsettelse, botilbud med døgnbemanning og boveiledning, avlastningstilbud for barn og unge med funksjonsnedsettelser i institusjon og som familieavlastning.

Oppfølging av personer med rus og avhengighetsproblematikk, psykisk helse med døgnbemannet botilbud, forsterket omsorg, mestringskurs, lavterskeltilbud, drop-in tilbud og ungdomskontakt. BPA, omsorgslønn, støttekontakter, koordinator/barnekoordinator og individuell plan for alle brukergrupper og alle aldre.

7.2.1 Nøkkeltall - økonomi og årsverk

7.2.1.1 Driftsbudsjett

Tallene i tabellen nedenfor er oppgitt i hele 1.000 kroner.

2025-2028 - Netto utgift TV

Beskrivelse	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
240 Helse, familie og rehabilitering	169 305	153 848	159 511	159 901	159 901	159 901
250 HELSE OG FAMILIE			235 277	235 918	235 918	235 918

Sektor for helse og mestring er en ny stor sektor som er midt i en omfattende omstillingsprosess.'

Tekstdelen til budsjett- og økonomiplanen er foreløpig basert på gammel struktur med to sektorer. Det vil frem til første tertial arbeides med å bygge opp strukturen etter nytt organisasjonskart.

Sektoren har et bredt ansvarsområde med tjenester som til tider er uforutsigbare i form av store variasjoner både på ikke lovpålagte og lovpålagte tjenester, samt vedtakstimer i hjemmetjenesten, boveiledning, omsorgsboliger og antall ressurskrevende brukere.

Sektoren vil få en merutgift i forbindelse med overtakelse av Røysland krets på minimum 2 mill. kr. Det er i budsjettet lagt inn 1,8 mill. kr. Budsjettet er også redusert med 2 mill. kr. som ble lagt inn som innsparingstiltak i forbindelse med sammenslåing av to sektorer.

I budsjettet er det lagt inn en innsparing på til sammen 8,1 årsverk. I tillegg er det lagt inn innsparinger på vakanser i løpet av året på 1 mill.kr.

Det forventes synergieffekter av sammenslåingen av to helsesektorer både faglig, personalmessig og økonomisk. Dette er imidlertid en prosess som vil ta tid og det forventes at synergieffektene gradvis vil vise seg i løpet av 2025.

Samlet for sektoren er det lagt en innsparing i budsjettet på 9,3 mill. kr. (inkludert 2 mill. kr. som ble lagt inn som innsparing i 2024). I tillegg er det lagt inn en merkostnad på 1,8 mill. kr. i forbindelse med Røysland krets.

Utgifter til lønn er en stor del av driftsbudsjettet. I store deler 2024 hadde sektoren problemer med rekruttering av kvalifisert personell, spesielt i vikariater og helgestillinger. Signaler på slutten av 2024 kan tyde på at dette forbedrer seg noe.

Kommunen har store utfordringer knyttet til demografien, det er flere antall eldre enn landsgjennomsnittet, flere personer med diagnose psykisk utviklingshemming og psykiske utfordringer.

Brukerne innen hjemmesykepleien og sykehjemmet har forandret seg over tid. Mange har behov for betydelig mer tjenester og kompleksiteten i tjenestene er økt.

Antall fødsler øker jevnlige. Kommunen har også fått flere barnefamilier som har flyttet til kommunen inkludert flere flyktningsfamilier. Dette medfører flere gravide som skal følges opp av jordmor og flere barn og unge som skal følges opp i helsestasjonen jf veiledere. Helsestasjonen har ikke fått økt sin grunnbemanning som tilsvarer denne økningen av barnefamilier i kommunen

Det blir viktig i 2025 å arbeide med å få besatt vakante stillinger i hele sektoren, samt arbeide med oppgavefordeling slik at man får utnyttet kompetansen på best mulig måte.

Det arbeides kontinuerlig med reduksjon av sykefraværet.

7.2.1.2 Årsverk

2025-2028 - årsverk pr avd

Beskrivelse	Stillingsprosent gjeldende 2024	Stillingsprosent gjeldende 2025	Differanse
240 Helse, familie og rehabilitering	14 921	15 049	128
24 010 Helse, fam. og rehab., ledelse og administrasjon	490	490	0
24 020 Tildeling og rehabilitering	1 410	1 430	20
24 030 Hjemmeb. tj., omsorgsboliger	1 423	1 424	1
24 035 Hjemmeb. tj., sentrum vest og Holt	100	100	0
24 040 Hjemmeb. tj., sentrum øst og Dypvåg	100	100	0
24 041 Hjemmeb. tj., lønn og brukerbetaling	4 990	4 990	0
24 050 Sykehjem avdeling 1	2 113	2 220	107
24 055 Sykehjem avdeling 2	1 577	1 320	-257
24 060 Sykehjem avdeling 3	1 213	1 470	257
24 070 Helse og familie	1 505	1 505	0
24 090 Helse, fam. og rehab., investering	0	0	0
24 099 Helse, fam. og rehab., utgående kostnadsbærere	0	0	0

Sektor for helse og mestring har i budsjett for 2025 en reduksjon årsverk på totalt 8,1 i forbindelse omstillings- og nedstyringsprosessen i kommunen.

Dette innebærer 1,2 årsverk i administrasjonen (inkl. reduksjon fra 2 til 1 sektorleder), tidligere nedjustering i psykisk helse i konsekvensjustert med 0,8, reduksjon på 3,5 årsverk på lovpålagte oppgaver og 2,9 på ikke lovpålagte oppgaver og reduksjon av gråsonetjenester.

Sykehjemmet fikk som tiltak fra 1/9-24 økt grunnbemanning. Denne videreføres for 2025. Sykehjemmet hadde årsverk knyttet til ressurskrevende brukere. Disse er fjernet i budsjettet for 2025.

Tidligere VPH fikk økte midler til vikarpool. Disse videreføres også i 2025.

Det er lagt inn innsparinger på vakante stillinger i løpet av 2025 på 1 mill.kr.

7.2.2 Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene

Beskrivelse av nøkkeltall og aktivitetsnivå er i hovedsak i forhold til gammel struktur med to sektorer. Sektoren vil innen 1.tertial arbeide med en ny omforent rapporteringsstruktur basert på ny organisering.

Sektor for helse mestring har fokus på riktige tjenester til riktig tid.

Sektoren har hatt bistand fra Agenda Kaupang og fått laget en tjenesteprofilanalyse. Analysen viser at Tvedestrand kommune har større utfordringer enn mange andre kommuner. Kommunen har flere eldre, flere personer med diagnose psykisk utviklingshemming og flere med psykiske utfordringer.

Analysen viser også at sektoren ligger litt over landsgjennomsnittet på en del tjenester. Sektoren vil i 2025 ha fokus på at tildeling av lovpålagte tjenester vurderes grundig men at det er på et faglig forsvarlig nivå.

Det er viktig at hjemmeboende som har behov for tjenester høyere i innsatstrappen, skal kunne bo hjemme så lenge som mulig. Dette blant annet ved systematisk å jobbe med å komme tidlig inn med trygging, trening og tilrettelegging når det oppstår en utfordring knyttet til sykdom eller et funksjonstap. Dette gjennom fokus på vurdering og tildeling av tjenester, tidlig innsats, sikring av gode pasientforløp og overganger blant annet gjennom innsats. Tjenester på de høyeste trinn i trappen har over år allerede blitt venstreforskjøvet. Tidligere ville for eksempel beboere som pr. nå bor i omsorgsboligene hatt sykehjemsplass. Beboere som tidligere ville hatt omsorgsbolig er nå så langt som mulig hjemmeboende i egen bolig med tjenester der.

Administrasjonen.

Kommuneoverlege i 60% stilling og kommunepsykolog i 50% stilling ligger under sektorens administrasjon i tillegg 1,9 årsverk knyttet til turnus og innleie.

Kommunepsykologstillingen 100% ble besatt 1/6-23. Dette er i samarbeid med Gjerstad kommune som har 50% av stillingen.

Kommuneoverlege og kommunepsykolog har primært oppgaver på systemnivå.

Turnus og innleie ligger også i administrasjonen.

Hjemmetjenester - 2 avdelinger

Hjemmetjenesten vil i 2025 bestå av 2 avdelinger, utesoner og en avdeling knyttet til omsorgsboligene.

Tjenestetimer i hjemmetjenesten varierer til tider mye. På det meste har det variert med tilsvarende 8-10 årsverk i 2024. I 2024 har det vært stort fokus på tildeling av tjenestetimer og det ser ut til være noe mer stabilt og på et lavere nivå. Det er viktig med en bemanning som rommer noe økning/reduksjon av timer samtidig som tjenesten håndterer noe sykefravær.

Omsorgsboliger

Det har i 2024 vært stor etterspørsel etter omsorgsboliger,

Sykehjemmet

Sykehjemmet består av to avdelinger fra 2025 hvor en er øremerket for personer med demens. For øvrig har sykehjemmet både langtidsplasser, korttidsplasser og avlastningsplasser.

Etterspørsel på sykehjemsplasser variere også til tider mye, men i 2024 har det vært fullt belegg. Sektoren sliter med å imøtekomme behovet for avlastning for hjemmeboende.

Pasientgruppen på sykehjemmet har forandret seg betraktelig de siste årene. Pasientene er jevnt over sykere og krever stor grad av omsorg og pleie. Kompleksiteten i behandlingen er stor.

Det var i 2024 en markant økning i langtidsopphold på sykehjemmet. Det er et jevnt stort behov for avlastning.

Koordinerende enhet (Avdeling for tildeling og rehabilitering)

Denne avdelingen har i 2025 fått redusert på flere stillinger som er knyttet til ikke lovpålagte oppgaver og gråsonetjenester. Hjelpemiddelmontør er økt med 0,2 årsverk fra 1/1-24. Dette ble lagt inn som tiltak i budsjett 2024.

Avdelingen vil i 2025 fortsatt ha fokus på å bidra til at målet med innsatstrappa; forebygge mer og reparere mindre. Spesielt fokus vil være på innbyggere med tjenester på trappens midterste og nedre del. Flest mulig innbyggere skal kunne være lengst mulig på et lavt trinn i trappen, men også jobbe for at forebyggende tjenester kan redusere eller utsette behovet for omfattende og inngripende tjenester. Fokus er på tidlig innsats, forebygging og mestringstiltak for å utsette eller redusere behov for mer omfattende og kostnadsdrivende tjenestetilbud.

Oppgaver	Måltall 2025 - Antall brukere
Treningstilbud for ansatte i Tvedestrand Kommune	40/30
Frisklivssentral	20
Gruppetilbud 1; lavterskeltilbud eldre med varierende grad av funksjonsnedsettelse	100
Gruppetilbud 2; trening for personer med kroniske lungelidelser	10
Individuell fysioterapi, undersøkelse og behandling hjemmeboende personer	10
Fysioterapi til personer med korttidsopphold oppfølging/vurdering på sykehjem	15
Fysioterapi til personer med behov for rehabiliteringsopphold på sykehjem	20
Fysioterapi til langtidsbeboere på sykehjem	8
Fysioterapi under 18 år	
- Kontroller (4mnd) på helsestasjonen	50/40
- Ekstra oppfølging av kontroller/henvisninger på helsestasjonen	5
- Barn med ukentlig oppfølging	6
- Skolebarn med jevnlig oppfølging på Strannasenteret	3
- Barn med jevnlig oppfølging i barnehage	8

Oppgaver	Måltall 2025 - Antall brukere
- Barn som har blitt testet/vurdert på skole	4
- Hjelpemiddel-vurdering, formidling og oppfølging	8

E-helse og helseteknologi

Sektoren vil fortsette å ha fokus på bruk av E-helse og velferdsteknologi (VFT).

Den økende andelen av eldre frem mot 2060, og det lave antallet yrkesaktive, vil by på utfordringer knyttet til både bemanning og finansiering dersom man skal ivareta dagens tilbud innen helse- og omsorgstjenestene. Demografiutviklingen betyr både en økning i antall eldre og en reduksjon i antallet i arbeidsfør alder – samtidig. E-helse og velferdsteknologi, som en del av det kommunale tjenestetilbudet, skal være et av flere tiltak for å møte dagens og morgendagens helse og omsorgsutfordringer.

Nyby

Sektoren har i 2023 arbeidet med oppstart av Nyby - en plattform for samarbeid med frivillige og andre. En pilot startes i løpet av november. Sektoren samarbeider tett med frivillighetssentralen.

Fysioterapeut i innsatsteam hverdagsrehabilitering gir i tillegg også fysioterapi til brukere som ellers ville fått individuell fysioterapi. Dette registreres ikke her.

Oppgaver	Måltall 2025; antall brukere
Innsatsteam hverdagsrehabilitering	80, inkludert sammensatte vurderinger/oppfølging rehabilitering samt kort oppfølging
Aktive brukere med utlånte hjelpemidler fra NAV Hjelpemiddelsentral	300 aktive brukere
Helsefremmende hjemmebesøk/samling	20
Syn - hørselskontakt	70
KOLS kontakt	15
Kreftkoordinator	30-35
Pårørendeskole	
Pårørendekafè	
Koordinator/individuell plan	7
Tverrfaglig tildelingstjeneste	400

Avdeling Helse og familie

Pr. 1. oktober	2025 (tall fra høsten 2024)
Helsestasjon og jordmortjeneste:	
Antall fødsler pr. 1. oktober / hele året	43 (prognose ved årsslutt er 57)
Tjenna Legekontor	
Årsverk: Fastleger / legesekretær	3,40/3,15
LIS 1 (Turnuslege) fordeles hver 6.mnd.	
Interkommunal barneverntjeneste- tall for Tvedestrand	
Antall meldinger	62
Antall barn i hjelpetiltak	30
Antall barn under omsorg	14

Antall fødsler har øker i kommunen sammenlignet med tidligere år. Kommunen har også fått flere barnefamilier som har flyttet til kommunen og da også flere flyktningfamilier. Dette medfører flere gravide som skal følges opp av jordmor og flere barn og unge som skal følges opp i helsestasjonen jf veiledere. Helsestasjonen har ikke fått økt sin grunnbemanning som tilsvarer denne økningen av barnefamilier i kommunen.

Helsestasjonen gjennomfører kartleggingsamtaler med alle flyktninger når de kommer til kommunen, fra 0 til 100 år. Disse kartlegging samtale er ikke i helsestasjonsprogrammet, men gjøres som en «ekstra oppgave» i tjenesten. Grunnet økningen av antall flyktninger som kommer til kommunen er det en betydelig meroppgave med hensyn til kartleggingsamtaler som helsestasjonen nå gjennomfører enn hva det er bemannet for i ordinær drift. Kommunen har også inngått avtale med privat fastlege om å gi legeundersøkelse til flyktninger som kommer til kommunen. Dette er da ikke legehjelp som fastlege men tilbud om legeundersøkelse i jf. veileder som blant annet innebærer å gjennomføre legeundersøkelse etter kartleggingsamtalen. Erfaring i 2024 har vist at dette arbeidet nå er mer arbeidskrevende og ressurskrevende enn tidligere år.

Antall konsultasjoner i helsestasjonen er et gjennomsnitt pr. år. Oppfølging utover det som er lovpålagt er behovsprøvd og det er ca. 25 % som får ytterligere oppfølging.

Det er en betydelig økning i oppfølging av helsesykepleier både i helsestasjonen, i skolehelsetjenesten og i jordmortjenesten, til barn, unge, familier og gravide, som har ekstra behov, sammenlignet med tidligere år. Erfaring har vist at dette er et tidskrevende og kompetansekrevede arbeid.

7.2.3 Målekart

Fokusområder	Indikator	Mål 2025	Resultat
Brukere	Brukerundersøkelse	Gjennomføres i 2025	
Medarbeidere	Medarbeiderundersøkelse, score (ikke gjennomført i 2024)		
	Medarbeiderundersøkelse, svarprosent (ikke gjennomført i 2024)		
	Sykefravær, totalt	12,80	
	Sykefravær, korttid	2,1	
Økonomi	Budsjettavvik	+/- 0,5%	

Det viktigste i 2025 er å fokus på videre arbeid med sammenslåing av to store sektorer. Dette er en stor omstilling som kan skape uforutsigbarhet og usikkerhet hos ansatte. det blir viktig å arbeide videre med å få felles kultur, personalstyring og få opp nærværprosenten.

Sykefraværprosenten ligger over målet for 2024, opp mot 13% totalt. Sektoren vil ha fokus på tett oppfølging av langtidssykemeldte i samarbeid med HR. Sektoren har som mål å redusere fraværet med 2%. Det vil satt fokus på ansettelse i vakante stillinger slik at man får en stabil grunnbemanning. Det brukes mye tid å å finne vikarer med rett kompetanse og det betales ut for mye i overtid og forskjøvet vakt. Det må jobbes med nærværarbeid og robust bemanning for å hindre overtidsutbetalinger og sikre rett kompetanse.

Det arbeides kontinuerlig å gjennomføre medarbeidersamtaler.

Sektoren har som mål å komme i budsjettbalanse i 2025, men budsjettet er i utgangspunktet meget stramt og reduksjon i årsverk gjør det ekstra utfordrende.

Det er flere usikkerhetsfaktorer i sektorens budsjett relatert til tjenester som er lovpålagt og som kan variere i stor grad, samt antall ressurskrevende brukere.

7.2.4 Fokusområder

- **Det største fokusområdet i 2025 vil være videre arbeid med omstillingsprosessen.** Det vil være videre arbeid med synergieffekter, både faglig, personalmessig og økonomisk,
- **Bærekraftig utvikling - innsatstrappen;** Sektoren har kontinuerlig fokus på mestring, forebygging og tverrfaglighet, og å gi tjenester på lavest mulig omsorgsnivå.
- **Rekruttering/heltidskultur:** Det arbeides kontinuerlig med økning av deltidsstillinger. Det arbeides kontinuerlig med arbeidsmiljøet. Sektoren vil også ha fokus på oppgavefordeling og spissing av kompetanse i de forskjellige faggrupper.
- **Anskaffelse og implementering av helseteknologi samt digitalisering av tjenesten. Faglighet og fleksibilitet og best mulig utnyttelse av ressurser:** Sektoren arbeider kontinuerlig med fokus på helseteknologi.
- **Tverrfaglig samarbeid med kommunens enheter og tjenester som ivaretar tjenester til barn, unge og familier** – Sektoren skal videre med å utvikle og implementere kommunens systematisk samhandling modell (BTS) i samsvar med oppvekstreformen og forebyggende plan for barn og unge samt aktuelle lovkrav slik at barna får trygge og gode tjenester.

8 Kirke og trossamfunn (270)

8.1 Driftsbudsjettet

8.1.1 Driftstiltak i sektorene

2025-2028 -Tiltaksliste sektorene

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028, drift, kommunedirektørens forslag	2025	2026	2027	2028
27 010 - Fellesrådet, redusere med andel av deflatorøkning (061)	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Sum tiltak	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000

061: 27010 - Fellesrådet, redusere med andel av deflatorøkning

Fellesrådet har fått en økning i tråd med deflator på 4,1 prosent, på 200.000 kroner. I dette tiltaket blir det foreslått en reduksjon med 100.000 kroner.

8.2 Sektorenes ansvarsområder

Tjenesteområder

Tilskuddet til Tvedestrand kirkelig fellesråd går til å dekke de utgiftene som fellesrådet har ansvaret for etter kirkeloven. Det gjelder blant annet:

- Kirkelig administrasjon
- Kirker (bygninger og kirkelige handlinger utenom prestens lønnsutgifter)
- Kirkegårder

Tilskuddet til andre tros- og livssynssamfunn som tidligere har blitt fordelt fra kommunen, er fra 2021 overført til staten.

8.2.1 Nøkkeltall - økonomi og årsverk

8.2.1.1 Driftsbudsjett

Tallene i tabellen nedenfor er oppgitt i hele 1.000 kroner.

2025-2028 - Netto utgift TV

Beskrivelse	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
270 Kirke og trossamfunn	4 611	4 850	4 950	4 950	4 950	4 950

Netto utgifter inneholder tilskudd til Tvedestrand kirkelige fellesråd, inkl. ungdomsprest.

Tilskudd til fellesrådet utgjør 4.850.000 kroner årlig for årene 2025-2028. I tillegg kommer 50.000 kroner hvert år i særskilt tilskudd til ungdomsprest.

Det ligger også inne tilskudd til Kirkens bymisjon i hele perioden.

9 Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik (280)

9.1 Driftsbudsjettet

9.1.1 Driftstiltak i sektorene

2025-2028 -Tiltaksliste sektorene

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028, drift, kommunedirektørens forslag	2025	2026	2027	2028
280 - Omstilling og nedstyring 3-4 årsverk fra 2026 og utover (083)	0	-2 200 000	-2 200 000	-2 200 000
280 - Organisasjonsutvikling: ulike tiltak til videre omstilling og utvikling (084)	0	0	2 000 000	2 000 000
28 010 - Interkommunalt samarbeid - mulige effekter (059)	0	-500 000	-500 000	-500 000
Sum tiltak	0	-2 700 000	-700 000	-700 000

Tiltak som er tatt med i budsjettet

083: 280 - Omstilling og nedstyring 3-4 årsverk fra 2026 og utover

Dette tiltaket forventer en innsparing på ca. 3,6 årsverk fra 2026.

Tiltaket er fordelt på følgende sektorer:

Stab: 0,4 årsverk

SI: 1 årsverk

LO: 1 årsverk

HM: 1,2 årsverk

Innsparingen ses som et resultat av effektivisering og omstilling i omorganiseringsprosessene.

Beløpene blir innarbeidet i sektorenes budsjetter.

084: 280 - Organisasjonsutvikling: ulike tiltak til videre omstilling og utvikling

Det avsettes midler til omstilling og organisasjonsutvikling i slutten av perioden. Det gjelder ulike tiltak innen kulturbygging og reduksjon av sykefravær. Det hadde vært mest hensiktsmessig å gjennomføre disse tiltakene tidligere i perioden. Det er det dessverre ikke funnet rom til. Utgifter til slike tiltak er foreløpig satt under et fellesområde.

059: 28010 - Interkommunalt samarbeid - mulige effekter

Kommunene samarbeider i dag om en rekke oppgaver som barnevern, legevakt, brannsamarbeid, kritesenter mv. Det er i løpet av 2024 igangsatt et arbeid med å identifisere flere områder å samarbeide om. Interkommunale utredningsgrupper er nedsatt. Det kan være mulig å finne innsparinger i størrelsesorden 0,5 mill. kroner fra 2026.

Innsparinger kan være salg av tjenester eller reduksjon av årsverk. Reduksjon av årsverk er ivarettatt i tiltak Omstilling og nedstyring ca. 3-6 årsverk fra 2026 og utover. Beløpet blir innarbeidet i sektorenes budsjetter.

9.2 Sektorenes ansvarsområder

Tjenesteområder

Ansvar 280 er et ansvarsområde for føring av enkelte fellesutgifter og budsjettering av avsetninger mv. Kommunedirektøren har ansvar for å følge opp dette ansvarsområdet. Nedenfor spesifiseres og omtales de ulike bevilgningene på ansvarsområdet.

9.2.1 Nøkkeltall - økonomi og årsverk

9.2.1.1 Driftsbudsjett

Tallene i tabellen nedenfor er oppgitt i hele 1.000 kroner.

2025-2028 - Netto utgift TV

Beskrivelse	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
280 Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik	-50 095	-3 072	-2 543	-5 243	-2 243	-2 243

I tabellen nedenfor har en tatt inn informasjon om de enkelte postene under dette ansvaret. Beskrivelser følger under tabellen.

Art	Beskrivelse	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
	1601110 Pensjon og premieavvik, drift						
109000	Pensjonsinnskudd og trekkpliktige forsikr. ordn.	-3 935	0	0	0	0	0
109010	Premieavvik SPK - pensjon	-1 488	-465	-440	-440	-440	-440
109011	Premieavvik KLP - pensjon	-45 762	-20 073	-28 400	-28 400	-28 400	-28 400
109020	Amort. premieavvik SPK	131	378	500	500	500	500
109021	Amort. premieavvik KLP	6 940	11 916	12 500	12 500	12 500	12 500
109900	Arbeidsgiveravgift	-7 218	-2 896	-4 066	-4 066	-4 066	-4 066
109903	Arb.g.avg. av amortisering tidl. års premieavvik	998	1 733	1 833	1 833	1 833	1 833
118501	Personforsikring	2	0	0	0	0	0
119506	Kontingenter	19	0	0	0	0	0
127000	Andre tjenester (som inngår i egenproduksjon)	16	0	0	0	0	0
142900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon IA	1	0	0	0	0	0
172900	Kompensasjon for merverdiavgift IA	-1	0	0	0	0	0
		-50 296	-9 407	-18 073	-18 073	-18 073	-18 073
	1601111 Tap på fordringer, drift						
147001	Tap på fordringer	9	50	50	50	50	50
147002	Avsetning tap på fordringer	76	0	0	0	0	0
		85	50	50	50	50	50
	1601115 Tilskudd og fellesutgifter						
118501	Personforsikring	204	150	150	150	150	150
147000	Overføring til andre (private)	5	5	5	5	5	5
171000	Sykelønnsrefusjon	-24	0	0	0	0	0
177000	Refusjon fra andre (private)	-69	0	0	0	0	0
		116	155	155	155	155	155
	1601116 Avsatt til lønnsoppgjør						
101010	Lønnsoppgjør neste år	0	9 000	13 875	13 875	14 875	14 875
109900	Arbeidsgiveravgift	0	0	1 400	1 400	1 400	1 400
		0	9 000	15 275	15 275	16 275	16 275
	1601117 Kommunestyrets tilleggsbevilgningspost						
147000	Overføring til andre (private)	0	50	50	50	50	50
		0	50	50	50	50	50
	1601118 Utviklings- og omstillingsprosjekter						
101000	Fast lønn	0	-2 800	0	-2 700	-2 700	-2 700
116001	Kilometergodtgjørelse - opplysningspliktig	0	-200	0	0	0	0
127001	Konsulenttjenester	0	80	0	0	2 000	2 000
		0	-2 920	0	-2 700	-700	-700

Lønnsavsetningsposten

Lønnsoppgjør i 2025 er avsatt med 11,6 mill. kroner med utgangspunkt i en årslønnsvekst på 5,2 prosent for 2025. Det ble på beregningstidspunktet benyttet samme anslag som 2024, men årslønnsvekstanslaget ble satt til 4,5 prosent ved statsbudsjettet for 2025. Overheng er medregnet med 2,3 prosent og en lønnsmasse på ca. 340 mill. kroner.

Lokale forhandlinger pr 1.10.2024 er i tillegg avsatt på den sentrale lønnsavsetningsposten.

Pensjon og premieavvik

I midten av september 2024 mottok kommunen brev fra KLP med anslag på hva en må innbetale i pensjonspremie i 2025. Prognosene viser en økning sammenlignet med det som er innarbeidet i budsjett 2024. Da var det lagt inn en premiesats på 16,3 prosent. Prognosen for 2025 er 18,5 prosent.

En har også mottatt informasjon fra Statens Pensjonskasse (SPK) med prognoser for 2025. Beregningene for dette området viser at premiebelastningen økes fra 7,8 prosent i 2023 til 7,9 prosent i 2024.

De senere årene har en sett store endringer gjennom året i KLPs anslag på innbetalingsbeløp fra kommunene og årets premieavvik. Det er derfor grunn til å presisere at det er stor usikkerhet på området.

Premieavviket for KLP og SPK er beregnet til 32,9 mill. kroner i for hvert år i perioden, beløpet er inkludert arbeidsgiveravgift.

Bokførte premieavvik skal senere kostnadsføres med enn lik andel over flere år. Til og med 2010 har dette vært fordelt over 15 år, mens det fra 2011 ble endret til ti år. Fra 2014-avviket skal en benytte sju år. Amortisering av tidligere års premieavvik er beregnet med utgangspunkt i informasjon pr. september 2024. Det er usikkerhet også på dette området, siden premieavvikene for 2024 ikke blir kjent før i januar 2025. Amortisering av tidligere års premieavvik er satt til 14,8 mill. kroner for hvert år i perioden inkl. arbeidsgiveravgift.

Premieavvik er definert som differanse mellom innbetalt pensjonspremie og netto pensjonskostnad.

Personforsikring

Det er satt av 150 000 kroner hvert år til personforsikring.

Overføring til private

Overføring til private gjelder innsamlingsaksjonen.

Tap på fordringer

Det er avsatt 50 000 kroner til avsetning til tap på fordringer hvert år i økonomiplanperioden.

Kommunestyrets tilleggsbevilgningspost (tiltak)

Kommunestyrets tilleggsbevilgningspost ligger inne med 50.000 kroner hvert år i perioden.

Utviklings- og omstillingsprosjekter

Dette avsnittet inneholder tiltak som er foreslått for sektorene. Det er ulike utviklings- og omstillingsprosjekter som er omtalt under tiltaksoversikten ovenfor.

AVGIFTER, BETALINGSSATSER OG GEBYRER

Beløp i kroner	Sats 2024	Sats 2025	Endringstidspunkt/ gjelder fra
Vann, kloakk, feiing og slam:			
Vannavgift, ekskl. mva.	4 606	5 066	01.01.2025
Kloakkavgift, ekskl. mva.	5 646	6 951	01.01.2025
Feieavgift pr. pipeløp, ekskl. mva.	296	309	01.01.2025
Slamavgift, ekskl. mva.			Faktureres direkte fra RTA AS
Renovasjonsavgift, ekskl. mva.			Faktureres direkte fra RTA AS
SFO:			
Foreldrebetaling SFO, 1. klasse - gratis kjernetid, 11 t	0	0	01.01.2025
Foreldrebetaling SFO, 2. klasse - gratis kjernetid, 11 t	0	0	01.01.2025
Foreldrebetaling SFO, 3. klasse - gratis kjernetid, 11 t	0	0	01.01.2025
Foreldrebetaling SFO, 1., 2. og 3. klasse - 12 t og mer i 11 mnd	600	700	01.01.2025
Foreldrebetaling SFO, 0-11 timer i 11 mnd, 4. klasse	2100	2 100	01.01.2025
Foreldrebetaling SFO 12 timer og mer i 11 mnd, 4. klasse	2700	2 700	01.01.2025
Kostpenger SFO pr mnd uavhengig av opphold	190	200	01.01.2025
Dagsats SFO	250	270	01.01.2025
Barnehager:			
Foreldrebetaling barnehage, full plass	2 000	2 000	01.01.2025
Kostpenger barnehage, full plass	360	370	01.01.2025
Parkering:			
Parkeringsavgift, pris pr. time	Kr 25 per time i tiden 1.6.-31.8., ellers kr 10 per time.	Kr 25 per time i tiden 1.6.-31.8., ellers kr 10 per time.	01.01.2025
Parkeringsavgift, pris pr. time for Tjennaparken	Kr.35 per time i tiden 01.07.-31.07, ellers kr. 10 per time med makspris kr. 20 Per dag	Kr.35 per time i tiden 01.07.-31.07, ellers kr. 10 per time med makspris kr. 20 Per dag	01.01.2025
Parkeringsavgift, pris pr. time for Bakkeskåt	Kr 25 per time i tiden 20.6.-20.8., ellers kr. 10 per time med makspris kr. 20 Per dag	Kr 25 per time i tiden 20.6.-20.8., ellers kr. 10 per time med makspris kr. 20 Per dag	01.01.2025
Parkeringsavgift, pris pr. time for Kommunehuset	Kr.35 per time i tiden 01.07.-31.07, ellers kr. 10 per time med makspris kr. 20 Per dag	Kr.35 per time i tiden 01.07.-31.07, ellers kr. 10 per time med makspris kr. 20 Per dag	01.01.2025
Parkeringsavgift, pris pr. dag for Søsterdalen	Kr. 20 kr. Per dag	Kr. 10,- per time, med makspris kr. 20,- per dag.	01.01.2025
Parkeringsavgift, pris pr. dag for skoleplassen, i skoleferien	Kr. 20 kr. Per dag	Kr. 10,- per time, med makspris kr. 20,- per dag.	01.01.2025
Parkeringsavgift, pris pr. dag for kommunale parkeringsplasser nær sentrum	Kr. 20 kr. Per dag	Kr. 10,- per time, med makspris kr. 20,- per dag.	01.01.2025
Leie av parkeringsplass i sentrum, beløp pr. år inkl. merverdiavgift	6 000	6 000	01.01.2025
Leie av parkeringsplass i sentrum, beløp sesongkort for 3 mnd. inkl. merverdiavgift (untatt juni, juli og august)	2 000	2 000	01.01.2025
Omsorg og rehabilitering:			
Korttidsopphold institusjon	statlig fastsatt	statlig fastsatt	01.01.2025
Dag- eller nattopphold institusjon	statlig fastsatt	statlig fastsatt	01.01.2025
Korttidsopphold hybel pr. døgn		som korttidsopphold institusjon	01.01.2025
Merking av tøy, sykehjem netto	749	780	01.01.2025
Frokost, fast 7 dager i uka, stykkpris	28	29	01.01.2025
Kveldsmat, fast 7 dager i uka, stykkpris	28	29	01.01.2025
Middag, fast 7 dager i uka, stykkpris	76	79	01.01.2025
Middag, uten fast avtale, stykkpris	96	100	01.01.2025
Lunsj, stykkpris	40	41	01.01.2025
Næringsdrikk, stykkpris	20	21	01.01.2025
Full kost, stykkpris	169	176	01.01.2025
Trygghetsalarm, inntil 2G pr mnd	431	449	01.01.2025

Beløp i kroner	Sats 2024	Sats 2025	Endringstidspunkt/ gjelder fra
Trygghetsalarm, over 2G pr mnd	699	727	01.01.2025
Trygghetsalarm, over 5G pr mnd	834	868	01.01.2025
Brukerbetaling for hjelp i hjemmet, netto inntekt (1G = kr 124 28 pr 1.5.2024):			
Inntil 2G, helt abonnement	statlig fastsatt	statlig fastsatt	01.01.2025
2G-3G, helt abonnement	576	599	01.01.2025
3G-4G, helt abonnement	1 151	1 198	01.01.2025
4G-5G, helt abonnement	1 804	1 878	01.01.2025
Over 5G, helt abonnement	2 298	2 392	01.01.2025
Inntil 2G, halvt abonnement	statlig fastsatt	statlig fastsatt	01.01.2025
2G-3G, halvt abonnement	288	300	01.01.2025
3G-4G, halvt abonnement	576	599	01.01.2025
4G-5G, halvt abonnement	901	938	01.01.2025
Over 5G, halvt abonnement	1 149	1 196	01.01.2025
Maks timesats hjelp i hjemmet	314	327	01.01.2025
Renholdsutstyr hjelp i hjemmet	40	41	01.01.2025
Husleie frisør, Strannasenteret	2 447	2 548	01.01.2025
Husleie fotterapeut, Strannasenteret	1 169	1 217	01.01.2025
Refusjon for strøm, Lyngmyrvn. 33, pr. mnd, ekskl. mva.	635	661	01.01.2025
Refusjon for strøm, Lyngmyrvn. 35, pr. mnd, ekskl. mva	766	797	01.01.2025
Fysioterapi gruppetrening, takst fra HELFO	354	369	01.01.2025
Konsultasjon/service høreapparat pr. time		200	01.01.2025
Deler til høreapparat, pr. del (slanger, filter) pr. stk.		30	01.01.2025
Øreskylling ved oppfølging av høreapparat		200	01.01.2025
Transport utkjøring/henting, leie, montering av hjelpemidler fra kommunalt lager, pr. tur 1 hjelper		300	01.01.2025
Transport utkjøring/henting, leie, montering av tyngre hjelpemidler fra kommunalt lager, pr. tur for 2 hjelpere		500	01.01.2025
Porto ved forsendelse høreapparat, kostpris			01.01.2025
Leie av hjelpemidler for personer som henter selv, pr. stk. Makspris 450,-		150	01.01.2025
Hjelpemidler utkjøring/henting øyene, båttransport, kostpris			01.01.2025
Transport av hjelpemidler fra private adresser direkte tilbake til NAV Hjelpemiddelsentral i Lillesand		500	01.01.2025
Kulturskolen, elevkontingent pr. semester:			
Musikk 22,5 min	1800	1900	01.01.2025
Musikk 32,5	2400	2500	01.01.2025
Musikk 45 min	3200	3300	01.01.2025
Bandverksted	1 100	1 200	01.01.2025
Div grupper	1 100	1 200	01.01.2025
Korps, salg av elevplasser	1 700	1 900	01.01.2025
Kunst	1730	1800	01.01.2025
Dans	1600	1700	01.01.2025
Kulturskolen, instrumentleie pr. semester	500	500	01.01.2025
Kulturskolen, materiell pr. semester (kunst)	500	500	01.01.2025
Gjestehavna:			
Dagsbesøk	Gratis	Gratis	01.01.2025
Overnatting 1.5-31.8., pr. natt,			
båter 30 fot og mindre	250	250	01.01.2025
Overnatting 1.5-31.8., pr. natt,			
båter mellom 30 fot og 40 fot	350	350	01.01.2025
Overnatting 1.5-31.8., pr. natt,			
båter over 40 fot	450	450	01.01.2025
Overnatting utenom 1.5.-31.8.,			
pr. natt, uavhengig av båtstørrelse	50	50	01.01.2025
Langtidsleie etter avtale			
Båtplasser:			
1-4:Badehussvingen - Utrigger	5 610	5 610	01.01.2025
5-16:Badehussvingen - Utrigger	4 710	4 710	01.01.2025

Beløp i kroner	Sats 2024	Sats 2025	Endringstidspunkt/ gjelder fra
17-81:Nyvei - Utrigger	4 710	4 710	01.01.2025
81-82:Nyvei - Bøye	4 710	4 710	01.01.2025
83-89:Rådhuset - Bøye	3 810	3 810	01.01.2025
90-92:Rådhuset - Bøye	3 810	3 810	01.01.2025
93-98:Rådhuset - Bøye	3 810	3 810	01.01.2025
112-115:Ved Trelastutsalget - Bøye	3 810	3 810	01.01.2025
116-130:Bakkeskât ved parkering - Bøye	5 610	5 610	01.01.2025
131:Ved Vertshuset - Bøye	4 710	4 710	01.01.2025
132-136:Bakkeskât Marina - Bøye	6 556	6 556	01.01.2025
200-207:Badehussvingen - Utrigger	5 610	5 610	01.01.2025
Havneavgift:			
Havneavgift Big Bag, pris pr stk.	100	100	01.01.2025
Havneavgift gods, kr. pr krokluft	75	75	01.01.2025
Gebyrer - selvkost for: plansaker (private), bygge- og delesaker, oppmåling, eierseksjonering, utslippstillatelser og kontroll, se eget vedlegg			

Kommunale gebyrer - Budsjett 2025

Tvedestrand kommune beregner kommunale gebyrer i tråd med forskrift om beregning av selvkost.

Selvkost innebærer at ekstrakostnadene som kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene.

En annen sentral begrensning i kommunens handlingsrom er at overskudd fra det enkelte år skal tilbakeføres til abonnentene eller brukerne i form av lavere gebyrer innen de neste fem årene.

Dette betyr at hvis kommunen har bokført et overskudd som er eldre enn fire år, må dette brukes til å redusere gebyrene i det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2020 i sin helhet være disponert innen 2025.

Utfordringer med selvkostbudsjettet

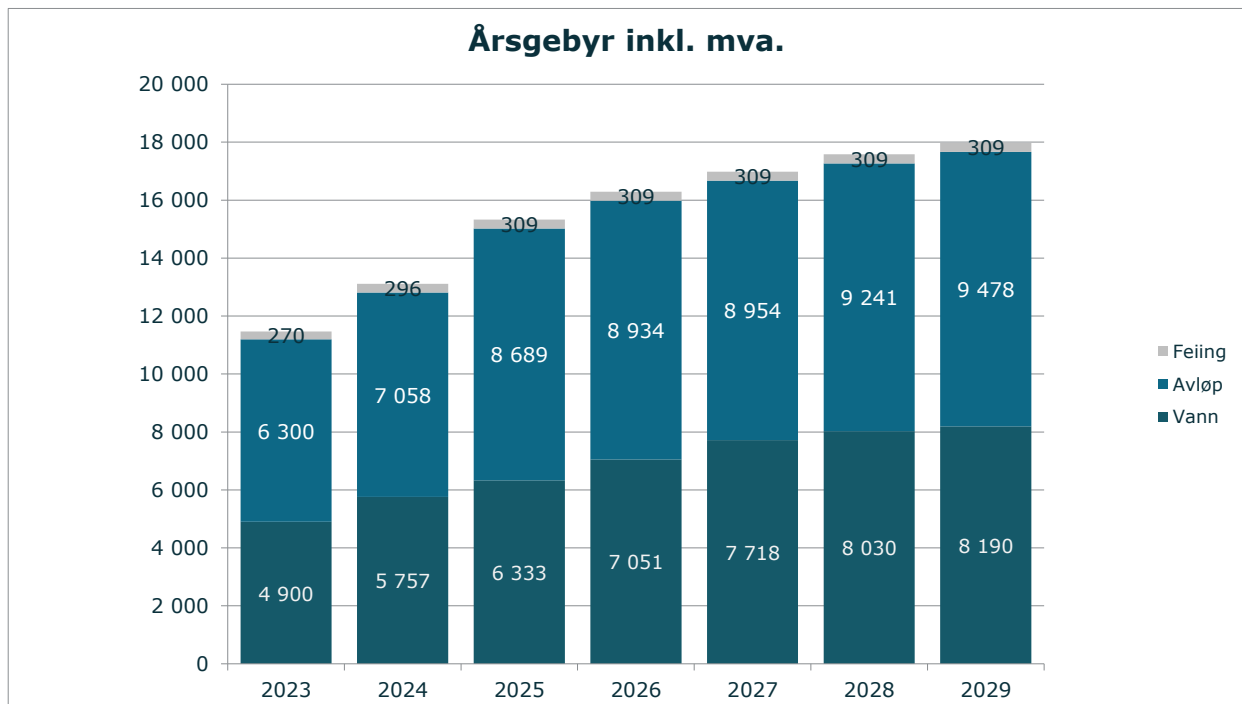
Det er en rekke faktorer som påvirker selvkostresultatet og som ligger utenfor kommunens kontroll. De viktigste faktorene er budsjettårets forventede kalkylerente (5-årig SWAP-rente + 1/2 %-poeng), kapasitetsbegrensninger ved gjennomføring av planlagte prosjekter, samt usikre utgifter og inntekter. I sum fører dette til at det er utfordrende å treffe med budsjettet.

Generelle forutsetninger

Kalkylerenten er anslått å bli 4,01 % i 2025. Budsjettet er utarbeidet den 9. oktober 2024. Tallene for 2023 viser endelig etterkalkyle, tallene for 2024 er prognostiserte verdier, mens tallene for 2025 til 2028 er budsjett-/økonomiplan. Ved behov for ytterligere grunnlagstall og beregningsmetoder henvises det til kommunens selvkostmodell Momentum Selvkost Kommune.

Gebyrutvikling for vann, avløp og feiing

Fra 2024 til 2025 foreslås en samlet gebyrøkning på rundt 16,9 %, hvor avløp øker mest i prosent med 23,1 %. I perioden 2023 til 2028 øker samlet gebyr med kr 6 110, fra kr 11 470 i 2023 til kr 17 580 i 2028. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 8,9 %. Gebyreksempelene for vann og avløp er basert på et årlig vannforbruk på 140 kubikkmeter. Gebyrsatsene er inkl. mva. for gebyrområder hvor det er aktuelt.

Gebyrøring fra året før	2025	2026	2027	2028	2029
Vann	10,0 %	11,3 %	9,5 %	4,0 %	2,0 %
Avløp	23,1 %	2,8 %	0,2 %	3,2 %	2,6 %
Feiing	4,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Samlet endring	16,9 %	6,3 %	4,2 %	3,5 %	2,3 %

Tvedestrand kommune benytter selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune til for- og etterkalkulasjon av kommunale gebyrer. Modellen benyttes for tiden av flere enn 300 norske kommuner og selskap.

Forslaget til gebyrsatser for 2025 er utarbeidet av Tvedestrand kommune i samarbeid med Momentum by Visma som har mer enn 20 års erfaring med selvkostberegninger og rådgivning og bred erfaring rundt alle problemstillinger knyttet til selvkost.

Vann - 2023 til 2029

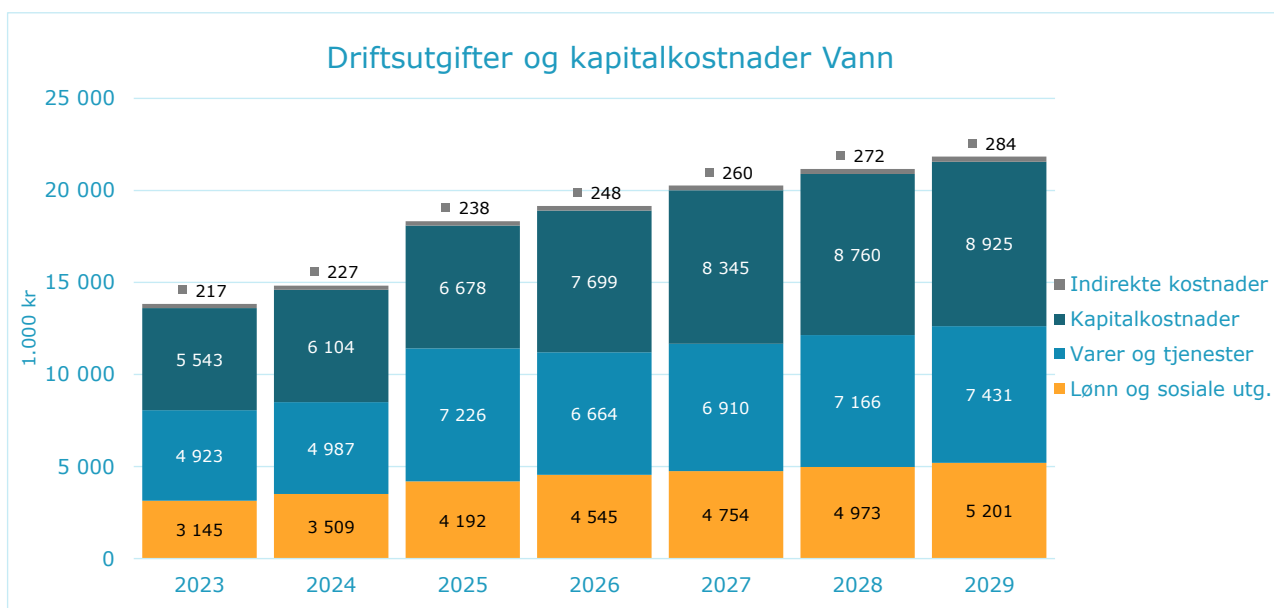
Gebyrtsatser - Vann 2023 til 2029

De samlede gebyrintektene for vann i Tvedestrand kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. Årsgebyret er todelt, bestående av et fast abonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. For 2025 er det beregnet at abonnementsgebyret bør settes til 3 168 kroner og forbruksgebyret bør settes til 22,61 kroner/m³ for å dekke kommunens forventede kostnader. Det gir et samlet årsgebyr på 6 333 kroner for en standardabonnent med årlig vannforbruk på 140 m³.

Gebyrtsatser, Vann (inkl. mva.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Abonnementsgebyr (kr/abonnent)	2 450	2 879	3 168	3 526	3 863	4 019	4 099
Endring, abonnementsgebyr		17,5 %	10,0 %	11,3 %	9,5 %	4,0 %	2,0 %
Forbruksgebyr (kr/m ³)	17,50	20,56	22,61	25,18	27,54	28,65	29,23
Endring, forbruksgebyr		17,5 %	10,0 %	11,3 %	9,4 %	4,0 %	2,0 %
Årsgebyr ved 140 m³ årlig forbruk	4 900	5 758	6 333	7 051	7 718	8 030	8 190
Endring fra året før		17,5 %	10,0 %	11,3 %	9,5 %	4,0 %	2,0 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Vann

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for vann i Tvedestrand kommune frem mot 2029.

Fra 2024 til 2025 forventes de totale kostnadene å øke med 23,95 %, hvorav utgifter til varer og tjenester øker mest med omtrent 2 239 000 kroner. Kapitalkostnadene utgjør 36,43 % av de totale kostnadene og forventes å øke med 2,2 millioner kr fra 2025 til 2029 som følge av planlagte investeringer.

Selvkostoppstilling Vann

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
10*** Lønn	3 145	3 509	4 192	4 545	4 754	4 973	5 201
11*** Varer og tjenester	2 644	2 751	3 117	3 232	3 352	3 476	3 605
12*** Varer og tjenester	2 065	1 968	3 831	3 143	3 259	3 380	3 505
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenp	215	268	278	288	299	310	321
Direkte driftsutgifter	8 068	8 496	11 418	11 208	11 664	12 138	12 632
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	2 492	2 895	3 273	3 828	4 229	4 487	4 682
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	3 051	3 208	3 405	3 871	4 116	4 273	4 243
Sum kapitalkostnader	5 543	6 104	6 678	7 699	8 345	8 760	8 925
Indirekte kostnader (drift og kapital)	217	227	238	248	260	272	284
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-558	-707	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	13 270	14 120	18 334	19 156	20 269	21 170	21 842
Gebyrintekter	12 955	15 203	16 536	18 449	20 270	21 170	21 837
Herav tilknytningsgebyr	813	650	360	310	283	256	338
Selvkostresultat	-315	1 083	-1 797	-707	0	-0	-5
Selvkost dekningsgrad i %	97,63 %	107,67 %	90,20 %	96,31 %	100,00 %	100,00 %	99,98 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Selvkostfond 01.01	1 528	1 272	2 433	697	4	5	5
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-315	1 083	-1 797	-707	0	-0	-5
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	59	78	62	14	0	0	0
Selvkostfond 31.12	1 272	2 433	697	4	5	5	0

Avløp - 2023 til 2029

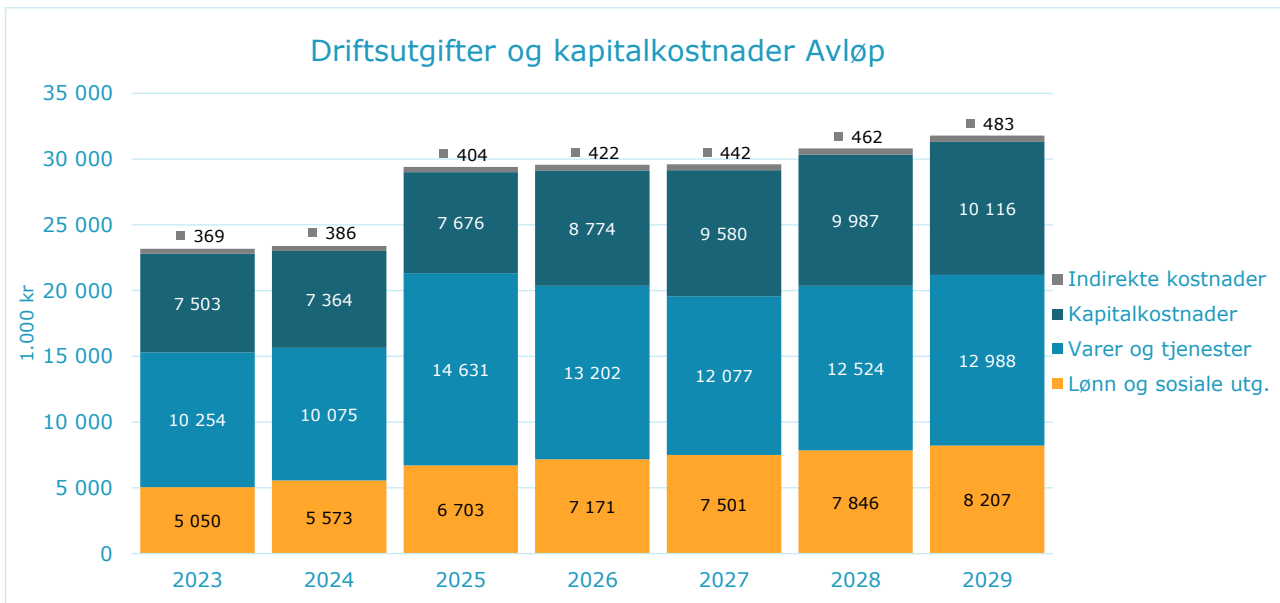
Gebyrtsatser - Avløp 2023 til 2029

De samlede gebyrinntektene for avløp i Tvedestrand kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. Årsgebyret er todelt, bestående av et fast abonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. For 2025 er det beregnet at abonnementsgebyret bør settes til 4 349 kroner og forbruksgebyret bør settes til 31,00 kroner/m³ for å dekke kommunens forventede kostnader. Det gir et samlet årsgebyr på 8 689 kroner for en standardabonnent med årlig vannforbruk på 140 m³.

Gebyrtsatser, Avløp (inkl. mva.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Abonnementsgebyr (kr/abonnent)	3 150	3 529	4 349	4 471	4 491	4 639	4 753
Endring, abonnementsgebyr		12,0 %	23,2 %	2,8 %	0,4 %	3,3 %	2,5 %
Forbruksgebyr (kr/m ³)	22,50	25,21	31,00	31,88	31,88	32,88	33,75
Endring, forbruksgebyr		12,1 %	23,0 %	2,8 %	0,0 %	3,1 %	2,7 %
Årsgebyr ved 140 m³ årlig forbruk	6 300	7 059	8 689	8 934	8 954	9 241	9 478
Endring fra året før		12,0 %	23,1 %	2,8 %	0,2 %	3,2 %	2,6 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Avløp

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for avløp i Tvedestrand kommune frem mot 2029.

Fra 2024 til 2025 forventes de totale kostnadene å øke med 26,07 %, hvorav utgifter til varer og tjenester øker mest med omtrent 4 556 000 kroner. Kapitalkostnadene utgjør 26,10 % av de totale kostnadene og forventes å øke med 2,4 millioner kr fra 2025 til 2029 som følge av planlagte investeringer.

Selvkostoppstilling Avløp

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
10*** Lønn	5 050	5 573	6 703	7 171	7 501	7 846	8 207
11*** Varer og tjenester	4 190	4 056	4 755	4 931	5 113	5 303	5 499
12*** Varer og tjenester	5 737	5 682	9 499	7 880	6 559	6 801	7 053
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenp	327	337	377	391	405	420	436
14*** Overføringsutgifter	57	0	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	15 360	15 648	21 334	20 373	19 579	20 371	21 195
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	4 155	4 076	4 379	5 174	5 761	5 916	6 031
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	3 348	3 287	3 297	3 601	3 819	4 071	4 084
Sum kapitalkostnader	7 503	7 364	7 676	8 774	9 580	9 987	10 116
Indirekte kostnader (drift og kapital)	369	386	404	422	442	462	483
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-497	-401	-30	-30	-30	-30	-30
Gebyrgrunnlag	22 734	22 996	29 384	29 540	29 570	30 789	31 764
Gebyrinntekter	20 799	23 162	28 596	29 536	29 652	30 748	31 720
Herav tilknytningsgebyr	1 218	920	608	500	378	324	351
Selvkostresultat	-1 935	166	-788	-3	82	-41	-43
Selvkost dekningsgrad i %	91,49 %	100,72 %	97,32 %	99,99 %	100,28 %	99,87 %	99,86 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2 452	580	775	2	-1	82	43
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-1 935	166	-788	-3	82	-41	-43
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	64	28	15	0	2	2	1
Selvkostfond 31.12	580	775	2	-1	82	43	1

Feiing - 2023 til 2029

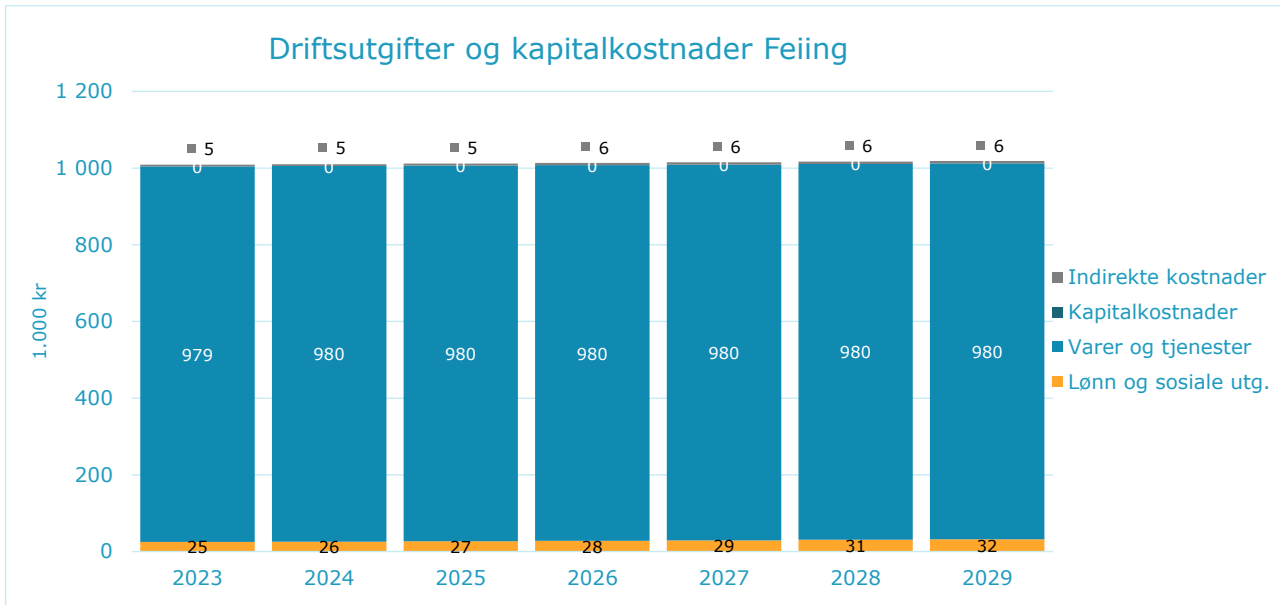
Gebyrsetter - Feiing 2023 til 2029

De samlede gebyrintektene for feiing i Tvedestrand kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. For 2025 er det beregnet at normalgebyret ("standardgebyret") for feiing bør settes til 309 kroner for å dekke kommunens forventede kostnader. Dette er en endring på 13 kroner fra 2024 til 2025. Normalgebyret som er vist i tabellen nedenfor er 4001 Tilsyn/Feieavgift. Gebyret til den enkelte abonnent vil variere med abonnentkategori.

Gebyrsetter, Feiing (ekskl. mva.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Normalgebyr (kr/vare)	270	296	309	309	309	309	309
Endring fra året før		9,6 %	4,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Feiing

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for feiing i Tvedestrand kommune frem mot 2029.

Fra 2024 til 2025 forventes de totale kostnadene å øke med 0,12 %, hvorav lønnsutgiftene øker mest med omtrent 1 000 kroner.

Selvkostoppstilling Feiing

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
10*** Lønn	25	26	27	28	29	31	32
11*** Varer og tjenester	1	1	1	1	1	1	1
12*** Varer og tjenester	1	1	1	1	1	1	1
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenp	978	978	978	978	978	978	978
Direkte driftsutgifter	1 004	1 005	1 006	1 008	1 009	1 011	1 012
Indirekte kostnader (drift og kapital)	5	5	5	6	6	6	6
Gebyrgrunnlag	1 009	1 010	1 012	1 013	1 015	1 017	1 018
Gebyrintekter	905	970	1 014	1 016	1 017	1 019	1 021
Selvkostresultat	-104	-40	2	3	3	2	2
Selvkost dekningsgrad i %	89,73 %	96,02 %	100,22 %	100,26 %	100,25 %	100,24 %	100,23 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Selvkostfond 01.01	129	29	-11	-9	-7	-5	-2
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-104	-40	2	3	3	2	2
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	3	0	-0	-0	-0	-0	-0
Selvkostfond 31.12	29	-11	-9	-7	-5	-2	-0

Bygge- og delesaker - 2023 til 2029

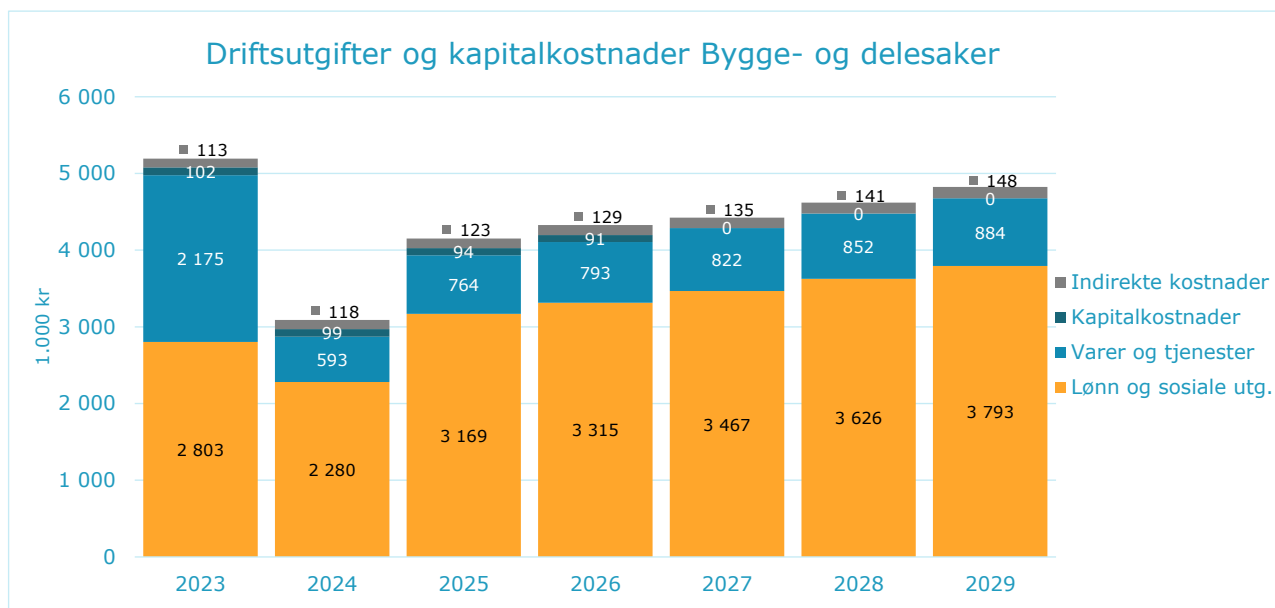
Gebyrsatser - Bygge- og delesaker 2023 til 2029

Gebyrinntektene for kommunens myndighetsoppgaver svinger normalt en del, fordi de avhenger av hvor mange og hvilke typer saker kommunen får til behandling hvert år. Dekningsgraden viser hvor mye gebyrene dekker av kommunens kostnader på tjenesteområdet. For årene etter 2024 viser tabellen hvilke inntekter kommunen må ha for å oppnå full kostnadsdekning.

Driftsinntekter, Bygge- og delesaker (ekskl. mva.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Driftsinntekter	3 005 546	3 052 652	3 650 765	3 586 727	4 092 543	4 607 479	4 818 676
Endring fra året før		1,6 %	19,6 %	-1,8 %	14,1 %	12,6 %	4,6 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Bygge- og delesaker

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for bygge- og delesaker i Tvedestrand kommune frem mot 2029.

Fra 2024 til 2025 forventes de totale kostnadene å øke med 35,55 %, hvorav lønnsutgiftene øker mest med omtrent 889 000 kroner. Kapitalkostnadene utgjør 2,27 % av de totale kostnadene og forventes å reduseres med 94 345 kr fra 2025 til 2029.

Selvkostoppstilling Bygge- og delesaker

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
10*** Lønn	2 803	2 280	3 169	3 315	3 467	3 626	3 793
11*** Varer og tjenester	227	163	169	175	182	188	195
12*** Varer og tjenester	1 534	76	79	82	85	88	92
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenp	414	353	516	535	555	576	597
Direkte driftsutgifter	4 978	2 873	3 933	4 107	4 289	4 479	4 677
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	89	89	89	89	0	0	0
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	13	10	5	2	0	0	0
Sum kapitalkostnader	102	99	94	91	0	0	0
Indirekte kostnader (drift og kapital)	113	118	123	129	135	141	148
+/- Øvrige inntekter og kostnader	14	-160	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	5 207	2 929	4 151	4 327	4 424	4 620	4 825
Gebyrinntekter	3 019	2 893	3 651	3 587	4 093	4 607	4 819
Selvkostresultat	-2 188	-36	-500	-740	-331	-12	-6
Selvkost dekningsgrad i %	57,98 %	98,76 %	87,95 %	82,89 %	92,51 %	99,73 %	99,87 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Selvkostfond 01.01	3 561	1 479	1 505	1 055	342	18	6
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-2 188	-36	-500	-740	-331	-12	-6
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	106	63	50	27	7	0	0
Selvkostfond 31.12	1 479	1 505	1 055	342	18	6	0

Oppmåling - 2023 til 2029

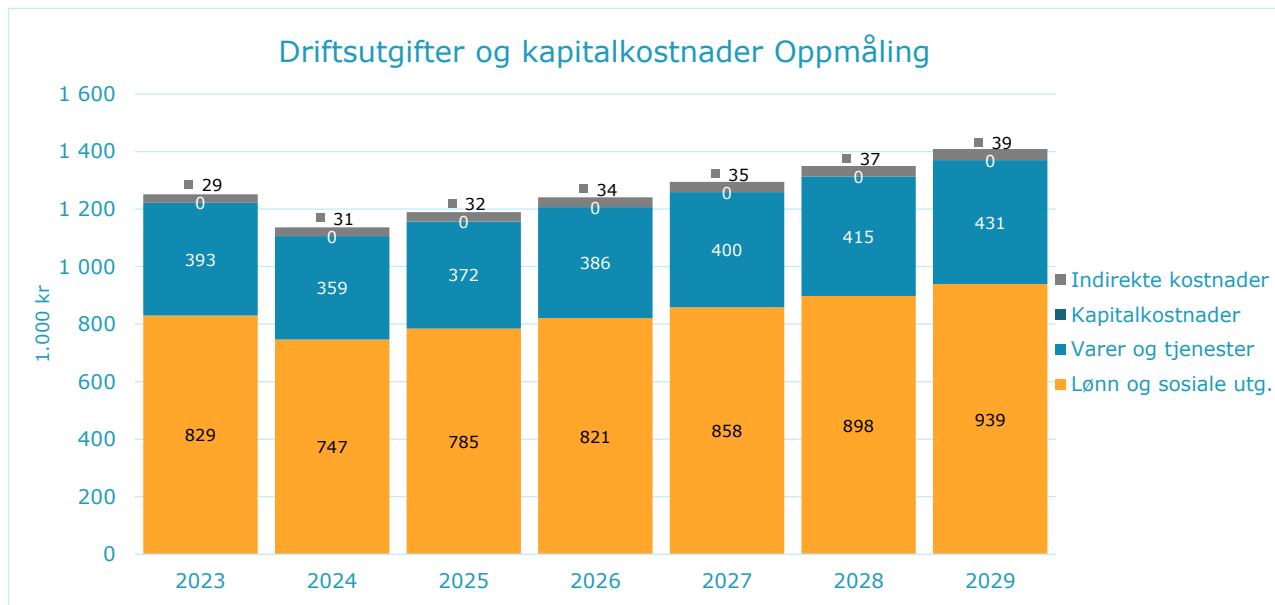
Gebyrsetter - Oppmåling 2023 til 2029

Gebyrinntektene for kommunens myndighetsoppgaver svinger normalt en del, fordi de avhenger av hvor mange og hvilke typer saker kommunen får til behandling hvert år. Dekningsgraden viser hvor mye gebyrene dekker av kommunens kostnader på tjenesteområdet. For årene etter 2024 viser tabellen hvilke inntekter kommunen må ha for å oppnå full kostnadsdekning.

Driftsinntekter, Oppmåling (ekskl. mva.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Driftsinntekter	1 256 823	1 016 000	789 278	492 064	660 797	1 316 143	1 408 527
Endring fra året før		-19,2 %	-22,3 %	-37,7 %	34,3 %	99,2 %	7,0 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader Oppmåling

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for oppmåling i Tvedestrand kommune frem mot 2029.

Fra 2024 til 2025 forventes de totale kostnadene å øke med 4,63 %, hvorav lønnsutgiftene øker mest med omtrent 38 000 kroner.

Selvkostoppstilling Oppmåling

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
10*** Lønn	829	747	785	821	858	898	939
11*** Varer og tjenester	105	100	103	107	111	115	119
12*** Varer og tjenester	50	20	21	22	22	23	24
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenp	237	240	248	258	267	277	287
Direkte driftsutgifter	1 222	1 106	1 157	1 207	1 259	1 313	1 370
Indirekte kostnader (drift og kapital)	29	31	32	34	35	37	39
Gebyrgrunnlag	1 252	1 137	1 189	1 241	1 294	1 350	1 409
Gebyrinntekter	1 257	1 016	789	492	661	1 316	1 409
Selvkostresultat	5	-121	-400	-749	-633	-34	0
Selvkost dekningsgrad i %	100,41 %	89,39 %	66,37 %	39,66 %	51,06 %	97,48 %	100,00 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Selvkostfond 01.01	1 674	1 751	1 703	1 363	654	34	0
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	5	-121	-400	-749	-633	-34	0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	72	72	60	39	13	0	0
Selvkostfond 31.12	1 751	1 703	1 363	654	34	0	0

Varenummer	Regulativ	Beregningsenhet	Beregnet gebyr 2025
§ 2. Private planforslag			
§ 2-1. Gebyr for arbeid med oppstart			
§ 2-1-1. Gebyr for planinitiativ og møter			
Vnr. Y	Gjennomgang av planinitiativ og oppstartsmøte	Per oppstartsmøte	kr 32 600
Vnr. Y	Avklaringsmøte med forslagsstiller/plankonsulent utover oppstartsmøte	Per møte	kr 8 150
§ 2-1-2. Forhold til overordnede planer i kommunen			
Vnr. Y	Planinitiativ i strid med kommuneplan	Per planinitiativ	kr 24 450
§ 2-1-3. Planer med planprogram og/eller konsekvensutredning			
Vnr. Y	For planer som krever planprogram	Per planprogram	kr 48 900
Vnr. Y	For planer som krever konsekvensutredning	Per plan	kr 48 900
§ 2-1-4. Tilleggsgebyr for politisk prøvelse			
Vnr. Y	Tilleggsgebyr der forslagsstiller krever spørsmål om vesentlige uenigheter om det videre planarbeidet forelagt kommunestyret etter pbl § 12-8 første ledd	Per sak	kr 32 600
Vnr. Y	Tilleggsgebyr der forslagsstiller krever at beslutningen om stans av planinitiativ skal legges frem for kommunestyret for behandling etter pbl § 12-8 andre ledd	Per planinitiativ	kr 32 600
§ 2-2. Mangelfulle plandokumenter			
Vnr. Y	Tillegg for planforslag som ikke er levert etter gjeldende standard for kart og geografisk informasjon	Per time	kr 1 630
Vnr. Y	Tillegg for mangelfulle plandokumenter til førstegangsbehandling	Per time	kr 1 630
§ 2-3. Gebyr for behandling av privat planforslag			
§ 2-3-1. Grunnggebyr for planforslag			
Vnr. Y	Grunnggebyr for planforslag	Per planforslag	kr 60 310
§ 2-3-2. Saksbehandlingsgebyr for private planforslag			
Vnr. Y	Behandling av reguleringsplanforslag, inntil 5 daa	Per planforslag	kr 24 450
Vnr. Y	Behandling av reguleringsplanforslag, fra 5 til 10 daa	Per planforslag	kr 32 600
Vnr. Y	Behandling av reguleringsplanforslag, fra 10 til 20 daa	Per planforslag	kr 40 750
Vnr. Y	Behandling av reguleringsplanforslag, fra 20 til 40 daa	Per planforslag	kr 60 310
Vnr. Y	Behandling av reguleringsplanforslag over 40 daa	Per planforslag	kr 68 460
§ 2-3-3. Tilleggsgebyr for planforslag regulert til bolig-/fritidsboligformål			
Vnr. Y	Planforslag regulert til bolig- og fritidsboligformål	Per boenhet	kr 815
§ 2-3-4. Tilleggsgebyr for planforslag regulert til andre byggeformål			
Vnr. Y	Tillegg for bebygd BYA som følger for lager og industri o.l.	Per 100 m2 BYA	kr 326
Vnr. Y	Tillegg for bebygd BRA for forretningsbygg, private tjenesteyting, kontorbygg o.l.	Per 100 m2 BRA	kr 652
§ 2-3-5. Planer i strandsonen			
Vnr. Y	Planområdet i strandsonen	Per planforslag	kr 32 600
§ 2-3-6. Møter underveis i planprosessen			
Vnr. Y	Arbeidsmøte/dialogmøte med forslagsstiller/plankonsulent	Per møte	kr 8 150
§ 2-4. Utfylling og endring av plan			
Vnr. Y	Endringer som behandles som ny plan i samsvar med pbl § 12-14 første ledd	Per planforslag	Fullt gebyr
Vnr. Y	Endringer i reguleringsplan, oppheving av eller utfyllinger innenfor hovedtrekkene i reguleringsplanen, jf. pbl § 12-14 andre ledd – som krever politisk behandling	Per søknad	kr 81 500
Vnr. Y	Endringer i reguleringsplan, oppheving av eller utfyllinger innenfor hovedtrekkene i reguleringsplanen, jf. pbl § 12-14 andre ledd – som krever administrativ behandling	Per søknad	kr 24 450
Vnr. Y	Endring av byggegrenser i reguleringsplan utenfor strandsone	Per søknad	kr 8 150
§ 2-5. Gebyr ved avslutning av planprosess			
Vnr. Y	Etter oppstartsmøtet, men før innsendelse av planforslag	Per planoppstart	Gebyr etter § 2-1
Vnr. Y	Avslutning av sak etter at planforslaget er mottatt av kommunen	Per planforslag	§ 2-1 og 80 % av § 2-3
Vnr. Y	Gebyr ved avslag etter plan- og bygningsloven § 12-11	Per planforslag	Fullt gebyr
§ 2-6. Gebyr for annet fakturerbart arbeid			
Vnr. Y	Gebyr for medgått tid	Per time	kr 1 630

Varenummer	Regulativ	Beregningsenhet	Beregnet gebyr 2025
§ 3. Bygge- og delesaker			
§ 3-2. Grunngelybr			
Vnr. Y	Grunngelybr for søknadspliktige tiltak sendt inn gjennom elektroniske søknadsportaler	Per søknad	kr 2 760
Vnr. Y	Grunngelybr for søknadspliktige tiltak sendt inn på papir og e-post	Per søknad	kr 3 450
§ 3-3. Registreringsgebyr			
Vnr. Y	Søknadspliktige tiltak	Per bruksenhet	kr 345
Vnr. Y	Meldepliktige tiltak som ikke er søknadspliktige	Per tiltak	kr 690
§ 3-4. Gebyrreduksjon ved komplett søknad			
Vnr. Y	Gebyrreduksjon	Per søknad	-kr 1 380
§ 3-5. Forhåndskonferanse og andre møter			
Vnr. Y	Forhåndskonferanse	Per møte	kr 3 450
Vnr. Y	Avklaringsmøter	Per møte	kr 1 380
§ 3-6. Saksbehandlingsgebyr for mindre tiltak uten krav til ansvarlig foretak – pbl § 20-4, jf. byggesaksforskriften §§ 3-1 og 3-2.			
§ 3-6-1. Fradeling			
Vnr. Y	Fradeling av parsell(er)/tomt(er) til byggeformål der tomtedelingen er fastsatt i reguleringsplan	Første tomt/parsell	kr 2 760
Vnr. Y	- Tilleggsgebyr for parsell/tomt	Per påfølgende tomt/parsell	kr 1 380
Vnr. Y	Fradeling av parsell(er)/tomt(er) til byggeformål der tomtedelingen ikke er fastsatt i reguleringsplan til byggeformål	Første tomt/parsell	kr 2 760
Vnr. Y	- Tilleggsgebyr for parsell/tomt	Per påfølgende tomt/parsell	kr 1 380
Vnr. Y	Fradeling av anleggseiendom	Per anleggseiendom	kr 4 140
Vnr. Y	Andre typer tiltak etter pbl § 20-1 bokstav m	Per tomt/parsell	kr 5 520
§ 3-6-2. Andre mindre tiltak uten krav til ansvarlig foretak			
Vnr. Y	Mindre tiltak på bebygd eiendom som garasjer, uthus og tilbygg, jf. SAK § 3-1 a og b	Per tiltak	kr 5 520
Vnr. Y	Bruksendring fra tilleggsdel til hoveddel eller omvendt innenfor en bruksenhet, jf. SAK § 3-1 c	Per tiltak	kr 5 520
Vnr. Y	Skilt- og reklameinnretninger etter SAK § 3-1 d	Per søknad	kr 2 760
Vnr. Y	Alminnelige driftsbygninger i landbruket under 1000 m2, jf. SAK § 3-2	Per tiltak	kr 5 520
Vnr. Y	Midlertidige tiltak mv. jf. pbl § 20-4 c	Per tiltak	kr 5 520
Vnr. Y	Andre mindre tiltak som etter kommunens skjønn kan forestås av tiltakshaver jf. § pbl 20-4 e	Per tiltak	kr 5 520
§ 3-7. Søknadspliktige tiltak som krever ansvarlige foretak – pbl § 20-3			
§ 3.7.1 Bolig, fritidsbolig og andre bygg, jf. § 20-1 a og b			
§ 3-7-1-1. Bolig, fritidsbolig, rekkehus, kjedehus og andre småhus til og med fire boenheter			
Bolig og fritidsbolig:			
Vnr. Y	Boligbygg med en eller to boenheter Bygningstype 111-124, 161-163	Per bygning	kr 13 800
Vnr. Y	Bygg med tre eller fire boenheter Bygningstype 131-136, 161-163	Per bygning	kr 16 560
§ 3-7-1-2. Store boligbygg			
Vnr. Y	5 – 10 boenheter Bygningstype 141-159, 161-163	Per bygning	kr 20 700
Vnr. Y	11 – 20 boenheter Bygningstype 141-159, 161-163	Per bygning	kr 20 700
Vnr. Y	Over 20 boenheter Bygningstype 141-159, 161-163	Per bygning	kr 20 700
§ 3-7-1-3. Tilbygg, påbygg eller underbygg til boligbygg/fritidsbolig			
Vnr. Y	Tilbygg, påbygg eller underbygg	Per tiltak	kr 5 520
§ 3-7-1-4. Garasje, uthus, anneks, naust mv. til bolig/fritidsbolig			
Vnr. Y	Garasje, uthus, anneks, naust mv. til bolig Bygningstype 181-183	Per tiltak	kr 5 520
§ 3-7-1-5. Andre bygninger enn bolig			

Varenummer	Regulativ	Beregningsenhet	Beregnet gebyr 2025
Vnr. Y	Lager- og parkeringsbygg ol. Bygningstype: 231-239, 431-439	Per tiltak	kr 8 280
Vnr. Y	Landbruksbygg over 1 000 m ² Bygningstype: 241-249	Per tiltak	kr 8 280
Vnr. Y	Kontor- og forretningsbygg mv. Bygningstype: 311-322, 329-429, 441-449, 731-739	Per tiltak	kr 13 800
Vnr. Y	Alle andre typer bygning enn bolig Bygningstype: 211-229, 511-539, 611-679, 719-729, 819-840	Per time	kr 1 380
§ 3-7-2. Andre tiltak enn bygninger (konstruksjoner og anlegg)			
Vnr. Y	Røranlegg, ledningsanlegg mv.	Per søknad	kr 6 900
Vnr. Y	Avløpsanlegg etter pbl (jf. forurensningsforskrift kapittel 12 og 13 se egen forskrift for utslippstillatelse etter forurensningsregelverket)	Per søknad	kr 6 900
Vnr. Y	Svømmebasseng, dam/brønn og lignende	Per tiltak	kr 8 280
Vnr. Y	Brygge, flytebrygge, molo, kai ol.	Per tiltak	kr 8 280
Vnr. Y	Utrigger ol.	Per tiltak	kr 4 140
Vnr. Y	Andre typer kontraksjoner og anlegg	Per tiltak	kr 6 900
§ 3-7-3. Fasadeendring, jf. pbl § 20-1 c			
Vnr. Y	Fasadeendring på bygg, konstruksjon eller anlegg	Per søknad	kr 6 900
§ 3-7-4 Bruksendring, vesentlig utvidelse eller vesentlig endring av tidligere drift av tiltak, jf. § 20-1 d.			
Vnr. Y	Bruksendring, vesentlig utvidelse eller vesentlig endring av tidligere drift av tiltak av hel bygning	Per søknad	75 % av gebyr etter tabell i § 3-7-1
Vnr. Y	Bruksendring deler av bygning (mindre tiltak)	Per søknad	50 % av gebyr etter tabell i § 3-7-1
§ 3-7-5 Riving av tiltak, jf. § 20-1 e.			
Vnr. Y	Riving mv. bygninger, konstruksjoner og anlegg	Per tiltak	kr 4 140
§ 3-7-6. Oppføring, endring eller reparasjon av bygningstekniske installasjoner, jf. § 20-1 f			
Vnr. Y	Sanitærinstallasjoner, ventilasjons/slokke-/antenne/energiforsyningsanlegg, heis og lignende	Per tiltak	kr 6 900
Vnr. Y	Skorstein, trappeheis, slukbytter og hulltaking i brannskille	Per tiltak	kr 6 900
Vnr. Y	Endring i bygningers bærekonstruksjoner	Per tiltak	kr 4 140
Vnr. Y	Lehus, sykkelstativ/hotell og andre typer bymøbler	Per søknad	kr 4 140
Vnr. Y	Nedgravde avfallscontainere, energibrønnpark, og lignende tiltak under grunnen	Per søknad	kr 6 900
Vnr. Y	Pullerter for fortøyning av fartøy og andre sikringstiltak	Per søknad	kr 6 900
Vnr. Y	Statuer, minnesmerker og andre kunstverk	Per søknad	kr 6 900
Vnr. Y	Oljeutskillere og fettutskillere (jf. forurensningsforskriften kapittel 15 og 15 A - se egen forskrift for utslippstillatelse etter forurensningsregelverket)	Per søknad	kr 8 280
§ 3-7-7. Oppdeling eller sammenføring av bruksenheter i bolig, jf. § 20-1 g			
Vnr. Y	Sammenføring av bruksenheter i bolig mv.	Per søknad	kr 6 900
Vnr. Y	Oppdeling av bruksenheter i bolig mv.	Per ny boenhet	kr 6 900
§ 3-7-8. Oppføring av innhegning mot vei og skilt og reklame, jf. § 20-1 h og i			
Vnr. Y	Innhegning mot veg (eksempelvis støyskjerm, gjerder, voller, murer m.m.)	Per tiltak	kr 6 900
Vnr. Y	Skilt på fasade og andre skilt	Per tiltak	kr 2 760
§ 3-7-9. Plassering av midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg, jf. § 20-1 j			
Vnr. Y	Plassering av midlertidig bygninger, konstruksjoner og anlegg for varig opphold, som skal stå i inntil to år	Per tiltak	kr 4 140
§ 3-7-10. Vesentlig terrenginngrep, jf. § 20-1 k			
Vnr. Y	Søknad om grunnarbeid uten bygg	Per tomt	kr 5 520
Vnr. Y	Vesentlige terrenginngrep	Per søknad	kr 8 280
§ 3-7-11. Anlegg av vei, parkeringsplass og landingsplass, jf. § 20-1 l			
Vnr. Y	Anlegg av vei	Per tiltak	kr 8 280
Vnr. Y	Parkeringsplass	Per tiltak	kr 8 280
Vnr. Y	Landingsplass	Per tiltak	kr 8 280

Varenummer	Regulativ	Beregningsenhet	Beregnet gebyr 2025
§ 3-8. Tilleggsgebyr for verneverdige bygninger, vernede områder og kulturminner			
Vnr. Y	Tiltak som omfatter verneverdig og SEFRAK bygg, tiltak i vernede områder eller andre tiltak som berører kulturminner	Per søknad	kr 4 140
§ 3-9. Søknadspliktig endring av tiltak, igangsettingstillatelse, midlertidig brukstillatelse og ferdigattest			
Vnr. Y	Søknadspliktig endring av tiltak*	Per søknad	kr 4 140
Vnr. Y	Igangsettingstillatelse	Per tillatelse	kr 2 760
Vnr. Y	Midlertidig brukstillatelse	Per tillatelse	kr 2 760
Vnr. Y	Ferdigattest der det har gått mer enn fem år siden første tillatelse i byggesaken ble gitt	Per søknad	kr 2 760
§ 3-10. Dispensasjon			
Vnr. Y	Søknad om dispensasjon fra plankrav i kommune- og reguleringsplan, arealbruk	Per forhold	kr 11 040
Vnr. Y	Søknad om dispensasjon i 100-metersbeltet langs sjø og vassdrag	Per forhold	kr 13 800
Vnr. Y	Søknad om dispensasjon fra utnyttelsesgrad, regulert byggegrense, etasjetall, høyde i plan, veglovens bestemmelser mv.	Per forhold	kr 11 040
Vnr. Y	Søknad om dispensasjon fra andre forhold i plan og/eller pbl med tilhørende forskrifter, samt andre forhold som ikke er særskilt nevnt	Per forhold	kr 5 520
Vnr. Y	Søknad om dispensasjon for tiltak på eksisterende bygninger i LNF-områder i tråd med gjeldende retningslinjer	Per forhold	kr 6 900
§ 3-11. Andre forhold			
Vnr. Y	Tiltak på eksisterende byggverk (fravik fra TEK), pbl § 31-4	Per søknad	kr 2 760
Vnr. Y	Godkjenning av selvbyggeransvar, SAK § 6-7	Per søknad	kr 2 760
Vnr. Y	Godkjenning av foretak som ikke oppfyller kravene til praksis mv. i SAK, pbl § 23-7, jf. SAK § 11-4	Per foretak	kr 4 140
§ 3-12. Gebyr for avsluttet sak før vedtak, ved avvising og ved avslag			
Vnr. Y	Sak som trekkes før kommunen har satt i gang saksbehandling	Per sak	Grunngebyr
Vnr. Y	Sak som kommunen avslutter på grunn av manglende oppfølging fra ansvarlig søker eller tiltakshaver etter purring fra kommunen	Per sak	Grunngebyr + kr 1.380
Vnr. Y	Sak som trekkes av søker/tiltakshaver etter at kommunen har satt i gang saksbehandling, men før endelig vedtak	Per sak	Grunngebyr + 50 % av saksbehandlingsgebyr
Vnr. Y	Sak som kommunen avslår	Per sak	Fullt gebyr*
§ 3-13. Gebyr for annet fakturerbart arbeid			
Vnr. Y	Gebyr for medgått tid i bygge- og delesaker	Per time	kr 1 380
§ 5. Oppmålingsforretning			
§ 5-3. Oppmålingsforretninger			
§ 5-3-1. Gebyr for saksbehandling			
Vnr. Y	Oppretting av grunneiendom og festegrund, matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn, samt arealoverføring	Første eiendom	kr 12 720
Vnr. Y	- Tillegg for oppretting av flere matrikkelenheter	Per ny matrikkelenhet	kr 5 300
Vnr. Y	Oppretting av tilleggsparsell inntil 500 kvm.	Per tilleggsparsell	kr 5 300
Vnr. Y	Oppretting av uteareal på eierseksjon, inntil to tilleggsdeler	Per eierseksjon	kr 8 480
Vnr. Y	- Tillegg for flere tilleggsdeler utover to	Per tilleggsdel	kr 2 120
Vnr. Y	Registrering av anleggseiendom	Per eiendom	kr 10 600
Vnr. Y	Punktbeste	Per punktbeste	kr 4 240
Vnr. Y	Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning	Per matrikkelenhet	kr 1 060
Vnr. Y	Grensejustering	Per søknad	kr 4 240
Vnr. Y	Arealoverføring til offentlig vei og jernbane	Per søknad	kr 8 480
Vnr. Y	Grensepåvisning av tidligere koordinatfestede grenser	Per søknad	kr 4 240
Vnr. Y	Klarlegging av grense for grunneiendom som ikke er koordinatfestet i tidligere forretning, med synlige/kjente grensepunkt	Per søknad	kr 4 240

Varenummer	Regulativ	Beregningsenhet	Beregnet gebyr 2025
Vnr. Y	Klarlegging av grense for grunneiendom som ikke er koordinatfestet i tidligere forretning, uten synlige grensepunkt i terreng	Per søknad	kr 6 360
Vnr. Y	Sammenslåing av eiendommer	Per matrikkelenhet	kr 0
§ 5-3-2. Gebyr for oppmåling i marka			
Vnr. Y	Oppmøtegebyr	Per oppmøte	kr 1 060
Vnr. Y	Grensepunkt som merkes og måles i marka	Per grensepunkt	kr 530
§ 5-4. Avbrutt forretning			
Vnr. Y	Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket eller må avvises før oppmåling i marka er gjennomført	Per søknad	90 % av § 5-3-1
Vnr. Y	Gebyr der saken avsluttes etter at oppmålingsforretning i marka er avholdt	Per søknad	90 % av § 5-3-1 + 100 % av § 5-3-2
§ 5-5. Gebyr for annet fakturerbart arbeid			
Vnr. Y	Arbeid med referanse til stedfestingsavtale om eksisterende grense eller stedbunden rettighet, jf. matrikkelforskriften § 44	Per time	kr 1 060
Vnr. Y	Gebyr for medgått tid	Per time	kr 1 060
Vnr. Y	Utarbeidelse av matrikkelbrev inntil 10 sider	Per brev	Se matrikkelforskriften
Vnr. Y	Utarbeidelse av matrikkelbrev over 10 sider	Per brev	Se matrikkelforskriften
§ 4 Eierseksjonering			
§ 4-1. Grunngebyr			
Vnr. Y	Grunngebyr	Per søknad	kr 2 240
§ 4-2. Registreringsgebyr			
Vnr. Y	Registreringsgebyr	Per seksjon	kr 280
§ 4-3. Gebyrreduksjon ved komplett søknad			
Vnr. Y	Gebyrreduksjon	Per søknad	-kr 1 120
§ 4-4. Oppretting av eierseksjoner			
Vnr. Y	For én til fire seksjoner	Per søknad	kr 6 720
Vnr. Y	For fem til åtte seksjoner	Per søknad	kr 8 960
Vnr. Y	Fra ni seksjoner, tillegg per ny seksjon	Per seksjon	kr 560
§ 4-5. Reseksjonering			
Vnr. Y	For én til fire seksjoner	Per søknad	kr 8 960
Vnr. Y	For fem til åtte seksjoner	Per søknad	kr 11 200
Vnr. Y	Fra ni seksjoner, tillegg per ny seksjon	Per seksjon	kr 1 120
§ 4-6. Sletting/oppheving av seksjonert sameie			
Vnr. Y	Saksbehandlingsgebyr for å slette seksjoner på en eiendom	Per søknad	kr 1 120
§ 4-7. Tilleggsgebyr			
Vnr. Y	Gebyr for befaring	Per befaring	kr 3 360
Vnr. Y	Tilleggsgebyr ved seksjonering av anleggseiendom	Per sak	kr 3 360
§ 4-8. Gebyr for avsluttet sak før vedtak, ved avvisning og ved avslag			
Vnr. Y	Sak som trekkes før kommunen har satt i gang saksbehandling	Per sak	Grunngebyr
Vnr. Y	Sak som kommunen avslutter på grunn av manglende oppfølging fra ansvarlig søker eller tiltakshaver etter purring fra kommunen	Per sak	Grunngebyr + kr 1.120
Vnr. Y	Sak som trekkes av søker/tiltakshaver etter at kommunen har satt i gang saksbehandling, men før endelig vedtak	Per sak	Grunngebyr + 50 % av saks-behandlings- gebyr
Vnr. Y	Sak som kommunen avslår	Per sak	Fullt gebyr*
§ 4-9. Gebyr for annet fakturerbart arbeid			
Vnr. Y	Gebyr for medgått tid i seksjoneringssaker	Per time	kr 1 120

Gjerstad kommune v/ Kommunedirektøren, 4980 GJERSTAD
Risør kommune v/ Kommunedirektøren, 4950 RISØR
Tvedestrand kommune v// Kommunedirektøren, 4900 TVEDESTRAND
Vegårshei kommune v/ / Kommunedirektøren, 4985 VEGÅRSHEI

Vår ref.:tgh

Reg.nr.: 018-02024

Dato: 01.11.2024

Renovasjon- og slamgebyr for 2025

Styret i RTA har i sak 2024-020 vedtatt satser som ut fra selvkost vil gi kostnadsdekning for innsamling og behandling av slam og renovasjon fra husholdningene. Selvkostkalkylen for 2025 er gjennomført etter gjeldene veileders etablerte prinsipper, med grunnlag i godkjent årsregnskap for 2023.

Avgift for slam endres ikke, dvs at avgiften på kr 1200,- eks. mva for et helårsabonnement videreføres.

Renovasjonsavgiften økes med kr 162,- eks mva (- ca 4,4%) til kr 3820,- eks mva, for et normalabonnement. Dette for å dekke inn lønns -og prisvekst, og økning i statlig CO2 avgift.

I Risør og Tvedestrand er det et påslag på henholdsvis kr 10,- og kr 20,- til dekning av kostnader med sigevann fra deponi.

Minner om at detaljert gebyrregulativ må vedlegges budsjettsaken.

Med vennlig hilsen

Tor Georg Hagane
Daglig leder

Kopi til: Enhetsleder Ole A. Løite
Enhetsleder Einar Werner Frøyna
Enhetsleder Anton Thomassen
Enhetsleder Harald Mo

Gjerstad kommune
Risør kommune
Tvedestrand kommune
Vegårshei kommune

Vedlegg: Detaljert gebyrregulativ for slam og renovasjon

Tvedestrand kommune 2025

Slam (abonnenter som ikke er tilknyttet kommunal kloakk)

Type abonnement	Antall abonnent	Volum pr tømming	Tømme frekvens	Årsgebyr	Årsgebyr inkl. mva
Helårs					
Årsavgift slamavskiller	1	Inntil 4m3	24 mnd	1 200	1 500
Årsavgift tett tank	1	Inntil 4m3	12 mnd	2 400	3 000
Fritid					
Årsavgift slamavskiller	1	Inntil 4m3	48 mnd	600	750
Årsavgift tett tank	1	Inntil 4m3	12 mnd	2 400	3 000

Ekstratømming utover årsgebyr

Type tømming	Enhet	Pris	Pris
			Inkl. mva
Nødtømming	Pr gang	1 600	2 000
Ekstra tømming	m3	600	750
Bomtut	Pr gang	600	750

Tvedestrand kommune 2025

Inkludert sigevannskostnader Grendstøl à kr 20,- pr helårsabonment

Renovasjon Helårs

Type abonnement	Antall ab.	volum dunk	Tømme frekvens	Fast del kr	Volum del kr	Sum årsgebyr	Sum årsgebyr inkl. mva
140 - normal	1	140	2. Uke	1 930	1 910	3 840	4 800
140 - lite	1	140	4. Uke	1 930	955	2 885	3 606
240 - stort	1	240	2. Uke	1 930	3 660	5 590	6 988
370 - x stort	1	370	2. Uke	1 930	5 490	7 420	9 275
660 - xx stort	1	660	2. Uke	1 930	10 980	12 910	16 138
Delt abonnement							
140	2	140	2. Uke	1 930	955	2 885	3 606
240	2	240	2. Uke	1 930	1 830	3 760	4 700
240	3	240	2. Uke	1 930	1 220	3 150	3 938
370	2	370	2. Uke	1 930	2 745	4 675	5 844
370	3	370	2. Uke	1 930	1 830	3 760	4 700
370	4	370	2. Uke	1 930	1 373	3 303	4 128
660	2	660	2. Uke	1 930	5 490	7 420	9 275
660	3	660	2. Uke	1 930	3 660	5 590	6 988
660	4	660	2. Uke	1 930	2 745	4 675	5 844
660	5	660	2. Uke	1 930	2 196	4 126	5 158
660	6	660	2. Uke	1 930	1 830	3 760	4 700
660	7	660	2. Uke	1 930	1 569	3 499	4 373

Kompostfradrag   Kr 300 + mva = Kr 375

Hytterrenovasjon Tvedestrand

Kategori	Fast del	Volum del	Sum årsgebyr	Sum årsgebyr inkl mva
A	965	1 194	2 159	2 698
B	965	669	1 634	2 042
C	965	239	1 204	1 505
sorteringsbu/ nedgravd			400	500